

การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพาณิชย์การสามเสน

A FOLLOW-UP STUDY OF GRADUATES FROM THE SAMSEN COMMERCIAL SCHOOL

หนังสืออ้างอิง
ห้ามนำออกนอกห้องสมุด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2537

ISBN 974-621-072-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 22012
วัน, เดือน, ปี..... 15 S.A. 2537

A FOLLOW-UP STUDY OF GRADUATES FROM THE SAMSEN COMMERCIAL SCHOOL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE

MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION

GRADUATE SCHOOL

KONG MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1994

ISBN 974-621-072-6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน นิตยการสามเสน
นักศึกษา	นายชนะ ศรีวิหค
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	รศ.ดร. เมธี ปิณฑานนท์
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร. สวัสดิ์ อุดมโกชน์ ดร. รวีวรรณ ชินะตระกูล
ระดับการศึกษา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร อาชีวศึกษา
ภาควิชา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.	2537

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภท
นิตยการ สาขาวิชาการบัญชีและสาขาวิชาการขาย จากโรงเรียนนิตยการสามเสน
ระหว่างปีการศึกษา 2529-2533 ในด้านสถานภาพส่วนบุคคล ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย
ให้ปฏิบัติ และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานในหน้าที่
2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
และการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ ในด้านเนื้อหาของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การ
ฝึกงานและการจัดบริการต่าง ๆ
3. ข้อมูลด้านการนำความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถทาง
วิชาชีพ การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่อ
วิชาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพสาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาการขาย จากโรงเรียนนิตยการสามเสน ตั้งแต่
ปีการศึกษา 2529-2533 จำนวน 613 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามทั้งหมด
3 ตอน ได้แก่

1. แบบสำรวจข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการจัดบริการต่าง ๆ
3. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพเทคนิคสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและการหาค่าสถิติต่าง ๆ เหล่านี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for the Social Sciences

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี สำเร็จการศึกษาในปี 2533 มากที่สุดในสาขาวิชาการบัญชี นับถือศาสนาพุทธ และมีสถานภาพโสด ส่วนใหญ่บิดามารดาบรรพชาภรรยา ภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาเอกชน โดยเลือกสาขาวิชาการบัญชีในการศึกษาต่อระดับ ปวส. และอนุปริญญา อุปสรรคที่พบในการศึกษาต่อ คือ ความรู้วิชาสามัญมีน้อยเกินไป และให้เหตุผลในการศึกษาต่อว่า ความรู้ความสามารถที่มีไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ

สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาที่กำลังว่างงานอยู่ มีสาเหตุเนื่องจากรอเวลาที่จะเรียนต่อ ระหว่างว่างงานได้รับเงินค่าใช้จ่ายและที่อยู่อาศัยจากบิดามารดาในกรุงเทพมหานคร สำหรับผู้ที่กำลังศึกษาต่อกับผู้ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ส่วนใหญ่มีตำแหน่งด้านธุรการ โดยเป็นลูกจ้างเอกชน ด้วยการสอบเข้าได้โดยความสามารถของตนเอง ไม่เคยได้รับการเลื่อนตำแหน่ง แต่ได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือน 2 ขั้นขึ้นไป 1 ครั้ง อัตราเงินเดือนอยู่ระหว่าง 4,250 - 5,299 บาท

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาสามัญ หมวดวิชาสัมพันธ์ หมวดวิชาแกนวิชาชีพ หมวดวิชาชีพ วิชาเฉพาะการบัญชี วิชาเฉพาะการขายและวิชาเลือกเสรีไปใช้ในเกณฑ์มาก ส่วนความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า อยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในเรื่องของการฝึกงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ พบว่า อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เห็นว่า ควรให้มีวิชาคอมพิวเตอร์ การจัดการสำนักงาน กิจกรรมพิเศษ เป็นต้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถทางวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า นำไปใช้ในเกณฑ์ปานกลาง ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษของผู้ปฏิบัติงาน บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่ออาชีพนำไปใช้ในเกณฑ์มาก

Thesis Title   A Follow-up Study of Graduates from The
    Samsen Commercial School

Student   Mr.Chana Srivihok

Thesis Advisor   Assoc.Prof.Dr.Methi Pilanthananond

Thesis Co-advisors   Dr.Sawat Udompoch
    Dr.Rawiwan Chinatakun

Level of Study   Master of Industrial Education in Vocational
    Administration

Department   Industrial Education, King Mongkut's Institute
    of Technology Ladkrabang

Year   1994

ABSTRACT

The purpose of this research was to follow-up the graduates in accounting and sales programmes from the Samsen Commercial School during the academic years of 1986-1990 regarding their personal status, working situations, job commitments and performance, their knowledge and capabilities in the performance of their duties, personalities, their professional attitudes, and on continuing education. It also studied the opinions of the graduates towards the administration of teaching, learning, curriculum, job-training, and other services.

The sampling of this research was conducted from a total of 613 students, who graduated from The Samsen Commercial School in Accounting and Sales during the academic years of 1986-1990. Questionnaires were used to obtain information in three areas :
personal information ; opinions of the graduates in teaching,

learning, curriculum, job-training, and other services ; and their knowledge and capabilities in the ability to perform their duties. Statistical techniques used in data analysis included the use of percentages, means, standard deviations, and context analysis as well as the application of the Statistical Package for the Social Science (SPSS).

The results of the research showed that most of the graduates were 21 years of age, majority of them graduated in 1990 with accounting background. They were buddist and single. Their parents worked for the government and lived in Bangkok. Most of them pursued further studies in private vocational schools in accounting field. Their knowledge in general academics subject seems to be the problem. Those who were unemployed lived with their parents in Bangkok. However, the graduates who were studying and working at the same time, most worked in private companies with a salary range from 4,250-5,299 baht per month

The graduates were very satisfied with their works. The teaching, learning, curriculum and subject context were appropriate and beneficial for their work performances. However, they commented that they should have more Computer and Office Management courses and other extra curricular activities in the shool.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยตามกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.เมธี
ปิลันธนาพันธ์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สวัสดี อุดมโภชน์ และ ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล
ที่ให้แนวคิดและกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความเสียสละ
ของท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือในการทำวิจัย
ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่ได้ช่วยเหลือ รวมทั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่
ได้กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

คุณความดีของวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณพ่อ-คุณแม่ และคุณย่า ที่ได้
อบรมสั่งสอน เป็นกำลังและให้ความช่วยเหลือทั้งกำลังกายและทุนทรัพย์ จนการศึกษาวิจัย
สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อีกทั้งครู-อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

ชนะ ศรีวิหค

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญแผนภูมิ.....	XIV
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	14
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	15
เชิงอรรถ.....	17
2 บรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	19
2.1 ความเป็นมาของการศึกษาเอกชนและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	
พ.ศ. 2524.....	20
2.1.1 การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.....	21
2.1.2 ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ.....	22
2.1.3 การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	23
2.1.4 ความเป็นมาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2524..	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.1.5 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ปวช. พ.ศ. 2524 ประเภทพาณิชยกรรม.....	38
2.2 การติดตามผลการปฏิบัติงาน.....	40
2.1.1 ความหมายของการติดตามผล.....	40
2.2.2 การติดตามผลการปฏิบัติงาน.....	43
2.2.3 จุดประสงค์ของการติดตามผล.....	45
2.2.4 ความสำคัญของการติดตามผล.....	48
2.2.5 วิธีการในการติดตามผล.....	50
2.2.6 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล.....	54
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
เชิงอรรถ.....	79
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	90
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	90
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	91
การหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	94
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
เชิงอรรถ.....	98
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา.....	100

VII

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกงานและการจัดบริการต่าง ๆ	125
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการนำความรู้ความสามารถ ต่อไปนี้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ คือ ทางวิชาการ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และ ทักษะติดต่ออาชีพ.....	135
5. สรุปผล อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	149
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	149
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำเนื้อหาของหลักสูตรไปใช้ประโยชน์...	152
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการจัดบริการต่าง ๆ.....	154
ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการนำความรู้ความสามารถ ไปใช้ในการประกอบอาชีพ คือ ทางวิชาการ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทักษะติดต่ออาชีพ	155
อภิปรายผล.....	157
ข้อเสนอแนะเพื่อการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย.....	168
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	170
เชิงอรรถ.....	171
บรรณานุกรม.....	173
ภาคผนวก.....	184
ประวัติผู้เขียน.....	206

VIII

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	101
2. แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษา.....	102
3. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา.....	103
4. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามศาสนาที่นับถือ.....	103
5. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	104
6. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา.....	105
7. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิลำเนาอยู่อาศัย....	106
8. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการทำงาน.....	106
9.1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา	108
9.2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาต่อ.....	109
9.3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	110
9.4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามอุปสรรคของการศึกษาต่อ	110
9.4.1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามประเภทของอุปสรรคในการศึกษาต่อ.....	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9.5 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามเหตุผลในการศึกษาต่อ	112
10.1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามเหตุผลของการว่างงาน.....	113
10.2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามสิ่งที่อยากทำระหว่างการว่างงาน.....	114
10.3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามแหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายระหว่างว่างงาน.....	115
10.4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามแหล่งที่อยู่อาศัยระหว่างการว่างงาน.....	116
10.5 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามภูมิภาคที่อยู่อาศัย.....	117
11. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามแผนหรือฝ่ายที่สังกัด	118
12. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามลักษณะงานที่ทำ.....	119
13. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามความสอดคล้องระหว่างความรู้ที่ศึกษามากับงานที่ทำ.....	120
14. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามเหตุผลที่ได้ทำงาน..	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	122
16. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามจำนวนครั้งที่เลื่อนตำแหน่ง.....	123
17. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามจำนวนครั้งที่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นขึ้นไป.....	124
18. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามอัตราเงินเดือนต่อเดือน	125
19. แสดงจำนวนร้อยละของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาสามัญไปใช้ประโยชน์.....	126
20. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์	127
21. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาชีพไปใช้ประโยชน์.....	128
22. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาชีพไปใช้ประโยชน์.	129
23. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาการบัญชีไปใช้ประโยชน์.....	130

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาการชายไปใช้ประโยชน์.....	131
25. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาเลือกเสรีไปใช้ประโยชน์.....	132
26. สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาหลักสูตรไปใช้ประโยชน์.....	133
27. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อการจัดการเรียนการสอน.....	134
28. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อเรื่องของการฝึกงาน.....	135
29. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อการให้บริการด้านต่าง ๆ.....	136
30. สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และบริการต่าง ๆ.....	137
31. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน เกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถทางวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติงาน.....	139
32. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน เกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถทางวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงาน.....	141

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
33. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันต่อการนำความรู้ไปปฏิบัติงาน.....	142
34. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันต่อคุณลักษณะพิเศษในการปฏิบัติงาน.....	143
35. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันต่อบุคลิกภาพของผู้ปฏิบัติงาน.....	145
36. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันต่อความมีมนุษยสัมพันธ์.....	146
37. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันต่อทัศนคติต่ออาชีพ.....	147
38. สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน.....	148

สารบัญแนกมุมิ

หน้า

แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ปี 2515-2517..... 24

แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

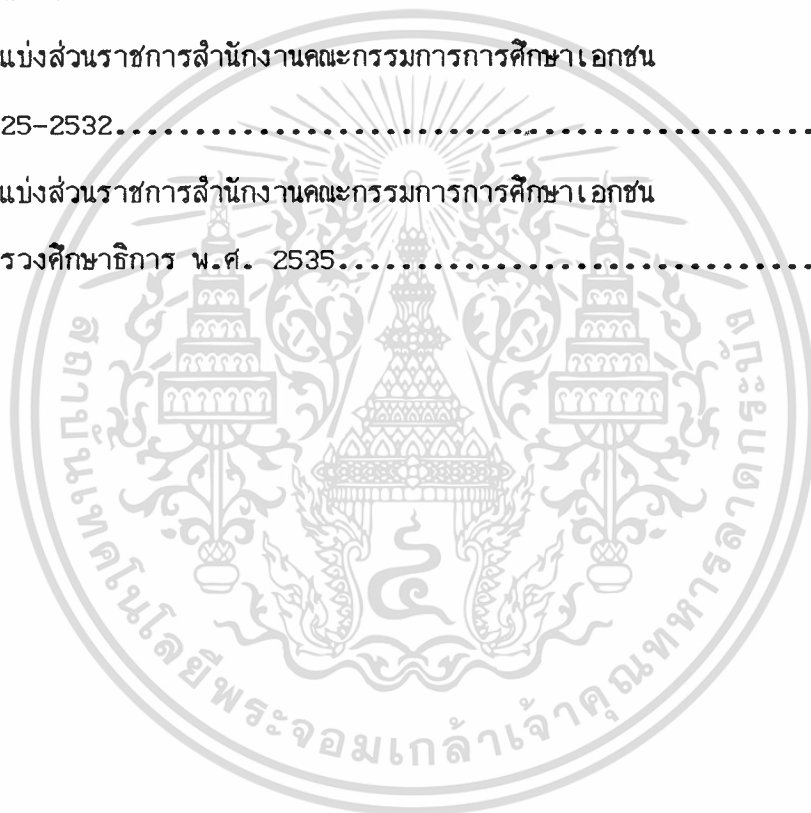
ปี 2518-2524..... 26

แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ปี 2525-2532..... 28

แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535..... 30

XIV

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความเข้มแข็งและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ เป็นเครื่องช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเสริมสร้างกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ จุดมุ่งหมายของการศึกษาก็เพื่อสร้างให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถรับผิดชอบในหน้าที่การปฏิบัติงาน มุ่งส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถดำเนินการต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังขาดแคลนกำลังคนระดับกลางและระดับสูงที่มีคุณภาพ การพัฒนาประเทศจะสำเร็จลุล่วงไปได้ก็ขึ้นอยู่กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ ทรัพยากรมนุษย์จึงนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศในปัจจุบัน

การให้การศึกษาที่มีส่วนในการพัฒนาประเทศที่เห็นเด่นชัดในสังคมปัจจุบัน คือ

1. การศึกษาตามปกติวิสัย (Informal Education)
2. การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education)
3. การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education)

การศึกษตามปกติวิสัย (Informal Education) เป็นการศึกษาที่มีมาแต่โบราณกาล การศึกษาแบบนี้อาจกล่าวได้ว่ามีมาตั้งแต่โลกเกิดก็ว่าได้ เป็นการศึกษาที่มีสิ่งต่อไปนี้เป็นผู้สอน

ผู้ใหญ่ : หรืออาจเรียกว่าสถาบันครอบครัว เป็นผู้สอน เช่น พ่อ แม่ ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ลูกหรือบุคคลที่เยาว์วัยในครอบครัวเพื่อเด็กจะได้เป็นผู้มีบทบาทต่อไปในอนาคต

ชุมชน : เป็นผู้สอน ชุมชนในที่นี้หมายถึงคนที่แวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งมักเป็นผู้ถ่ายทอดจารีต ขนบธรรมเนียมและประเพณีต่าง ๆ เพื่อที่เด็กจะได้ปฏิบัติไม่ขัดแย้งกับตน

อาชีพ : เป็นผู้สอน อาชีพในที่นี้หมายถึงลักษณะอาชีพของหมู่บ้านที่ยึดกันสืบทอดกันมาเรื่อย ๆ หมู่บ้านใดมีช่างปั้นหม้ออยู่หมู่บ้านนั้นก็ถ่ายทอดวิชาช่างปั้นหม้อแก่บุตรหลานในหมู่บ้านกันต่อ ๆ มาโดยใครอยากเรียนรู้การปั้นหม้อก็จะเริ่มจากการเข้ามาช่วยงานก่อน หรือเป็นลูกมืออยู่ก่อน แล้วการเรียนรู้กรรมวิธีต่าง ๆ ก็จะเกิดขึ้นเองภายหลัง โดยจากการจดจำเองหรือมีรุ่นพี่ช่วยสอนให้

สถาบันศาสนา : เป็นผู้สอน ในที่นี้หมายถึงพระเป็นผู้สอน ในสมัยก่อนพระจะถือว่าเป็นผู้รู้มากกว่าใคร และจะเป็นผู้ที่ถ่ายทอดจริยธรรมให้แก่สมาชิกในชุมชนนั้น

ธรรมชาติ : เป็นผู้สอน เช่นเราทำผิดอะไรสักอย่างหนึ่งเกิดมีผู้คนไม่พอใจ เราก็จะหยุดการกระทำนั้นเสีย การที่ผู้คนไม่พอใจเป็นการลงโทษตามธรรมชาติ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะปฏิบัติให้ถูกต้องและดีขึ้น ซึ่งกลายเป็นว่าธรรมชาติเป็นผู้สอน หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ สิ่งแวดล้อมนั่นเอง

ถ้าจะสรุปการศึกษาแบบนี้ก็อาจกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาที่ไม่มีเจตนา โดยที่ผู้สอนมิได้มีเจตนาที่จะสอน และก็ไม่เจาะจงผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย ไม่เจาะจงว่าจะจะเป็นใครไม่มีหลักสูตรล่วงหน้า ไม่มีกรวางแผนใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นการศึกษาที่เกิดจากการสังเกต การช่วยเหลือผู้ใหญ่ จนเกิดทักษะหรือในกรณีที่ธรรมชาติเป็นครูก็เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ

การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) หรือที่เรียกว่า ระบบการศึกษาภาคปกติ เป็นการจัดการศึกษาให้แก่คนที่กำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนอย่างเป็นทางการ กล่าวคือรัฐจะต้องจัดให้มีสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. มีผู้สอน มีผู้เรียน มีหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างมีแบบแผน
2. กำหนดระยะเวลาการศึกษาจำกัดและแน่นอน
3. กำหนดอายุพื้นฐานความสามารถของผู้เรียน
4. กำหนดตัวบุคลากรที่จะให้บริการแก่ผู้เรียน
5. การให้การศึกษาของระบบนี้มีขีดจำกัด คือ จำนวนที่เรียน สถานที่เรียน วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน บุคลากรที่ให้บริการ จะให้เกินกว่าที่กำหนดไปไม่ได้
6. มีการให้ประกาศนียบัตร ปริญญาบัตรในระดับชั้นต่าง ๆ ซึ่งระบุให้ทราบว่าผู้ถือประกาศนียบัตร หรือปริญญาบัตรนั้น ๆ มีความสามารถอยู่ในระดับไหน อันจะเป็นที่ยอมรับนับถือโดยทั่ว ๆ ไป การศึกษาประเภทนี้ได้แก่ การศึกษาระดับต่าง ๆ ที่รัฐและเอกชนจัดอยู่ในปัจจุบัน เช่น การศึกษาระดับประถม มัธยม อุดมศึกษา หรืออาจจะเป็นการศึกษาสายอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่น การอาชีวศึกษา

สรุปได้ว่า การศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อคนในชาติได้มีความรู้ความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ดี มีอาชีพเป็นของตนเอง และเป็นที่ยอมรับเห็นได้ชัดคือถ้าชาติใดจัดการศึกษาได้ดี คนในชาติมีความรู้ความสามารถ ก็จะเป็นตัวบอกถึงความเจริญรุ่งเรืองของชาตินั้น ๆ ซึ่งการจัดการศึกษาในระบบนี้จะเป็นการจัดการศึกษาที่มีแบบแผนมีสถานที่ มีบุคลากร มีหลักสูตร มีระยะเวลาที่แน่นอน เมื่อผู้ศึกษาเรียนจบจะได้รับใบประกาศนียบัตรซึ่งจะบอกถึงระดับชั้นของการเรียนได้อย่างชัดเจน โดยการศึกษาในระบบนี้เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ทั้งของรัฐบาลและเอกชน โดยมีรัฐบาลคอยดูแลอยู่

การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-formal Education) เนื่องจาก Non-formal Education เป็นคำที่เพิ่งนำมาใช้ในประเทศไทยไม่นานนัก จึงมีผู้แปลและบัญญัติศัพท์เอาตามลักษณะการจัดบ้าง ลักษณะความแตกต่างบ้าง จึงเรียกกันไปหลายอย่าง เช่น การศึกษานอกโรงเรียนบ้าง การศึกษารูปนัยบ้าง แต่อย่างไรก็ตามขอให้เข้าใจว่าเป็นความหมายอย่างเดียวกัน

ความหมายของการศึกษานอกระบบที่คณะกรรมการที่ปรึกษาคณะปฏิวัติฝ่ายการศึกษานอกโรงเรียนให้ไว้เมื่อ พ.ศ. 2515 มีความหมายว่า "ประสบการณ์และกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกระบบการศึกษาในโรงเรียนภาคปกติ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถทั้งในด้านความรู้ทั่วไปและวิชาชีพให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ ประกอบอาชีพ และทำหน้าที่พลเมืองให้ดีขึ้น"¹

การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) และการศึกษาที่ไม่เป็นทางการ (Informal Education) เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนตามปกติทั่วไปซึ่งอาจจะจัดเป็นกิจกรรมอิสระหรือจัดในลักษณะร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ก็ได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองต่อความต้องการด้านการเรียนรู้ของผู้ที่มีความประสงค์อยากจะเรียนรู้เพิ่มเติม

ปัจจุบันสภาพสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีของประเทศไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ดังนั้นการดำเนินงานตลอดจนกลไกและวิธีปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นองค์การของรัฐบาล หรือองค์การของเอกชนย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งเหล่านี้จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบให้ทันสมัยอยู่เสมอ และเหมาะสมกับสภาพการณ์ด้วย ในส่วนของการศึกษาก็เช่นเดียวกันกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครองมีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการที่เปลี่ยนไปตามสภาพการณ์ของสังคม ดังนั้นเราจึงต้องจัดการการศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน โดยคำนึงถึงอุปสงค์ (Demand) และ อุปทาน (Supply) เพื่อลดจำนวนการสูญเปล่าในการลงทุนทางการศึกษาของประเทศให้น้อย ลงและไม่ให้เกิดปัญหาการว่างงาน แรงงานบางสาขาล้นงาน อันเป็นการสูญเปล่าที่แก้ไข ได้ยากยิ่งในอนาคตข้างหน้า

ความเชื่อของผู้ที่เข้ารับการศึกษาตั้งแต่ครั้งอดีตจนถึงปัจจุบันยังยึดถือว่าเมื่อตนเอง จบการศึกษาและอยู่ในสภาวะที่สามารถรับผิดชอบตนเองได้แล้ว ย่อมหมายถึงว่าจะต้องประกอบ อาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ดังนั้นถ้าประเทศใดจัดการศึกษาทุกระดับให้แก่ประชาชน ให้สามารถประกอบอาชีพของตนเองให้เจริญรุ่งเรือง สามารถเพิ่มผลผลิตให้แก่ประเทศชาติได้ ก็จะทำให้ประเทศนั้นมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ฉะนั้นเพื่อให้ประเทศไทยเรามี ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพ แผนการศึกษาแห่ง ชาติทุกฉบับจึงได้เน้นการอาชีวศึกษาเป็นสำคัญเสมอมา

ในอดีตจำนวนนักเรียนที่มีความประสงค์อยากจะเรียนทางด้านอาชีวศึกษามีเป็น จำนวนมาก จากที่ผ่านมา โรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาลไม่สามารถที่จะรับจำนวนนักเรียน ดังกล่าวได้หมด โดยเราจะเห็นได้ว่าจำนวนนักเรียนที่ลงสมัครสอบแข่งขันเพื่อเข้าเรียนใน โรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาลมีเป็นจำนวนปีละมาก ๆ และในแต่ละปีมีนักเรียนที่เหลือ จำนวนไม่น้อยเลยที่โรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาลไม่สามารถให้การศึกษาทางด้านอาชีว ศึกษาแก่นักเรียนได้ ดังนั้นนักเรียนเหล่านี้จึงได้มาสมัครเข้าเรียนต่อทางด้านอาชีวศึกษา กับทางภาคเอกชน จากสถิติของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแสดงในตารางต่อไปนี้ จะเห็นได้ ว่า จำนวนนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีแนวโน้มมากขึ้นและนอกจากนั้นโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชนก็ยังมีส่วนช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการจัดการศึกษาสายอาชีพ ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ตารางแสดงจำนวนนักเรียน ในโรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา 2529-2533¹

ระบบและประเภท	ปี 2529	ปี 2530	ปี 2531	ปี 2532	ปี 2533
การศึกษาในระบบ					
โรงเรียน	1,326,788	1,315,016	1,335,434	1,371,250	1,439,321
สามัญศึกษา	1,118,916	1,120,272	1,146,478	1,178,163	1,213,947
อาชีวศึกษา	207,872	194,744	188,956	193,087	225,374
การศึกษานอกระบบ					
โรงเรียน	260,856	268,282	324,911	355,346	416,717
การศึกษานีติศึกษา	626	640	753	688	711
การศึกษาสงเคราะห์	-	-	-	66	40
รวม	1,588,270	1,583,938	1,661,350	1,727,350	1,856,789

ที่มา : สถิติการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2533

จากตารางแสดงให้เห็นถึงจำนวนนักเรียนในระดับอาชีวศึกษาที่โรงเรียนเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติ ในระหว่างปีการศึกษา 2529-2533 เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาของรัฐ และเมื่อมองภาพโดยรวมแล้วจะเห็นว่าปริมาณนักเรียนที่โรงเรียนเอกชนจัดการศึกษาให้ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน จำแนกตามระบบและประเภท
โรงเรียน ปีการศึกษา 2532-2533²

ระบบและประเภท	ปี 2532		ปี 2533		เพิ่ม/(-)ลด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาในระบบ						
โรงเรียน	1,371,250	79.38	1,439,321	77.52	68,071	4.96
สามัญศึกษา	1,178,163	79.38	1,439,321	77.52	68,071	3.04
อาชีวศึกษา	193,087	11.18	225,374	12.14	32,287	16.72
ศึกษานอกระบบ						
โรงเรียน	355,346	20.57	416,717	22.44	61,371	17.27
การศึกษาพิเศษ	688	0.04	711	0.04	23	3.34
การศึกษาวิเคราะห	66	0.00	40	0.00	-26	-39.39
รวม	1,727,350	100.00	1,856,789	100.00	129,439	7.49

ที่มา : สถิติการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2533

จากตารางแสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา 2532-2533 เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นได้ว่า ร้อยละของจำนวนนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเกือบทุกระบบและประเภทมีจำนวนมากขึ้น และเมื่อพิจารณาที่การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาแล้ว แสดงให้เห็นจำนวนร้อยละที่เพิ่มขึ้นในอัตราค่อนข้างสูง ซึ่งแสดงถึงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนในระบบโรงเรียนในโรงเรียนสังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2532-2533^๑

ประเภท/ระดับ	จำนวนนักเรียน				ร้อยละ			
	ปี 2532		ปี 2533		ปี 2532		ปี 2533	
	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน
สามัญศึกษา	8,329,711	1,178,163	8,356,882	1,213,947	87.6	12.4	87.3	12.7
ก่อนประถมศึกษา	893,795	332,702	885,654	354,831	72.9	27.1	71.4	28.6
ประถมศึกษา	5,851,743	662,377	5,811,099	670,969	89.8	10.2	89.6	10.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	1,125,631	148,228	1,811,099	157,172	88.4	11.6	88.7	11.3

ตาราง (ต่อ)

ประเภท/ระดับ	จำนวนนักเรียน				ร้อยละ			
	ปี 2532		ปี 2533		ปี 2532		ปี 2533	
	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	458,542	34,856	431,886	30,975	92.9	7.1	93.3	6.7
อาชีวศึกษา	264,703	193,087	274,732	225,374	57.8	42.2	54.9	45.1
ปวช.	187,665	149,506	192,880	172,117	55.7	44.3	52.8	47.2

ตาราง (ต่อ)

ประเภท/ระดับ	จำนวนนักเรียน						ร้อยละ			
	ปี 2532		ปี 2533		ปี 2532		ปี 2533			
	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน
ปวท.	11,448	12,065	11,441	6,16,016	48.7	51.3	41.7	58.3		
ปวส.	65,590	31,516	70,411	37,241	67.5	32.5	65.4	34.6		

ที่มา : สถิติการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2533

จากตาราง แสดงการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาทุกระดับของภาครัฐและเอกชน ซึ่งเมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาแล้ว จะเห็นว่า ภาครัฐบาลและเอกชนจัดการศึกษาในจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก โดยเฉพาะการศึกษาในระดับ ปวช. เอกชน สามารถแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาให้เยาวชนได้ค่อนข้างมาก เกือบเทียบเท่ากับความสามารถของภาครัฐ

ปัจจุบันวิชาชีพด้านอาชีวศึกษามีหลายประเภท ดังปรากฏในรายงานการสำรวจ จำนวนผู้สำเร็จอาชีวศึกษาปี 2522 ได้แก่ เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม และช่างอุตสาหกรรม⁵ จากผลการวิจัยของ ศรีกาญจน์ สีมากุล ที่ศึกษาเรื่องอาชีวศึกษา กับ ความต้องการของสังคม พบว่า ประเภทวิชาชีพที่ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อมากที่สุด คือ ช่างกลและพาณิชยกรรม⁶ จึงทำให้จำนวนนักเรียนในสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนเกินกำลัง โรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาลที่จะรับไว้ได้ ด้วยเหตุนี้โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจึงได้มีบทบาทในการช่วยแบ่งเบาภาระของกรมอาชีวศึกษาตาม "นโยบายแบ่งแรง" ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2441 เป็นต้นมา⁷ โดยนโยบายแบ่งแรงเราจะเริ่มเห็นได้ชัดเจนในปี พ.ศ. 2503 จนกระทั่งปีปัจจุบัน ซึ่งรัฐบาลก็ยังคงมีนโยบายให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาต่อไป จะเห็นได้ว่าจำนวนนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษาจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีเป็นจำนวนมาก คือ ในปี พ.ศ. 2534 มีนักเรียนสำเร็จการศึกษาระดับปวช. ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 111,345 คน⁸ ซึ่งนักเรียนบางส่วนที่สำเร็จการศึกษาออกไปก็ได้ไปประกอบอาชีพส่วนตัว รับราชการ ทำงานในบริษัทห้างร้าน ตลอดจนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ไป

การศึกษาติดตามผลเป็นวิธีการสำคัญที่จะทำให้ทราบถึงคุณภาพและข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา⁹ ผลที่ได้จากการศึกษาติดตามผลจะเป็นข้อมูลและแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อผู้บริหารและผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ สามารถใช้ประโยชน์ในการฝึกอบรมส่งเสริมนักเรียนปัจจุบันและพิจารณาจัดการศึกษาเพิ่มเติมให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วได้อีกด้วย นอกจากนี้การศึกษาติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วยังเป็นการแสดงถึงความห่วงใย ความสนใจ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสถาบันที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Arbuckle¹⁰ ได้กล่าวว่า การศึกษาติดตามผลจะช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนที่ผ่านมาว่ามีสิ่งใดบกพร่องจะได้หาแนวทางแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพของงานต่อไป ตลอดจน Cronbach¹¹ ยังได้กล่าวว่า หลักสูตรจะต้องเปลี่ยนไปตามความต้องการของสังคม ดังนั้นการประเมินผลหลักสูตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ผ่านมามีการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาน้อยมาก เนื่องจากขาดการติดต่อกับนักเรียน และในบางโรงเรียนทำการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วแต่ไม่ได้รับแบบสอบถามจากนักเรียนกลับมา จึงเป็นเหตุให้การติดตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไม่เป็นผล จะมีก็แต่เพียงหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้ทำการสำรวจนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจาก โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนว่าจบแล้วไปเรียนต่อทำอะไร ทำงานทำอะไร แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากขาดความร่วมมือจากโรงเรียนอาชีวศึกษาบางส่วนและตัวนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาเอง ตลอดจนทำการติดตามผลอย่างไม่ทั่วถึงทุกโรงเรียน ประกอบกับการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาก่อนหน้านี้ต้องใช้ทุนในการสำรวจมาก ถ้าทำไม่สำเร็จก็จะมีผลโดยตรงต่อตัวผู้ทำการติดตามผล จึงเป็นเหตุให้การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีน้อย

การติดตามผลการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา นับว่ามีความจำเป็นและความสำคัญมากเพราะจะทำให้ทราบว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นผลผลิตของหลักสูตรนั้นมีความสามารถในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เป็นอย่างไร เช่น ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการที่ได้ศึกษาไปจากสถานศึกษา ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ ทักษะติดต่ออาชีพ และจะมีข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าสถานศึกษาน่าจะจัดเพิ่มเติมหรือแก้ไขให้เหมาะสมกับการศึกษาและการนำไปใช้อย่างไร

โรงเรียนพณิชยการสามเสนเป็นสถาบันการศึกษาเอกชน ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2512 มีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการอาชีวศึกษาของชาติให้ดียิ่งขึ้น ตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติหมวดที่ 2 ว่าด้วยแผนนโยบายการศึกษาของรัฐข้อที่ 23 ความว่า "รัฐพึงระดมเลือกสรรทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากรัฐบาล ท้องถิ่น เอกชน และผู้เข้ารับการศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษา หาวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยคำนึงถึงความเสมอภาคระหว่างท้องถิ่น และสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด"¹² สาขาวิชาที่โรงเรียนเปิดสอนมี สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาการเลขานุการ นับตั้งแต่โรงเรียนพณิชยการสามเสนได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นต้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 จนถึงปัจจุบัน มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ ดังกล่าวจำนวนกว่า 10,000 คน มีการปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้ในการเรียนการสอน และได้มีการขยายหลักสูตรเพิ่มขึ้นคือ สอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เปิดสอนสาขาวิชาการบัญชี วิชาการตลาด และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ซึ่งการขยายหลักสูตรที่ดี การปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้ในการเรียนการสอนที่ดี ล้วนแต่เป็นการทำตามความรู้สึกของผู้บริหารเท่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นั้น ยังไม่มีหลักการที่จะสามารถพิสูจน์ได้ว่า การเพิ่มขยายหลักสูตรการสอนตามสาขาวิชาที่ขออนุญาตเปิดสอน ไปนั้นและการเพิ่มเครื่องมือเครื่องใช้ในการเรียนการสอนนั้น จะตรงกับความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ เครื่องมือเครื่องใช้ไม่มีจำนวนเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ และที่สำคัญที่สุดคือ ผลของการผลิตแรงงานในสาขาวิชาที่โรงเรียนเปิดทำการสอนนั้น เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานหรือไม่ นักเรียนที่สำเร็จไปแล้วสามารถดำเนินชีวิตตามที่เขาต้องการเพียงไร มีปัญหาอย่างไรบ้าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ตั้งแต่โรงเรียนนิตยการสามเสนเปิดทำการสอนมา ยังไม่สามารถจะรู้ถึงสภาพการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียนได้ นอกจากนักเรียนบางคนที่มาติดต่อกับทางโรงเรียนได้มีโอกาสพูดคุยกับครู เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ไปประสบมาให้ครูฟัง แต่นั่นก็ไม่อาจจะสรุปเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนน้อย

ปัจจุบัน โรงเรียนนิตยการสามเสนก็ยังไม่สามารถรับรู้ปัญหาต่าง ๆ อย่างแท้จริงจากนักเรียนที่จบออกไปได้เลย เพราะทางโรงเรียนยังไม่เคยมีการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาออกไป ซึ่งการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษานั้นนับว่าเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติในทุกระดับการศึกษา เพราะการติดตามผลเป็นการช่วยให้เราได้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพและข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษาและหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารหรือผู้จัดทำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เรียน ซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถใช้อ้างอิงในการฝึกฝนอบรมผู้เรียนในปัจจุบันและยังเป็นหลักในการพิจารณาจัดการศึกษาเพิ่มเติมให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษากลับปฏิบัติงานได้ดีขึ้นและมีความมั่นคงในการทำงานยิ่งขึ้น ผู้วิจัยในฐานะผู้จัดการโรงเรียนนิตยการสามเสน จึงมีความสนใจในเรื่องนี้และคาดว่าผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับหน่วยงานเพื่อลดปัญหาแรงกดดันตลาด และลดความสูญเปล่าทางการศึกษาลง นอกจากนี้ยังจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และการบรรลุจุดมุ่งหมายของการอาชีวศึกษาที่ได้กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะติดตามผลดังกล่าวจากผู้สำเร็จการศึกษาว่า นักเรียนที่สำเร็จการศึกษามาจากสถาบันอาชีวศึกษาประเภทนิตยการ สาขาวิชาการบินและการขาย จากโรงเรียนนิตยการสามเสน ระหว่างปีการศึกษา 2529-2533 นั้น มีสภาพส่วนบุคคล ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างไร โรงเรียนได้มีการจัดการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อหาของหลักสูตร การฝึกงานและการจัดบริการต่าง ๆ อย่างไร และติดตามผลการปฏิบัติงาน ในด้านการนำความรู้ความสามารถจากวิชาสามัญ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ การนำความรู้ไปปฏิบัติ คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ ทำศนคติต่ออาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ อย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทพาณิชยกรรมสาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาการขายจากโรงเรียนพาณิชยการสามเสน ระหว่างปีการศึกษา 2529-2533 ในด้านสถานภาพส่วนบุคคล ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ปฏิบัติและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานในหน้าที่
2. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ ในด้านเนื้อหาของหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน การฝึกงาน และการจัดบริการต่าง ๆ
3. ศึกษาข้อมูลด้านการนำความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทำศนคติต่ออาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะการติดตามผล (follow-up) ของนักเรียน ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพาณิชยการสามเสน ในด้านของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายให้ ปฏิบัติ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เนื้อหาของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การ ฝึกงาน การจัดบริการต่าง ๆ การนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่ง ได้แก่ ความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ วิธีการปฏิบัติ งาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทำศนคติต่ออาชีพของนักเรียนที่สำเร็จ การศึกษาตั้งแต่รุ่นปีการศึกษา 2529 ถึงรุ่นปีการศึกษา 2533 ประเภทพาณิชยกรรมสาขา วิชาการบัญชีและสาขาวิชาการขาย ซึ่งตัวแปรทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นตัวแปรตามของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิจัยครั้งนี้ อนึ่ง ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยไม่ได้มุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาหรือตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแต่อย่างไร

ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบผู้วิจัยได้ยึดแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ตามหลักการของ Downing ที่ได้กล่าวไว้ว่า

...การติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาคือสิ่งที่ควรปฏิบัติ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกระทำ เพื่อจะได้ทราบผลของหลักสูตรที่ได้ตั้งไว้ ตลอดจนการนำความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาแล้วเรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานว่าประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเพียงใดในด้านต่าง ๆ

1. ความรู้ความสามารถทางวิชาการ หมายถึง การนำความรู้ในด้านวิชาการ ที่ได้ศึกษาแล้วเรียนมา ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติงานในหน้าที่ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เป็นต้น

2. ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ หมายถึง การนำความรู้ทางด้านวิชาชีพที่ได้ศึกษาแล้วเรียนมา ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่ออาชีพ เช่น การปฏิบัติงาน วิชาชีพ การศึกษาหาความรู้ ความสามารถต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาชีพ ความรับผิดชอบและความอดทน เป็นต้น

3. การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน หมายถึง การนำความรู้ในด้านวิชาการและในด้านวิชาชีพที่ได้ศึกษาแล้วเรียนมา ไปปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนการปฏิบัติงาน ความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

4. คุณลักษณะพิเศษ หมายถึง ลักษณะที่ตีเฉพาะตัวของผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละบุคคล เช่นการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ลักษณะความเป็นผู้นำ มีความทะเยอทะยาน และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง เป็นต้น

5. บุคลิกภาพ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลซึ่งเป็นลักษณะประจำ ซึ่งการแสดงออกนั้นมีทั้งการแสดงออกภายนอก และการแสดงออกภายใน เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่น การแต่งกายกิริยามารยาท ความมีน้ำใจไมตรี และความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นต้น

6. มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือความสามารถของบุคคลที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น

7. ทักษะคิดต่ออาชีพ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความชอบ ความไม่ชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ความพอใจในอาชีพ ความกระตือรือร้นในการทำงาน และความเอาใจใส่ในงานที่ปฏิบัติ เป็นต้น¹³

นอกจากนี้ ในเรื่องของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการบริการต่าง ๆ ผู้วิจัยได้พิจารณาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น (ปวช.) กรมอาชีวศึกษา พ.ศ. 2524 กระทรวงศึกษาธิการ¹⁴ มาเป็นแนวทางด้วยโดยเฉพาะในรายวิชาที่โรงเรียนพาณิชย์การสามเสนเปิดสอน ได้แก่ หมวดวิชาดังต่อไปนี้คือ หมวดวิชาแกนวิชาสามัญ หมวดวิชาสัมพันธ์ หมวดวิชาเลือกเสรี หมวดวิชาแกนวิชาชีพ และหมวดวิชาชีพ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น (ปวช.) สาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาการขาย จากโรงเรียนพาณิชย์การสามเสนในปี พ.ศ. 2529 ถึง 2533

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น (ปวช.) กรมอาชีวศึกษา พ.ศ. 2524 ที่โรงเรียนพาณิชย์การสามเสนใช้สอนในโรงเรียน

โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น (ปวช.) และเปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ปวช. หมายถึง ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น

ปวส. หมายถึง ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ความรู้ความสามารถทางวิชาการ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับงานปฏิบัติ ความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเทคนิค

ในสายงานที่ปฏิบัติ ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่พลเมืองดี ความรู้ความสามารถในการคำนวณเบื้องต้น ความรู้กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ และการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ

ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาชีพ การระวังรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ความชำนาญในการใช้เครื่องมือปฏิบัติงาน การบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ การซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้ ความประณีตในงานที่ทำ ความรับผิดชอบ และความอดทน

การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน หมายถึง การวางแผนการปฏิบัติงาน การเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ ความมีระเบียบแบบแผนในการทำงาน ความละเอียดในการปฏิบัติงาน ความสุขุมในการปฏิบัติงาน การพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน และความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

คุณลักษณะพิเศษ หมายถึง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความทะเยอทะยาน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต และความเป็นผู้ที่มีเหตุผล

บุคลิกภาพ หมายถึง การแต่งกาย กริยามรรยาท ความประพฤติ ความมีนัยทางอารมณ์ ความคล่องแคล่วกระปรี้กระเปร่า และความมีไมตรีจิต

มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่คนงาน และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ทัศนคติต่ออาชีพ หมายถึง ความพอใจในอาชีพ ความกระตือรือร้นในงานที่ทำ ความเอาใจใส่ในงานที่ปฏิบัติ การแสวงหาความรู้ในสายงานเพิ่มเติม และความซื่อตรงต่อหน้าที่

เชิงอรรถ

¹พุทธชาติ ราชปรีชา, การศึกษานอกระบบโรงเรียน (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2523), หน้า 5.

²ฝ่ายสารสนเทศ, กองนโยบายและแผน, สำนักงานคณะกรรมการการกวศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ, สถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2533 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534), หน้า 13.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 18.

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 26.

⁵Ralph F. Berdie, Wilbur L. Layton, and Others, *Testing in Guidance and Counseling* (New York : McGraw-Hill Book Company, 1963), p. 150.

⁶คลิฟฟอร์ด พี. พรอชลิคม, บริการแนะแนวโรงเรียน แปลโดย กรมการฝึกหัดครู (พระนคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญ, 2508), หน้า 304.

⁷สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตร, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2529), หน้า 19.

⁸สถิติการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2535 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ สืบรวเมื่อ 10 มิ.ย.35, หน้า 11.

⁹Embery Stoope and Gunner L. Wahlquist, *Principles and Practices in Guidance* (New York : McGraw-Hill Book Co., 1958), pp. 191-196.

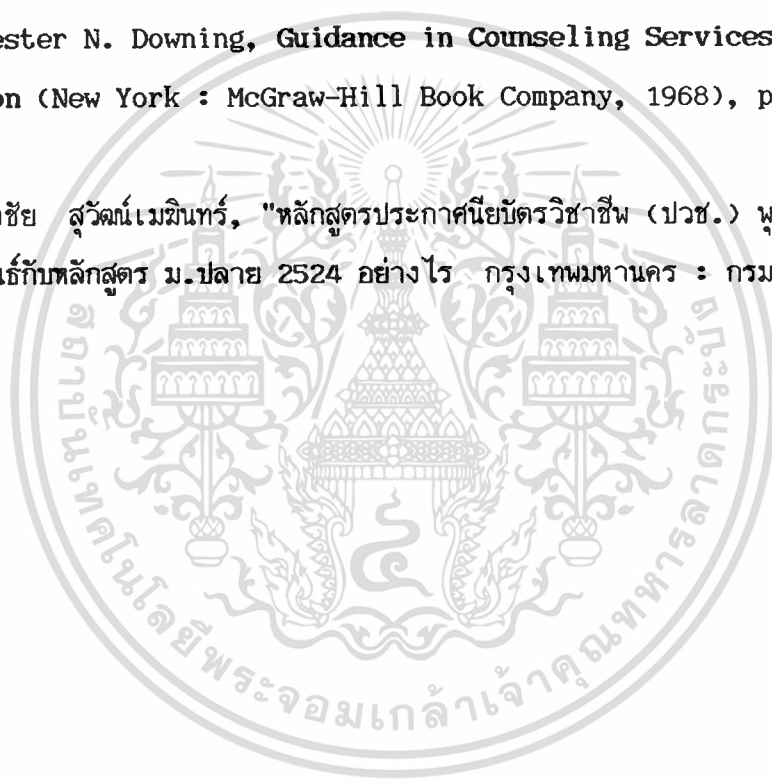
¹⁰Dugald S. Arbuckle, **Student Personnel Services in Higher Education** (New York : McGraw-Hill Book Co., 1963), p. 116.

¹¹Lee I. Cronbach, "Cross Improvement Through Education," **Teacher College Record** 64 (1963) p. 675.

¹²เรื่องเดียวกัน, หน้า 53-54.

¹³Lester N. Downing, **Guidance in Counseling Services on Introduction** (New York : McGraw-Hill Book Company, 1968), p. 209.

¹⁴ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์, "หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2524," สัมพันธ์กับหลักสูตร ม.ปลาย 2524 อย่างไร กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2528.

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยเรื่อง "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน
พัฒนการสามเสน" ผู้วิจัยได้ศึกษาดำเนินการเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งจะนำเสนอตาม
ลำดับดังนี้

1. ความเป็นมาของการศึกษาเอกชน และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.
2524
  - 1.1 การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
  - 1.2 ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน
  - 1.3 การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
  - 1.4 ความเป็นมาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524
  - 1.5 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ปวช. พ.ศ.2524 ประเภทพาณิชยกรรม
2. การติดตามผลการปฏิบัติงาน
  - 2.1 ความหมายของการติดตามผล
  - 2.2 การติดตามผลการปฏิบัติงาน
  - 2.3 จุดประสงค์ของการติดตามผล
  - 2.4 ความสำคัญของการติดตามผล
  - 2.5 วิธีการในการติดตามผล
  - 2.6 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ความเป็นมาของการศึกษาเอกชนและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2524

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเอกชนในประเทศไทย เชื่อว่าการศึกษาประเภทนี้ได้ดำเนินการมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาแล้ว โดยเริ่มในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ.2199-2231) จดหมายเหตุของมองซิเออลานีเยนทร์ กล่าวว่า เจ้าพระยาวิชาเยนทร์ ได้ทรงสร้างโรงเรียนราษฎรไว้หลายโรงเรียน และจากจดหมายเหตุของบาทหลวงเดอซัวลี ซึ่งเข้ามาอยู่ในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ.2228 ได้กล่าวถึงโรงเรียนราษฎร 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนศรีอยุธยา โรงเรียนมิสแพนด และโรงเรียนสามเณร

ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ผู้ที่บุกเบิกการก่อตั้งโรงเรียนราษฎรไม่ใช่คนไทย แต่เป็นชาวมิชชันนารีซึ่งเดินทางเข้ามาเผยแพร่ศาสนาในประเทศไทย โรงเรียนราษฎรซึ่งได้รับการจัดตั้งและสนับสนุนโดยมิชชันนารี ได้แก่ โรงเรียนของ Mrs. Mattoon มิชชันนารีชาวอเมริกัน จึงเปิดสอนในปี พ.ศ.2395 ซึ่งถือเป็นโรงเรียนราษฎรแห่งแรกในสมัยนั้น (ปัจจุบันคือ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย) ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2431 เปิดสอนเฉพาะเด็กผู้ชาย สำหรับโรงเรียนกุลสตรีวังหลัง (ปัจจุบันคือ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย) เปิดสอนเฉพาะเด็กผู้หญิง ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2417 และโรงเรียนไทย-ฝรั่ง (ปัจจุบันคือ โรงเรียนอัสสัมชัญ) ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2420

โรงเรียนราษฎรทั้ง 3 แห่งดังกล่าว ในระยะเริ่มแรกดำเนินงานเป็นเอกเทศมิได้ถูกควบคุมโดยหน่วยงานของรัฐแต่อย่างใด จนกระทั่งปี พ.ศ.2448 กระทรวงศึกษาธิการจึงเข้ามามีบทบาทในการควบคุมโรงเรียนราษฎรทั้ง 3 แห่ง และในช่วงระยะเวลานี้เองโรงเรียนราษฎรซึ่งมีคนไทยเป็นเจ้าของก็ได้รับการจัดตั้งขึ้นชื่อโรงเรียนบำรุงวิทยาและลงทะเบียนขึ้นกับกระทรวงศึกษาธิการเช่นเดียวกัน

งานด้านการศึกษาเอกชนของประเทศขยายตัวมากขึ้นในปี พ.ศ.2461 รัฐบาลจึงได้ประกาศพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนครั้งแรก โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะตรวจนิเทศโรงเรียนเอกชนทั่วราชอาณาจักรและเพื่อปรับปรุงแก้ไข กฎและระเบียบโรงเรียนเอกชน

ดังนั้นปี พ.ศ. 2476 รัฐบาลจึงได้ประกาศพระราชบัญญัติกระทรวงศึกษาธิการขึ้น โดยจัดตั้งกองโรงเรียนราษฎร์ สังกัดกรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเพื่อควบคุมโรงเรียนราษฎร์ทั้งหมด

1.1 การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 เป็นต้นมา การจัดการศึกษาของเอกชนที่ดำเนินการควบคุมมากับการจัดการศึกษาของรัฐบาล และอยู่ภายใต้การควบคุมและช่วยเหลือส่งเสริมของกองโรงเรียนราษฎร์ กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการนั้นมีการขยายตัวอย่างกว้างขวาง จึงทำให้กองโรงเรียนราษฎร์ไม่สามารถบริหารงานได้รวดเร็วทันความต้องการของประชาชน สมาคมครูโรงเรียนราษฎร์แห่งประเทศไทยจึงเสนอความเห็น ว่า กองโรงเรียนราษฎร์ ควรได้รับการยกวิทยฐานะให้เป็นกรมโรงเรียนราษฎร์หรือกรมการศึกษาเอกชนเพื่อเพิ่มอำนาจในการส่งเสริมและช่วยเหลือโรงเรียนเอกชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษามากขึ้น และเป็นการส่งเสริมกำลังใจให้เอกชนจัดการศึกษาได้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ความต้องการของสมาคมครูโรงเรียนราษฎร์แห่งประเทศไทย นอกจากจะสอดคล้องกับความต้องการของ นายเกรียงไถ่มสกุล (อดีตหัวหน้ากองโรงเรียนราษฎร์คนแรก) ที่จะแยกโรงเรียนเอกชนออกจากกรมวิสามัญ ให้มีหน่วยบริหารของตนเองแล้ว ยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในเวลานั้นที่ต้องการปรับปรุงระบบราชการ ดังนั้นสภาการศึกษาแห่งชาติจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์ขึ้นเพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนเอกชน เพื่อปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาทั้งด้านวิชาการและด้านบริการ คณะกรรมการนี้ประกอบไปด้วย ดร.ธำรง บัวศรี เป็นประธานกรรมการ นายพะยอม แก้วกำเนิด ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองโรงเรียนราษฎร์ในขณะนั้น จึงได้มอบแผนงานกรมโรงเรียนราษฎร์ซึ่งจัดร่างไว้แล้ว ต่อคณะกรรมการปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์ เพื่อเสนอกระทรวงศึกษาธิการ และผลปรากฏว่ากองโรงเรียนราษฎร์ได้รับการปรับปรุงเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยใช้ชื่อย่อว่า สช. มีฐานะเทียบเท่ากรมหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1 ตุลาคม 2515 ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 217 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 โดยโอนอำนาจหน้าที่กิจการทรัพย์สินหนี้ ข้าราชการลูกจ้าง และเงินงบประมาณของกรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกองโรงเรียนราษฎร์ และเงินวิทยาลัยเอกชนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการคนแรกก็คือ ดร.ธำรง บัวศรี

1.2 ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ และเสนอแนะแก่คณะกรรมการการศึกษาเอกชนเกี่ยวกับการศึกษาและการดำเนินงานการจัดทำโครงการส่งเสริม และการประสานงานการศึกษา กับส่วนราชการอื่น เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลและส่งเสริมการศึกษาและกิจการของ โรงเรียนเอกชนและการปฏิบัติงานอื่น ๆ ของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525
2. เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525
3. ปฏิบัติงานเลขานุการของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
4. ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการการศึกษาเอกชนหรือกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย¹

ในส่วนของคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีอำนาจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 กล่าวคือ

1. ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการศึกษา การดำเนินงานและการจัดทำโครงการส่งเสริมการศึกษาของ โรงเรียนเอกชนกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนราชการอื่น เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแล และส่งเสริมการศึกษาและกิจกรรมของโรงเรียน

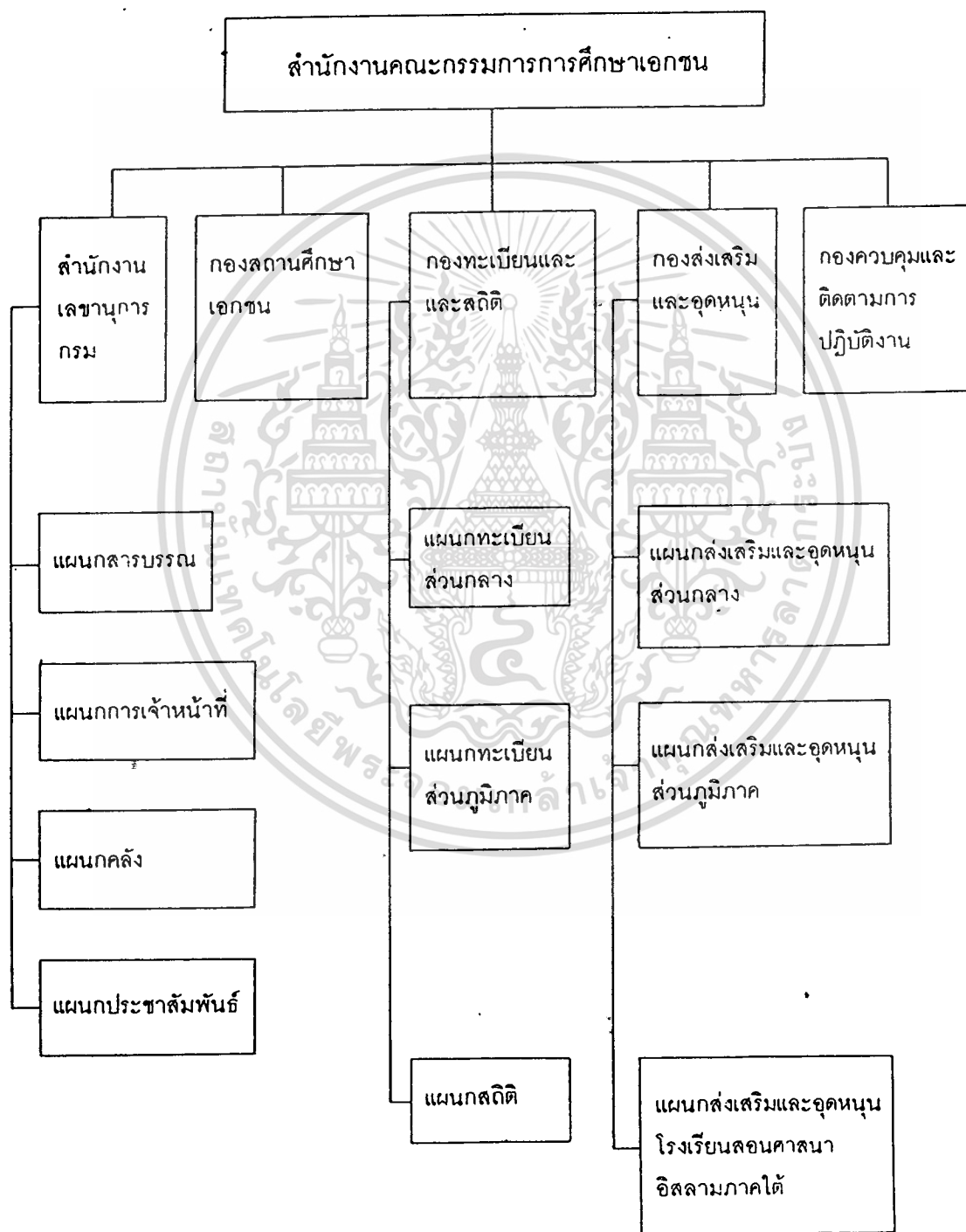
2. ให้ความคิดเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
3. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการการศึกษาเอกชนมอบหมาย
4. ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

1.3 การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในระยะแรก (พ.ศ. 2515-2517) นั้น แบ่งส่วนราชการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 273 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2515 โดยแบ่งส่วนราชการระดับกองเป็น 5 กอง และได้โอนงานวิทยาลัยเอกชนไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2517 (ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1)

แผนภูมิที่ 1

แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
ปี 2515 ถึง 2517²

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตามการแบ่งส่วนราชการดังกล่าวข้างต้นไม่สามารถสนองตอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้ และยังมีปัญหาต่าง ๆ อีกหลายประการ อาทิ ปัญหาทางด้านเอกภาพในการบังคับบัญชา ความซ้ำซ้อนของการจัดหน่วยงาน และการขาดแคลนหน่วยงานที่สำคัญและจำเป็น ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงทำการปรับปรุงแบ่งส่วนราชการเป็นการภายใน เพื่อเป็นโครงการในขั้นทดลอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 โดยแบ่งออกเป็น 5 กอง 2 ฝ่าย (ฝ่ายมีฐานะเทียบเท่ากอง) และหน่วยศึกษานิเทศก์ (ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อมาแม้ว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งประกาศใช้แทนประกาศของคณะปฏิวัติฉบับเดิมที่ 273 แต่จำนวนโรงเรียนเอกชนที่ทวีเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านสาขาวิชาและประเภทของสถานศึกษารวมทั้งระบบและวิธีการบริหารงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนที่ได้เปลี่ยนแปลงไปหลายประการ ทำให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเห็นความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแบ่งส่วนราชการอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยแบ่งออกเป็น 7 กอง และหน่วยศึกษานิเทศก์ และขอปรับปรุงส่วนราชการใหม่ในครั้งนี้เป็น การขอจัดส่วนราชการที่ได้จัดตั้งเป็นการภายในมาเป็นเวลานานแล้ว ให้เป็นส่วนราชการที่ถูกต้องตามกฎหมาย (ดังแสดงในแผนภูมิที่ 3)

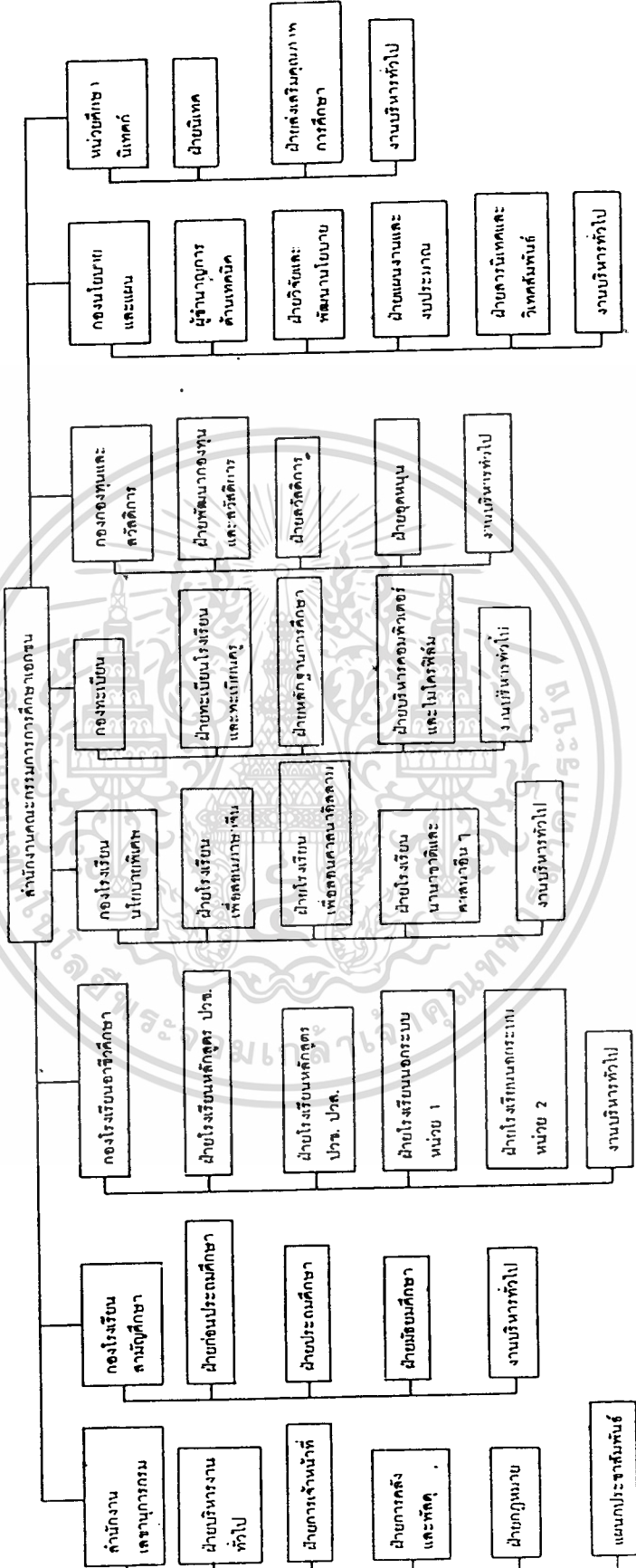

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 3

แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ปี 2525 ถึง 2532⁴

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในช่วงเวลาต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงมีคำสั่งจัดตั้ง กองส่งเสริมการศึกษานอกระบบขึ้น โดยโอนงานของฝ่ายโรงเรียนนอกระบบ 1 และฝ่าย โรงเรียนนอกระบบ 2 ของกองอาชีวศึกษา ไปเป็นของกองส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นไปด้วยความ รวดเร็วและมีประสิทธิภาพตลอดจนเป็นการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาโรงเรียนดังกล่าวให้ จัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายของราชการ

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ยังได้ตั้งสำนักงานการตรวจ ราชการกรมเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2533 เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ พ.ศ. 2533 ด้วย นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจน กระทั่งปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงมีหน่วยงานเทียบเท่ากอง 10 กอง กล่าวได้ว่า การแบ่งส่วนราชการครั้งล่าสุดนอกจากจะเป็นการปรับปรุงการแบ่งงานภายใน ให้สอดคล้องกันแล้ว ยังเป็นการปรับปรุงส่วนราชการให้สัมพันธ์กับลักษณะของงานด้วย (ดังแสดงในแผนภูมิที่ 4)

สำหรับหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีรายละเอียด ดังนี้

1. สำนักงานเลขาธิการกรม มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานดังต่อไปนี้คือ งานสารบรรณ งานบริหารบุคคล งานประชาสัมพันธ์ งานกฎหมาย งานสวัสดิการของข้าราชการ และงานอื่นที่มีได้เป็นหน้าที่ของกองใดกองหนึ่งโดยเฉพาะ ตลอดจนปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างประจำในสังกัด แนะนำสั่งการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติราชการ ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ให้บริการและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับงานราชการของกองและฝ่ายในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน รวมถึงการประสานงานราชการกับกองและฝ่ายที่เกี่ยวข้องและราชการอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากกรมเจ้าสังกัด
2. กองกองทุนและสวัสดิการ มีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบงานที่เกี่ยวกับกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน ดำเนินการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการประเภทต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนากองทุนและสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. กองทะเบียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาและจัดทำทะเบียนต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้บริหาร ครู นักเรียน และกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนเอกชน รวมทั้งจัดเก็บรักษาหลักฐาน และเอกสารสำคัญทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในระบบคอมพิวเตอร์และไมโครฟิล์ม ดำเนินการจัดทำบัตรประจำตัวครูโรงเรียนเอกชน ออกใบอนุญาตใบอนุญาตต่าง ๆ เกี่ยวกับโรงเรียน ผู้บริหาร และครู ดำเนินการออกใบประกาศนียบัตรให้แก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนในส่วนกลางที่เลิกล้มกิจการแล้วดำเนินการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์และนำไมโครฟิล์มมาใช้ในการจัดทำหลักฐานทะเบียนโรงเรียน ทะเบียนครู ทะเบียนการสงเคราะห์ครู หลักฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชน และข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบระบบงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์แก่หน่วยงานอื่น ๆ พัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ตลอดจนเป็นศูนย์บริการข้อมูลสารสนเทศของสำนักงาน และให้คำแนะนำปรึกษาด้านการใช้คอมพิวเตอร์และไมโครฟิล์ม และปฏิบัติการอื่น ๆ ที่สนับสนุนแผนงาน และโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

4. กองนโยบายและแผน มีหน้าที่ในการศึกษาและวิเคราะห์วิจัยปัญหาการศึกษาเพื่อกำหนดและพัฒนานโยบายการศึกษาเอกชน จัดทำแผนและพัฒนาโครงการการศึกษาเอกชนในระดับต่าง ๆ พร้อมทั้งกำหนดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประเมินผลการดำเนินงาน ติดตามข้อมูลและสถิติทางการศึกษาเอกชน ให้บริการด้านข้อมูล สารสนเทศ ติดต่อประสานงานการขอความร่วมมือจากแหล่งความช่วยเหลือต่างประเทศ และพิจารณาตรวจสอบรูปแบบอาคารสถานที่ของสถานศึกษาเอกชน

5. กองโรงเรียนนโยบายพิเศษ มีหน้าที่ส่งเสริม พัฒนา ให้คำปรึกษา แนะนำ กำกับ ดูแลโรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียนสอนศาสนาอื่น ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และอนุญาตให้ชาวต่างประเทศเป็นครูหรือฝึกเรียนในโรงเรียนเอกชนทุกระดับ ทุกประเภท

6. กองโรงเรียนสามัญศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ให้คำปรึกษา แนะนำ กำกับ ดูแลโรงเรียนเอกชนสามัญศึกษาทุกระดับให้จัดการศึกษามีคุณภาพให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ และ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนเกี่ยวกับอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากร ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาแนวการจัดการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้น พัฒนาศักยภาพเพื่อเสริมให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ วินิจฉัยข้อปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียน ครู นักเรียน และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง พิจารณาคำเนินการทางวินัยกับผู้บริหาร โรงเรียน ครู ในกรณีที่ปฏิบัติฝ่าฝืนระเบียบพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน และกฎหมายบริหาร

โครงการต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาโรงเรียน ครู นักเรียน ประสานงาน การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ครู และนักเรียน และพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการให้เงินอุดหนุนแก่โรงเรียนเอกชนและปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

7. กองโรงเรียนอาชีวศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา แนะนำ กำกับ ดูแล การบริหารงาน การดำเนินกิจการของโรงเรียนให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากร ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาการจัดการเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้น พัฒนาผู้บริหาร และครู ส่งเสริมความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานในหน้าที่สนับสนุนให้โรงเรียนจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ผู้บริหาร ครู และนักเรียน วินิจฉัยข้อปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน พิจารณาดำเนินการประสานงาน การดำเนินงานของโรงเรียน ครู และนักเรียน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่

1. ระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
2. ระดับอุดมศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค และ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และ โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษานิเทศหรือโรงเรียนที่จัดการศึกษาแก่ผู้ยากไร้หรือเสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ที่จัดในการศึกษาสงเคราะห์

8. กองส่งเสริมการศึกษานอกระบบ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา แนะนำ กำกับ ดูแลการบริหารงาน การดำเนินกิจการของโรงเรียนให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากร ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนา

แนวการจัดการเรียนให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน ให้นักผู้
บริหารและครู ส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงาน ในหน้าที่
โรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน แบ่งเป็น

1. โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่
โรงเรียนการศึกษานอกโรงเรียน เช่น โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่

2. โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวง
ศึกษาธิการ เช่น โรงเรียนเฉพาะกาล โรงเรียนส่งเสริมสอน โรงเรียนกวดวิชา
โรงเรียนศิลปศึกษา และ โรงเรียนอาชีวศึกษา

9. หน่วยงานในเทศก์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ให้คำปรึกษา แนะนำด้าน
การเรียนการสอน และการบริหารแก่โรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ การดำเนิน
การศึกษา ทดลอง วิเคราะห์ วิจัยเพื่อจัดรูปแบบในเรื่องหลักสูตร สื่อ วิธีการจัด
การเรียนการสอน การบริหาร และการนิเทศ จัดทำและเผยแพร่เอกสารด้าน
วิชาการ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และการบริหารให้มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น ตลอดจนช่วยเหลือ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนา
หลักสูตร แบบเรียน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ให้การสนับสนุน
หน่วยปฏิบัติในเรื่องการประชุม อบรม สัมมนาครู และผู้บริหารโรงเรียน
เพื่อส่งเสริมงานด้านวิชาการในโรงเรียน จัดดำเนินการพัฒนารูปแบบการให้บริการ
โรงเรียนในเรื่องการวัดผลประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา
และส่งเสริมด้านกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียน และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย^๑

1.4 ความเป็นมาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น น.ศ. 2524

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ปฏิรูปการศึกษา เพื่อสนอง เจตนารมณ์ของมวลชน ในอันที่จะ
เข้ารับการศึกษาตรงตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจของแต่ละบุคคล และเพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่มีเจตจำนงให้จัดการศึกษาเพื่อความเป็นธรรมในสังคม และให้ความเสมอภาคในโอกาสที่ปวงชนจะพึงได้รับในทางการศึกษา จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรขึ้นในปี พ.ศ. 2513 ทำหน้าที่ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ คณะกรรมการการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรได้แต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พ.ศ. 2503 เพื่อนำผลจากผลการวิเคราะห์มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่างหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 โดยอาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์การสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนต่างอาชีพมาประกอบการพิจารณาเพื่อให้ได้หลักสูตรตามความต้องการของมวลชน นอกจากนั้น ยังได้จัดประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน ครู-อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้องในวงการศึกษากว่า 100 คนทั่วประเทศ เพื่อพิจารณาการร่างหลักสูตรดังกล่าวแล้วจึงปรับปรุงตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้เป็นหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2518 เป็นต้นมา เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียน 2 ปี แต่เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ ตามหลักสูตร พ.ศ. 2503 เป็นหลักสูตร 3 ปี ต่อเนื่องกัน และในการศึกษาวิชาชีพเฉพาะสาขาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายยังจำเป็นต้องใช้เวลาเรียนอย่างน้อย 3 ปี เพื่อฝึกฝนทักษะทางวิชาชีพให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับนี้จะได้ออกไปประกอบอาชีพในระดับช่างฝีมือระดับกลาง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพขึ้นเป็นหลักสูตร 1 ปีต่อเนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 หมวดวิชาชีพ โดยยึดถือแนวทางการจัดโปรแกรมการเรียนเช่นเดียวกับหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 ประกาศใช้เป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2520 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาเพื่อสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย โดยได้เริ่มปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและประกาศใช้ในปีการศึกษา 2521 ส่วนในด้านการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพต่อจากมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการ อาทิ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา กรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัยและ ก.พ. พิจารณาข้อมติร่างหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2522 เป็นต้นมา ประกอบด้วย อนุกรรมการอีก 5 ประเภทวิชา คือ เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม และช่างอุตสาหกรรม โดยในแต่ละประเภทวิชาเหล่านี้ ได้แยกเป็นสาขาวิชาชีพออกไปอีก หลายสาขา และเพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อนุกรรมการได้จัดทำคู่มือ การสอนในงานควบคู่กันไปด้วยอีกทั้งได้เปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนระเบียบวิธีการ ประเมินผลการศึกษาใหม่ ให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรที่มุ่งฝึกให้ผู้เรียนสามารถ ประกอบอาชีพได้ด้วยคามมั่นใจอย่างแท้จริง

การดำเนินงานข้อมติร่างหลักสูตรได้เสร็จสิ้นในปีการศึกษา 2523 โดยให้ชื่อว่าหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524 ใช้ชื่อย่อว่า ปวช. 2524 เป็นหลักสูตรที่เรียนจบในตัว ใช้เวลาเรียน 3 ปี ต่อเนื่องกัน รับจากผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า และกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เป็นต้นมา โดยมีหลักการ จุดหมายและหลักเกณฑ์ในการใช้หลักสูตรดังนี้⁷

1. หลักการ

1. เป็นหลักสูตรวิชาชีพ 3 ปี ซึ่งจบในตัวเอง ให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง โดยรับจากผู้สำเร็จระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อให้ประกอบอาชีพโดยตรง
2. เป็นหลักสูตรที่สามารถจะโอนผลการเรียนกันได้กับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือหลักสูตรอื่น ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง
3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกอบรมและเสริมสร้างคุณภาพของพลเมือง ตามความมุ่งหมายของแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 เพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วยความ ผาสุกและเจริญก้าวหน้า

2. จุดหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ มีฝีมือ มีความชำนาญและประสบการณ์ สามารถจะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพด้วยความมั่นใจ
2. เพื่อให้รู้จักค้นคว้า แก้ปัญหา และติดตามความเจริญก้าวหน้าในงานอาชีพของตนอยู่เสมอ มีนิสัยรักการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และมีเจตคติที่ดีต่อสังคม
3. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ที่จำเป็นแก่การศึกษาและประกอบอาชีพ
4. เพื่อให้มีบุคลิกภาพดี มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีระเบียบวินัยและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความอดทน ชัยชนะแพ้ภัย ประหยัด มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ โดยรู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรมและกฎหมาย
5. เพื่อให้ความเข้าใจในปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในการเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

โครงสร้างหลักสูตร ปวช. พ.ศ. 2524 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2524 สาขาวิชาพาณิชยกรรม จะต้องศึกษาผ่านวิชาต่าง ๆ ตามแผนการเรียนที่ได้กำหนดไว้โดยไม่ต่ำกว่า 4,800 คาบ จากหมวดวิชาดังต่อไปนี้

1. หมวดวิชาแกนวิชาสามัญ	400	คาบ
2. หมวดวิชาสัมพันธ์	380-640	คาบ
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	200	คาบ
4. หมวดวิชาแกนวิชาชีพ	480	คาบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. หมวดวิชาชีพ	3,000-3,260 คาบ
รวม	4,800 คาบ

1.5 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2524

1. ภาคเรียน

ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาค และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร เวลาเรียนในภาคเรียนปกติซึ่งรวมทั้งการสอบด้วย ไม่ต่ำกว่า 20 สัปดาห์ และภาคฤดูร้อนไม่ต่ำกว่า 4 สัปดาห์ กำหนดการเปิดเรียนและการปิดเรียนแต่ละภาคให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524

2. เวลาเรียน

สถานศึกษาจะต้องเปิดสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 วัน รวม 40 คาบ ๆ ละ 50 นาที เฉลี่ยวันละประมาณ 8 คาบ และอาจเปิดสอนในวันเสาร์ได้ตามความเหมาะสม ภาคเรียนหนึ่ง ๆ มีเวลาเรียนและสอบด้วยรวมกัน 20 สัปดาห์ หรือ 800 คาบ ตลอดหลักสูตร 6 ภาคเรียน หรือ 3 ปี รวมทั้งสิ้น 4,800 คาบ

3. โครงสร้างหลักสูตร

การเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพทุกประเภทและสาขาวิชา ต้องเรียนให้ได้รายวิชาต่าง ๆ ตามแต่ละแผนการเรียนที่กำหนดไว้ทุกประการ ซึ่งจะมีวิชาสามัญ วิชาสัมพันธ์ วิชาเลือกเสรี และมีวิชาชีพทั้งเป็นแกนบังคับและเลือกตามความสนใจ

4. หน่วยกิต

รายวิชาที่จัดไว้ในหลักสูตร มีทั้งวิชาที่เป็นภาคทฤษฎีล้วน วิชาที่เป็นปฏิบัติล้วน และวิชาที่มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมกันอยู่ การกำหนดหน่วยกิตของรายวิชาต่าง ๆ ให้ถือเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เรียนภาคทฤษฎี 1 คาบต่อสัปดาห์ หรือ 20 คาบ เป็นเวลา 1 ภาคเรียน
มีค่า 1 หน่วยกิต

เรียนภาคปฏิบัติ 2-3 คาบต่อสัปดาห์ หรือ 40-60 คาบ เป็นเวลา 1
ภาคเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรให้ถือตามแผนการเรียนของแต่ละประเภทและ
สาขาวิชาที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับเวลาเรียนโดยไมต่ำกว่า 4,800 คาบ

5. การโอนผลการเรียน

การที่จะ โอนผลการเรียนหรือหน่วยกิตตามหลักสูตรนี้ จากสถานศึกษาแห่งหนึ่ง
ได้ก็ต่อเมื่อมีมาตรฐานเดียวกัน และเป็นสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองจากสำนักงาน ก.พ.
หรือกระทรวงศึกษาธิการ ก็อาจโอนมาับรวมเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตรนี้ได้
ตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524

6. อายุของหน่วยกิต

หน่วยกิตที่ได้รับจากการเรียนในสถานศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพพุทธศักราช 2524 ให้กำหนดเป็นรายวิชาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

7. การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียน ให้ใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการ
ประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524

8. สภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา

สภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524

9. การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจในการสั่งยกเลิกเพิ่มเติม และ
เปลี่ยนแปลงรายวิชาและเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ

2. การติดตามผลการปฏิบัติงาน

การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ควรกระทำในทุก ระดับการศึกษา เมื่อนักศึกษาได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ในระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งสำเร็จ การศึกษาออกไปประกอบอาชีพตามความรู้ที่ได้ศึกษา ซึ่งในส่วนนี้เอง เป็นมูลเหตุสำคัญที่ผู้ บริหาร ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาต้องศึกษาติดตามผลความสำเร็จของนักศึกษาที่ สำเร็จออกไป เพื่อประโยชน์ของนักศึกษาและสถาบันในการที่จะปรับปรุงพัฒนาให้การดำเนินงาน ทุก ๆ ฝ่ายประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้มีผู้ทำการศึกษา วิจัย สรุปผลของการ ติดตามผล โดยให้ความหมาย วัตถุประสงค์ การดำเนินการและประโยชน์ของการติดตามผล ไว้ดังนี้

2.1 ความหมายของการติดตามผล

ในการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับความหมายของการติดตามผลนี้ผู้เขียน ได้ใช้ เอกสารทั้ง ที่เป็นวารสาร ตำรา และสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่เป็นทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ โดยมีนัก วิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังเช่น Downing ได้กล่าวถึงการติดตามผลว่า

การติดตามผลเป็นกิจกรรมหลักที่จำเป็น เพื่อจะ ได้ทราบผลของความมุ่งหมาย ทางการศึกษาที่ตั้งไว้ ทั้งในด้านการฝึกฝนอาชีพหรืองานต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้ รวมทั้งผลการศึกษาทุกระดับ ปรัชญาของการบริการติดตามผลนั้นถือว่าการบริการ นี้เป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับทุกระดับการศึกษา เพื่อสำรวจผลต่าง ๆ^๑

นอกจาก Downing แล้ว ยังมีผู้ให้ความหมายของการติดตามผลอีกหลายท่าน เช่น วัชรวิ ทรัพย์มี ได้กล่าวถึงการติดตามผลว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การติดตามผลได้ชี้ให้เห็นว่า เป็นการศึกษาการติดตามผลหลังจากที่นักเรียน
ออกจากโรงเรียนไปแล้ว โดยให้ข้อมูลกับทางโรงเรียนได้ทราบว่านักเรียนที่ออกจาก
โรงเรียนไปแล้วประกอบอาชีพใดหรือทำงานอะไร นักเรียนประสบความสำเร็จใน
การประกอบอาชีพเพียงใด^{๑๐}

สำหรับปราณี เถกิงพล ได้กล่าวถึงการติดตามผลว่า การติดตามผลเป็นบริการที่
มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความสำเร็จ ล้มเหลว ทักษะคติ ข้อคิดเห็น ความต้องการและ
ปัญหาของผู้ที่จะออกจากสถาบันการศึกษาไป โดยจะ ไปศึกษาต่อหรือออกไปประกอบอาชีพ^{1๐}

อย่างไรก็ตามการติดตามผลนี้ยังสามารถใช้เป็นเครื่องวัดและใช้ในการประเมินผล
การจัดการศึกษาของโรงเรียนว่าเป็นอย่างไร ดังที่ คมเพ็ชร ฉัตรศุภกุล ได้กล่าวถึงการ
ติดตามผลไว้ว่า การติดตามผลเป็นบริการที่มุ่งจะประเมินผลงานที่ดำเนินไปแล้ว เพื่อเป็นการ
ตรวจสอบดูว่าบริการที่จัดให้ผู้ศึกษาประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด¹¹

ในทำนองเดียวกัน เมตตา นนประดิษฐ์ ได้กล่าวถึงการติดตามผลว่า การติดตาม
ตามผลเป็นการประเมินความก้าวหน้าของบุคคลในการปฏิบัติงานขณะที่ปฏิบัติอยู่หรือได้ปฏิบัติล่วง
ไปแล้วโดยอาศัยเครื่องมือและกระบวนการในการวัด¹²

ดังนั้น การติดตามผลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากข้อมูลต่าง ๆ ที่
ได้รับจากนักเรียนแล้ว ยังสามารถทำให้ทราบปัญหาของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกจากโรงเรียน
ไปแล้ว เพื่อที่ทางโรงเรียนจะได้หาทางช่วยเหลือหรือส่งเสริมให้กับผู้สำเร็จการศึกษาที่มีปัญ
หาเพื่อให้ทำงานได้ดีขึ้น ดังที่ Arbuckle ได้กล่าวถึงการติดตามผลว่า การติดตามผลเป็น
การประเมิน โปรแกรมการเรียนการสอนและยังเป็นการช่วยเหลือผู้ที่สำเร็จการศึกษาในการ
ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของงานเพื่อให้การทำงานดีขึ้น และมีความมั่นคง^{1๑}

สำหรับ Miller ได้กล่าวถึงการติดตามผลว่า

เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลที่มีคุณค่า 2 ประการ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการฝึกฝนที่นักเรียนได้รับมาเพื่อโอกาสทางอาชีพ และข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมายังช่วยประเมินสถานการณ์ที่ผู้เรียนได้รับขณะที่เรียนอยู่ในสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม การติดตามผลจะต้องทำหลังจากเสร็จสิ้นการศึกษาไปสักระยะหนึ่ง โดยให้เวลากับผู้สำเร็จการศึกษาได้มีเวลาเข้าทำงานหรือไปศึกษาต่อ โดยในระหว่างช่วงที่ศึกษาต่อหรือทำงาน ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้มีข้อมูลต่าง ๆ ที่จะได้นำแจ้งให้ทางโรงเรียนทราบ¹⁴

ในเรื่องนี้ตรงกับความคิดเห็นของ Stone ที่ได้กล่าวถึงการติดตามผลว่าเป็นการศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะหนึ่ง หลังจากการให้คำปรึกษาและแนะนำไปแล้ว¹⁵

ดังนั้น อาจกล่าวสรุปได้ว่า จากแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการติดตามผลตามที่ได้อ้างมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการติดตามผลเป็นวิธีการหนึ่งในการดำเนินการเพื่อที่จะได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ

นอกจากนี้การติดตามผลยังถือได้ว่าเป็นการให้บริการภายหลังจากที่นักเรียนได้จบการศึกษาไปแล้ว ดังนั้น ข้อมูลที่ได้มาจากการติดตามผลจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นเป็นอย่างไร นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วไปทำอะไร เช่น ประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อมีปัญหาอย่างไร ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ด้วยจะให้ได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาว่าได้ออกไปประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด หรือประสบปัญหาและอุปสรรคอย่างไร เพื่อที่จะนำข้อมูลนั้นมาประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้ดีขึ้น อีกทั้งจะได้หาแนวทางแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่มีปัญหา รวมทั้งยังจะได้ช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีปัญหาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เพื่อให้มีโอกาสในการศึกษาต่อมากขึ้น ตลอดจนการทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2.2 การติดตามผลการปฏิบัติงาน

การศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงาน เป็นการติดตามผลผู้ที่จบการศึกษาออกไปในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่จบการศึกษาออกไปแล้วนั้นว่าศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ หากผู้ที่จบออกไปได้ทำการประกอบอาชีพ หลักสูตรที่ได้ศึกษาไปนั้นสามารถนำไปใช้ปฏิบัติในงานอาชีพนั้นได้หรือไม่ ดังเช่น กานดา ลือสิทธิวิบูลย์ ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวความคิดการติดตามผลการปฏิบัติงานว่า

การติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาเหล่านั้นว่าเขาทำงานอะไรได้ ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับจากสถาบันของตนมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง ตลอดจนมีการติดต่อกับสถาบันของตนในเรื่องต่าง ๆ อย่างไร เนื่องจากจุดประสงค์ของสถาบันการศึกษาต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และความรู้เพียงพอในอันที่จะทำงานประสบความสำเร็จสูงสุดเท่าที่สติปัญญาและความสามารถของเขาจะอำนวย¹⁶

ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจากการติดตามผลจะเป็นข้อมูลที่น่าสนใจมาประกอบการพิจารณาวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับภาวะตลาดแรงงานมากขึ้น ดังที่ Lefever D. Wetty ได้กล่าวในเรื่องการติดตามผลว่า

การติดตามผลจะช่วยให้ได้ข้อมูลของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อนำมาประเมินหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้แรงงาน นอกจากนี้ยังสามารถนำมาใช้พิจารณาในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่ด้วย¹⁷

จากแนวความคิดการติดตามผลการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษานั้นเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการประกอบอาชีพว่าวิชาความรู้ที่ผู้สำเร็จการศึกษานำไปใช้นั้น นำไปใช้มากน้อยเพียงใด ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการทำงานอย่างไร ดังที่ Arbuckle ได้กล่าวเกี่ยวกับการติดตามผลการปฏิบัติงานว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา เป็นการติดตามว่าเขาประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำงานอย่างไร ต้องการทราบว่าผู้สำเร็จการศึกษาได้ทำงานตามที่ได้รับการฝึกฝนอบรมไปหรือไม่ ต้องประสบความสำเร็จในการทำงานมากน้อยเพียงใด ข้อที่ได้จากการติดตามผลการปฏิบัติงาน นอกจากจะใช้ในการประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนแล้ว ยังใช้เป็นข้อมูลในการฝึกอบรมผู้ที่ยังศึกษาอยู่ และใช้ส่งเสริมผู้สำเร็จการศึกษา ให้มีผลการปฏิบัติงานดีขึ้น¹⁸

นอกจากการประเมินผลของความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำงานตามความหมายที่กล่าวมาข้างต้น การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ยังช่วยกระตุ้นการทำงานของผู้ที่ถูกติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานให้เกิดการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ดังที่ Beach ได้กล่าวเกี่ยวกับการติดตามผลการปฏิบัติงานว่า

การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นการสร้างและรักษาระดับความพอใจของการปฏิบัติงานของลูกจ้างในหน้าที่ ซึ่งเมื่อมีการติดตามผลการปฏิบัติงาน ย่อมก่อให้เกิดการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้ที่ถูกติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานได้ ซึ่งเป็นการกระตุ้นการทำงานของบุคลากรได้เป็นอย่างดี¹⁹

สำหรับผู้ที่ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการติดตามผลการปฏิบัติงานที่มีความหมายแตกต่างไปจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังที่ Bottomley ได้กล่าวเกี่ยวกับการติดตามผลการปฏิบัติงานว่า การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานไม่เพียงแต่จะก่อให้เกิดความเชื่อถือได้ในผลที่ได้รับเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือเสริมสร้างพลังย้อนไปยังผู้รับการติดตามผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองในอนาคตด้วย²⁰

กล่าวโดยสรุปแล้ว การติดตามผลการปฏิบัติงาน เป็นการตรวจวัดผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้ออกไปประกอบอาชีพว่า ได้นำความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากสถาบันการศึกษาไปประยุกต์ใช้มากน้อยเพียงใด ความสำเร็จหรือล้มเหลวในการทำงานอย่างไร มีอุปสรรคในการทำงานมากน้อยเพียงใด ประโยชน์ที่ได้รับจากการติดตามผลการปฏิบัติงานก็คือ จะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ประกอบการพิจารณา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนและให้การฝึกฝนอบรมผู้ที่ยังศึกษาอยู่ ตลอดจนช่วยส่งเสริมผู้สำเร็จการศึกษาให้ปรับปรุงการปฏิบัติงาน ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

2.3 จุดประสงค์ของการติดตามผล

การติดตามผลมีจุดประสงค์เพื่อต้องการที่จะทราบถึงสิ่งต่าง ๆ ตามความหมายของคำว่า การติดตามผลจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ที่จะทำการติดตามผลว่าต้องการทราบอะไร ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความเห็นเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการติดตามผลดังเช่น อนันต์ อนันตรังสี ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการติดตามผลว่า

วัตถุประสงค์ของการบริการติดตามผลนักเรียนก็เพื่อเป็นการทราบข้อสนเทศเกี่ยวกับสภาพและปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องประสบหลังจากออกจากโรงเรียนไปแล้ว นำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการประเมินผลการแนะแนวและปรับปรุงโครงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตรวจสอบความพร้อมในการประกอบอาชีพของศิษย์เก่าในแง่ของงาน เพื่อให้ความช่วยเหลือศิษย์เก่า รวบรวมเกี่ยวกับโอกาสงานอาชีพซึ่งเป็นประโยชน์แก่นักเรียนปัจจุบัน ทราบความคิดเห็นของศิษย์เก่าเกี่ยวกับการจัดปรับปรุงโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้สนองความต้องการของนักเรียนได้ดีที่สุด²¹

สำหรับ สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการติดตามผลว่า

เพื่อศึกษาถึงความต้องการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน นำผลที่ได้มาปรับปรุงโครงการแนะแนวและหลักสูตรของโรงเรียน ศึกษาความต้องการของชุมชน เพื่อจะได้ผลิตนักศึกษาได้ตรงตามความต้องการของชุมชน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้เป็นอย่างดี ศึกษาว่าผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วประสบความสำเร็จในการทำงานหรือไม่เพียงใด²²

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางด้านของปราณี เถกิงพล ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการติดตามผลว่า

การติดตามผลมีจุดประสงค์ที่จะช่วยให้ผู้ที่จบหลักสูตรการศึกษาออกไป
สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่เช่น การปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์
ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา และการติดตามผลยังเป็นวิธีการที่จะให้
ทราบถึงความต้องการของนักเรียนและจะได้นำข้อมูลที่ได้มานั้นมาพิจารณาเป็นแนว
ทางในการจัดกิจกรรม จัดโปรแกรมการเรียนต่าง ๆ ให้เหมาะสมได้ต่อไป²³

ความคิดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับ ประसार ทิพย์ธารา²⁴ เป็นส่วนใหญ่ แต่มีเพิ่ม
เติมในจุดประสงค์ของการติดตามผลอีกประการหนึ่งคือ เพื่อประเมินการแนะแนวและหลักสูตร
ของสถานศึกษา

นอกจากนี้ คมเพชร จิตรศุภกุล ได้กล่าวเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการติดตามผลว่า
การติดตามผลนั้นทำให้ทราบถึงสภาพของนักเรียน ปัญหาของนักเรียนหลังจาก
ที่สำเร็จการศึกษาออกไป ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลนั้นยังได้รวมข้อเสนอแนะเพื่อที่
จะได้นำไปให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหา ตลอดจนยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์
ที่ีระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน²⁵

อนึ่ง จากหนังสือพจนานุกรมการศึกษา ของ Good ได้สรุปจุดประสงค์ของการ
ติดตามผลได้ว่า

โดยทั่วไปการจัดการติดตามผลจะมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ
ในการแนะแนว ศึกษาสถานภาพปัจจุบันของนักศึกษาที่จบการศึกษาออกไปให้ได้เห็น
การเรียนในด้านอาชีพ และนำเอาข้อเสนอแนะจากผู้สำเร็จการศึกษาเหล่านั้นมาใช้
ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไปให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับความต้องการของผู้
สำเร็จการศึกษาและสังคม²⁶

จุดประสงค์ของการติดตามผลนอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นยังมีจุดประสงค์เพื่อที่จะทราบข้อมูลต่าง ๆ ของผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งที่เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานและความต้องการทางด้านความช่วยเหลือ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญดังที่ Mille ได้กล่าวถึง จุดประสงค์ของการติดตามผลว่า

1. สำหรับนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนก่อนสำเร็จการศึกษา การติดตามผลจะทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ต้องทำให้นักเรียนต้องออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษา และข้อมูลที่บ่งชี้สำหรับการออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษาที่อาจจะเกิดขึ้นได้
2. สำหรับนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปจะทำให้ทราบถึงสภาพของนักเรียนว่ายังศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ และยังได้ทราบข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความมั่นคงทางอาชีพระหว่างนักเรียนที่จบการศึกษากับนักเรียนที่ออกกลางคัน
3. เพื่อให้ได้ทัศนะต่าง ๆ จากความคิดเห็นของผู้ที่จบการศึกษาออกไป เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดหลักสูตร กิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนต่อไป²⁷

อย่างไรก็ตาม Shertzer และ Stone ได้สรุปจุดประสงค์ของการติดตามผลว่า

การติดตามผลเป็นการทำให้ทราบข้อมูลของนิสิตเก่าที่จบการศึกษาออกไป ประกอบอาชีพ ได้รับทราบแนวความคิดในการจัดการเรียนการสอนของสถาบันเพื่อที่จะได้นำความคิดเห็นมาปรับปรุงการบริการด้านต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษา²⁸

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการติดตามผลส่วนใหญ่ก็เพื่อศึกษาสภาพของนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปว่าได้ศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ หากประกอบอาชีพ มีปัญหาในด้านการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไปอย่างไร และเพื่อให้ทราบถึงทัศนะของผู้ที่จบการศึกษาออกไปว่าได้ให้ข้อเสนอแนะประการใด เพื่อที่จะได้นำมาใช้เป็นการแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมให้มากที่สุด

2.4 ความสำคัญของการติดตามผล

การติดตามผลนับว่ามีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานที่ได้ทำไปในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดการศึกษาหรือการปฏิบัติงาน ในเรื่องนี้ได้มีนักวิชาการได้ให้ความเห็นไว้หลายท่าน ดังเช่น เมตตา นพประดิษฐ์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการติดตามผลว่า

เป็นธรรมชาติของคนเมื่อทำงานสำเร็จแล้วก็อยากทราบว่าผลงานนั้นเป็นอย่างไรดีหรือไม่ การตรวจสอบจะทำให้การทำงานครั้งต่อไปพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ การติดตามผลก็เช่นเดียวกันนับเป็นการตรวจสอบผลงานที่จะช่วยให้สถาบันได้ประเมินหลักสูตร ทราบจุดดี จุดบกพร่อง ทราบปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นของสังคมและของผู้สำเร็จการศึกษา²⁹

สำหรับ ชัยวิชญ์ ภูงามทอง ได้กล่าวถึงความสำคัญของการติดตามผลว่า

การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาก็คือ การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาเหล่านั้นว่า เขาทำงานอะไร ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับจากสถาบันของตนมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง ตลอดทั้งมีข้อติดต่อกับสถาบันของตนในเรื่องต่าง ๆ อย่างไร อันเป็นการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในสถาบันนั้น ๆ³⁰

ทางด้าน Hatch และ Steffle ได้กล่าวถึงความสำคัญของการติดตามผลว่า

การติดตามผลจะมีความสำคัญต่อด้านต่าง ๆ คือ การปรับปรุงหลักสูตร การเร่งเร้าให้มีการปรับปรุงการสอนที่ดีขึ้น เพิ่มคุณค่าของการแนะแนว และเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่กระชับระหว่างสถานศึกษากับชุมชน กล่าวคือ เมื่อสถาบันศึกษาได้ทราบว่าชุมชนต้องการสิ่งใดก็อาจจัดกิจกรรมสนองต่อชุมชนทำให้เกิดความเข้าใจที่ติดต่อกัน³¹

นอกจากนี้ Shertzer และ Stone ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการติดตามผลว่า

เพื่อให้ทราบข้อมูลของนักศึกษาเก่าว่ามีความสามารถในการประกอบอาชีพ
 เพียงไร เพื่อเตือนให้นักศึกษาปัจจุบันได้ตระหนักถึงปัญหาที่จะมาในภายหน้า เพื่อ
 รับทราบความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอนแบบการให้บริการต่าง ๆ และ
 รับแนวคิดในการปรับปรุงการบริการต่าง ๆ ในสถานศึกษา³²

จากแนวคิดของนักวิชาการทั้งหลายที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการ
 ติดตามผลนับว่ามีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพ
 ประสิทธิภาพตลอดจนข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทาง
 ในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อ
 ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน ข้อมูลที่ได้จะทำให้ทราบว่าผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วนำ
 ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด อนึ่ง ข้อมูลที่ได้รับมานั้นยังสามารถนำมา
 ใช้ประกอบการพิจารณาจัดการศึกษาเพิ่มเติมให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว อีกทั้งสามารถ
 ใช้อ้างอิงในการจัดเพื่อฝึกอบรมในปัจจุบันได้อีกทางหนึ่งด้วย ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การ
 ติดตามผลถือว่ามีค่าสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของ
 มหาลัย

สืบเนื่องมาจากเหตุผลข้างต้น จึงทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในแต่ละระดับ มี
 ความสนใจและให้ความสำคัญการติดตามผลของผู้ที่สำเร็จการศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งจะได้
 ได้จากการมีผลทางการวิจัยในลักษณะนี้อยู่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นผลงานวิจัยที่เป็นภาษา
 ไทยหรือภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะคณะครุศาสตร์ที่ทำหน้าที่ผลิตครู เพื่อให้เป็นผู้ที่ทำหน้าที่
 ในด้านให้การศึกษามอบแก่เยาวชนของชาติ ยิ่งมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องทำการติดตาม
 ตามผล เพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของผลผลิต เนื่องจากครูเป็นองค์ประกอบสำคัญในการ
 ให้การศึกษา ดังนั้น คุณภาพของครูย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับคุณภาพของนักเรียนที่ผลิตออกไป ครู
 คือผู้ที่เป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนในการเจริญรอยตาม นอกจากนี้ครูยังเป็นผู้ที่ทำให้เกิดผล
 สมฤทธิ์ในตัวของนักเรียน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่พึงประสงค์อีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ การติดตามผลผลการปฏิบัติงานของมหาลัยศึกษาศาสตร์สงขลานครินทร์ จึง
 ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ทราบถึงลักษณะของการปฏิบัติงาน ซึ่งจะได้ใช้เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีคุณภาพ เพื่อส่งผลให้มหาวิทยาลัยมีคุณภาพสูงในการปฏิบัติงานต่อไป

2.5 วิธีการในการดำเนินการติดตามผล

การติดตามผลมีวิธีการในการดำเนินการหลายประการ และได้มีนักวิชาการให้ความเห็นไว้หลายท่าน ดังเช่น ปรากฏ เถกิงพล ได้กล่าวถึงวิธีการในการดำเนินการติดตามผลว่า จะต้องดำเนินการไปเป็นขั้นตอนเพื่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติ คือ

1. ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการแผนงาน ซึ่งควรประกอบด้วยผู้แทนทางฝ่ายบริหารงานโรงเรียน ฝ่ายบริการแนะแนว ผู้แทนจากชุมชน รวมทั้งนายจ้าง ผู้แทนนักเรียน
2. แสดง เหตุผล หรือความจำเป็น และกำหนดวัตถุประสงค์ในการติดตามผล
3. กำหนดวิธีการในการดำเนินงาน และกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน
4. กำหนดระยะเวลาสำหรับทำการติดต่อกับบุคคลต่าง ๆ ซึ่ง การติดต่อนี้ควรจัดทำเป็นระยะ โดยสม่ำเสมอ เช่น ทำเป็นประจำทุกปี หรือทำในระยะที่ 1, 3 และปีที่ 5 เป็นต้น
5. คัดเลือกและกำหนดกลุ่มนักเรียน นายจ้าง และบุคคลอื่น ๆ ที่ทำการติดต่อเพื่อบริการติดตามผล
6. ศึกษาแนวทางการดำเนินงานขององค์การอื่น ๆ เพื่อความรู้ในการดำเนินงาน
7. คัดเลือกและกำหนดตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งบุคคลคนนั้นต้องมีเวลาในการดำเนินงานและมีความเต็มใจที่จะทำงานนี้
8. จัดเตรียมหรือจัดหาแบบฟอร์มที่จำเป็น สำหรับใช้ในการให้บริการนี้ ควรจะได้ทำการตกลงกันเสียก่อนว่าจะทำในด้านใดบ้าง จะใช้วิธีใด จะทำกับใคร จำนวนเท่าใด
9. กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน กำหนดวันรายงานผลการดำเนินงานการติดตามผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ดำเนินการติดต่อและบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ตามแนวทางที่กำหนดไว้ให้
บรรลุผลสำเร็จ

11. จัดระเบียบสรุปและแปลความหมายของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ แล้วนำมา
ใช้ประโยชน์ต่อไป

สำหรับวิธีการในการติดต่อเพื่อการประเมินผลนั้น อาจจะแบ่งออกได้เป็น 3
วิธีการ คือ

1. โดยวิธีเขียนเพื่อติดต่อกับตัวบุคคล ซึ่งรวมถึงแบบสอบถาม
(Questionnaires) จดหมายส่วนตัว
2. โดยวิธีติดต่อเป็นส่วนตัว โดยการติดต่อทางโทรศัพท์ การสัมภาษณ์
(Interviews) และโดยการสังเกต (Observation)
3. ด้วยการใช้คนผู้รู้จักอยู่แล้ว เช่น นายจ้าง บิดา มารดา ผู้ปกครอง
ครู และอื่น ๆ ในโรงเรียน^{๓๓}

สำหรับ ประสาร ทิพย์ธารา ได้กล่าวถึงวิธีการในการดำเนินการติดตามผลว่า
จะต้องดำเนินการอย่างมีระเบียบแบบแผน ตั้งจุดมุ่งหมายให้แน่นอน มีผู้รับผิดชอบในการ
ดำเนินงาน เพื่อให้งานได้บรรลุถึงความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งลำดับขั้นตอนในการดำเนิน
งานนั้นสอดคล้องกับแนวคิดของ ปราวณี เถกิงพล ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่มีวิธีการในการ
ติดตามผล คือ

1. โดยการสัมภาษณ์นักเรียนที่ต้องการติดตามผล และผู้ที่มีความสัมพันธ์
ใกล้ชิดกับเด็กได้แก่ เพื่อน ครู ผู้ปกครอง
2. โดยการสังเกตพิจารณาพฤติกรรมของเด็กที่ต้องการติดตามผลเป็นระยะ
เวลาพอสมควร
3. โดยการเปิดอภิปรายทั่วไป อาจเชิญนักเรียนเท่าที่จำเป็นแล้วมาร่วม
ดำเนินการอภิปราย
4. ใช้แบบสอบถามให้นักเรียนที่ต้องการติดตามผล กรอกแบบสอบถาม โดย
สร้างแบบสอบถามให้มีข้อความครอบคลุมสิ่งที่ต้องการทราบ
5. ใช้ไปรษณียบัตร โดยแจกไปรษณียบัตรให้นักเรียนไปสุดท้ายที่จะจบหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของโรงเรียนทุกคนในแต่ละปีการศึกษา แล้วให้นักเรียนส่งไปรษณียบัตรกลับมาที่โรงเรียนเดิม เพื่อติดตามดูผลว่านักเรียนเก่าไปศึกษาต่อสถาบันใด หรือประกอบอาชีพอะไร³⁴

ดังนั้น ตามวิธีการดังกล่าวนี้จะช่วยให้โรงเรียนได้ทราบผลการดำเนินงานทางการศึกษา ว่ามีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องประการใดบ้าง เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ในทำนองเดียวกัน คมเพ็ชร ฉัตรศุภกุล ได้ให้ความเห็นเรื่องวิธีการในการดำเนินการติดตามผลโดยสอดคล้องกับวิธีการของ ประสาน ทิพย์ธารา แต่มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในข้อที่ว่าในการใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจของการติดตามผล จำเป็นต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับขอบข่ายของงานที่ปฏิบัติและควรมีคำถามปลายเปิด เพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้ด้วย สำหรับการใช่วิธีสัมภาษณ์อาจจะทำได้น้อย เพราะทำให้เสียเวลามากเกินไป แต่ก็อาจจำเป็นต้องนำมาใช้บ้าง ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง เพราะมีโอกาสถามคำถามได้กว้างขวางมากขึ้น อนึ่ง เขายังได้เสนอแนะวิธีการในการกำหนดกลุ่มบุคคลที่จะทำการติดตามผลเอาไว้ 3 ประการ คือ

1. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว ทำให้ได้รับทราบว่าผู้ที่จบการศึกษาออกไปแล้วนั้น ได้ประสบความสำเร็จในชีวิตเพียงใด ศิษย์เก่าปรารถนาจะให้มีการปรับปรุงโครงการต่าง ๆ อย่างไรบ้าง ตลอดจนมีความต้องการจะได้รับความช่วยเหลืออะไรอีกหรือไม่
2. ผู้ที่ได้รับบริการจากการที่ได้ให้ความช่วยเหลือออกไปก็เพื่อเป็นการติดตามผลอย่างต่อเนื่องว่า ยังต้องการความช่วยเหลือต่อไปอีกหรือไม่
3. ผู้ที่ออกจากสถานศึกษาภาคกลางคืน เป็นการติดตามหาสาเหตุในการออกจากการศึกษา และความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือ³⁵

ดังนั้น เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าวิธีการในการดำเนินการติดตามผลนั้นมีความสำคัญยิ่ง จึงขอนำความคิดเห็นของนักวิชาการที่มีชื่อเสียงในเรื่องนี้มาเพื่อเป็นการสนับสนุนข้อคิดเห็นดังกล่าว ดังเช่น Hatsan ได้กล่าวถึงวิธีการในการดำเนินการติดตามผลว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ที่ทำการติดตามผลควรจะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้สอนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปโดยมีหน่วยงานกลางของโรงเรียนเป็นที่ปรึกษา ในเรื่องของระยะเวลาที่ทำการติดตามผลควรเป็นระยะ 1 ปี 3 ปี และ 5 ปี ในการติดตามผลนิยมใช้แบบสอบถาม ถ้าไม่ได้รับตอบภายในเวลาที่กำหนด ก็จะมีการส่งจดหมายติดตามไปหรือให้การติดตามทางโทรศัพท์ ถ้าติดตามผลในระยะเวลา 1 ปี จะได้รับคำตอบกลับคืนถึง 100% ในระยะเวลา 3 ปี จะได้รับคำตอบกลับคืนระหว่าง 92-95% และระยะเวลา 5 ปี จะได้รับคำตอบกลับคืน 85-90% ในระยะหลัง ๆ จาก 5 ปีนี้ ถ้าคำตอบจากการติดตามผลอยู่ที่ 60% ก็ถือว่าเป็นปกติแล้ว³⁶

สำหรับ Traseler และ North ได้กล่าวถึงวิธีการในการดำเนินการติดตามผลว่า จะต้องจัดในลักษณะของ โปรแกรมการติดตามผล ซึ่งแยกได้ 4 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะของการติดตามผลที่ครู และนักเรียนดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์เพื่อบันทึกผลการให้คำปรึกษา แล้วนำข้อมูลมาพิจารณาทางดำเนินการแก้ไข และช่วยเหลือต่อไป
2. ลักษณะของการติดตามผล ที่เป็นการบันทึกความก้าวหน้าหลังจากที่ได้ผ่านการอบรมช่วยเหลือไปแล้วเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 ปี
3. ลักษณะของการติดตามผลที่นักเรียน ได้ออก ไปสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
4. ลักษณะของการติดตามผลจากนักเรียนที่จบหลักสูตรออกไปซึ่งจะมีผลต่อการนำข้อมูลมาจัดกิจกรรมและหลักสูตรให้เหมาะสมต่อไป³⁷

สำหรับลักษณะของข้อคำถามในการติดตามผลจะมี 2 ลักษณะ คือการติดตามผลที่เกี่ยวกับกิจกรรม พฤติกรรม หรือการปฏิบัติตนที่รวมอยู่ในการศึกษา และลักษณะของการติดตามผลที่เป็นการค้นหาความคิดเห็นจากผู้ตอบคำถามเกี่ยวกับคุณค่าของประสบการณ์ทางการศึกษา ซึ่งอาจจะใช้แบบสอบถามหรือวิธีการสัมภาษณ์ก็ได้ สำหรับระยะเวลาที่เหมาะสมในการติดตามผลคือ เมื่อจบจากสถาบันการศึกษาออกไปแล้วประมาณ 2-3 ปี

ส่วน W.Miller ได้กล่าวถึงวิธีการดำเนินการติดตามผลว่า

การดำเนินการติดตามผลจะต้องดำเนินการเป็นคณะบุคคล และในกลุ่มจะต้องมีการตกลงกันก่อนว่าต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับอะไร วัตถุประสงค์ที่ต้องการค้นหาข้อมูลเหล่านั้นคืออะไร และวิธีการที่จะให้ได้มาซึ่งข้อมูลนั้น สิ่งที่จะเอาใจใส่ก่อนเริ่มทำการติดตามผลคือ ต้องพิจารณาความพร้อมความมั่นใจ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ แต่งตั้งหัวหน้า ฐู เข้าใจความยุ่งยากของกระบวนการแผนงานพัฒนาวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล กำหนดบทบาทของนักเรียน สร้างกฎเกณฑ์เพื่อบันทึกการติดตามผลตามเกณฑ์ปี (a year to year) และยังได้กล่าวซ้ำอีกว่า แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดีที่สุด ง่ายที่สุด ผลควรเป็นอย่างน้อย 5 ปี หลังจากที่ต้องออกจากโรงเรียน³⁸

กล่าวโดยสรุปก็คือ วิธีการดำเนินการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องดำเนินการตามแผนอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มต้นตั้งแต่การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการกำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตามผล กำหนดประชากรที่จะติดตามผล รูปแบบที่จะใช้ในการติดตามผล การนำผลที่ได้จากการติดตามผลไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ใน การเรียนการสอน ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม ตลอดจนเผยแพร่การติดตามให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบผลด้วย

2.6 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล

ในการติดตามผลนั้นจำเป็นต้องใช้เครื่องมือเข้าช่วยเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ ซึ่งมีนักวิชาการที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ ดังเช่น Berdie และเพื่อน ได้กล่าวถึง

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล โดยเขาได้เสนอแนะตัวอย่างแบบสอบถามของ University of Minnesota ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหาที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ที่อยู่ ฐานะการสมรส ระยะเวลาที่ทำงาน หน้าที่และความรับผิดชอบ ประสบการณ์ในอาชีพหลังจากจบการศึกษาแล้ว และ ความรู้สึกที่มีต่องาน

ตอนที่ 2 การเข้าศึกษาต่อในสถาบันชั้นสูงต่อไป

ตอนที่ 3 ข้อมูลอื่น ๆ เช่น การเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ การใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์³⁹

อย่างไรก็ตามในการใช้แบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามผลนั้น ใน หนังสือพจนานุกรมการศึกษาของ Good เป็นบรรณาธิการได้ให้หลักเกณฑ์ในการสร้าง แบบสอบถามไว้ว่า แบบสอบถามจะต้องไม่ใช้เวลามากในการตอบควรจะได้คำนึงถึง การปรับตัวหลังจากการเป็นนักศึกษาออกไปแล้วด้วย และข้อมูลที่ได้มานั้น สถานศึกษาควร เป็นผู้วิเคราะห์ด้วยตนเอง⁴⁰

ยิ่งไปกว่านั้น Miller ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลว่า

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลที่ง่ายที่สุดจะช่วยให้ได้มาซึ่งคำตอบที่มากมาย ในเวลาอันสั้นก็คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้นจะนำมาซึ่งข้อมูลตามที่ต้องการและ สามารถสรุปผลให้ได้มากที่สุด ซึ่งเป็นข้อที่ควรคำนึงถึงก่อนที่จะทำแบบสอบถามขึ้นมา โดยอาศัยหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

1. โครงสร้าง เนื้อหา ความยาว หรือรูปร่างของแบบสอบถามย่อมาจะต้อง มีผลต่อจำนวนของแบบสอบถามที่จะได้รับกลับคืนมา ในจำนวนของแบบสอบถามที่จะ กลับคืนมานั้น ควรจะเป็นแบบสอบถามที่สั้น จัดโครงสร้างง่าย ใช้นิมน์ คำถามต้อง สั้นกระชับรัดชัดแจ้ง ผู้ที่ตอบใช้เวลาในการเขียนน้อย ควรหลีกเลี่ยงคำถามที่จะ ทำให้ผู้ตอบอึดอัดใจ

2. เพื่อให้แน่ใจว่าจะได้รับคำตอบคืนกลับมามาก ควรใช้จดหมายส่วนตัว แนบติดไปกับแบบสอบถามด้วย การติดตามควรกระทำ 3 ครั้ง จึงจะเหมาะสม โดยให้ใช้ระยะเวลาในการตอบ 10 วัน ถึง 2 สัปดาห์ การสัมภาษณ์ควรจะเป็น วิธีที่ดีที่สุดในการหาข้อมูลจากบุคคลอื่น ๆ เพื่อหาเหตุผลบางประการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แบบสอบถามควรเป็นรูปแบบที่ง่าย ควรใช้วิธีการให้ทำเครื่องหมายมากกว่าที่จะให้ตอบคำถามเป็นประโยค หรือให้ตอบแบบคำแนะนำ การวิจารณ์อย่างไรก็ตาม คำตอบที่เป็นความเรียงก็ให้ข้อมูลที่มีคุณค่า จึงควรจะได้มีช่องว่างให้ออกความเห็นเพิ่มเติมได้ด้วย⁴¹

ในทำนองเดียวกันกับ เสริมจิตต์ ชูพินิจ ซึ่งได้สำรวจการทำงานเฉพาะบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา โดยวิธีใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่นเดียวกัน ได้พบว่า

บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นข้าราชการทำงานด้านบริหารการศึกษา สังกัดกรมวิสามัญศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และกรมการฝึกหัดครูตามลำดับ ซึ่งบัณฑิตเหล่านั้นได้ให้ความเห็นว่า ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษา ก็ได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานมากพอสมควร ดังนั้น หลักสูตรจึงควรเน้นภาคปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น⁴²

สำหรับ วิไลวรรณ เจริญพงษ์ ซึ่งได้ทำการศึกษาดูตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2511 โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า โดยให้บัณฑิตประเมินความสามารถของตนเองและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเป็นผู้ประเมิน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำการสอนตรงตามสาขาวิชาเอก-โท ในเรื่องความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาที่มีต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในความสามารถของบัณฑิต⁴³

นอกจากนี้ บัญชัย บุญวิรัตน์ ได้ทำการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษมาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515 เกี่ยวกับทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน พบว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าคุณภาพความสามารถในการปฏิบัติงานโดยทั่ว ๆ ไปค่อนข้างดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความขยันและตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ดี มีความสามารถในการเป็นผู้นำ และมีการผลิตผลงานด้านวิชาการปฏิบัติหน้าที่ดี มีความสามารถในการเป็นผู้นำและมีการผลิตผลงานด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง⁴⁴

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า เครื่องมือในการติดตามผลที่นิยมใช้กันก็คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นอย่างมีหลักการ โดยไม่ใช้เวลาในการตอบมากเกินไป ต้องคำนึงถึง การปรับตัวของผู้สำเร็จการศึกษา มีข้อมูลส่วนตัวตลอดจนด้านอื่น ๆ ที่ต้องการจะทราบอย่าง เป็นหมวดหมู่ การส่งแบบสอบถามนั้นอาจกระทำในลักษณะของการถามผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ตลอดจนเพื่อนร่วมงานของผู้สำเร็จการศึกษา

กล่าวโดยสรุป การติดตามผล (Follow-up Study) ไม่เพียงแต่เป็นการ ประเมินผล โปรแกรมการเรียนการสอนและผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่จะให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพของงาน เพื่อให้การทำงานดีขึ้น มีความ มั่นคง และช่วยให้สามารถประเมินผลงานที่ผ่านมาได้อีกด้วย ดังนั้น การติดตามผลจึงมีความ สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะสามารถนำมาใช้กับผู้สำเร็จการศึกษาในทุกระดับและทุกสาขาวิชา ในขณะเดียวกัน ครูอาจารย์ในฐานะผู้ทำการสอนก็ย่อมมีความสนใจที่จะทราบว่า นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว ได้รับความสำเร็จหรือล้มเหลวในการประกอบอาชีพ ตลอดจนสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปอย่างไรบ้าง ซึ่งจะได้นำข้อมูลในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องต่าง ๆ เหล่านั้น มาทำการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นประโยชน์กับผู้สำเร็จ การศึกษาในรุ่นต่อ ๆ ไปให้บรรลุผลสำเร็จในหน้าที่การงาน นอกจากนี้ ยังจะได้ให้ความ ช่วยเหลือแก่ผู้สำเร็จการศึกษาในรุ่นก่อน ๆ ที่ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานอีกทางหนึ่ง ด้วย ด้วยเหตุนี้ การติดตามผลจึงถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญ และมีความจำเป็นตามเหตุผลที่ได้ กล่าวมาแล้ว ตลอดจนได้มีผลงานการวิจัยในเรื่องของการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของ นักวิชาการที่กระทำไว้เป็นจำนวนมากทั้งที่เป็นภาษาไทยและต่างประเทศซึ่งเป็นประจักษ์พยาน ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้เขียนได้ใช้ผลงานวิจัยทั้งที่เป็นภาษาไทยและ ต่างประเทศ เพื่อใช้ประกอบการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจาก โรงเรียนพิชชการสามเสน" โดยในเบื้องต้นผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องสถานภาพ ของผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ก็เพราะว่า

สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษานั้น นับว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญด้านหนึ่ง เพื่อได้ทราบ

สภาพภาพของผู้สำเร็จการศึกษาขณะที่ปฏิบัติงาน ซึ่งมีเอกสารงานวิจัยที่สอดคล้อง ดังเช่น จากรายงานการประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524 ประเภทวิชา พาณิชยกรรม ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา ได้พบเกี่ยวกับเรื่องเพศ อายุ และ ประเภทงาน พอสรุปได้ว่า

ผู้สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาพาณิชยกรรมเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 81.4) อายุโดยเฉลี่ย 19 ปี และเพศหญิงมีงานทำมากกว่าเพศชาย โดยส่วนใหญ่จะรับราชการและรองลงมาเป็นสถานประกอบการเอกชน โดยคิดเป็นร้อยละ 45.7 และ 26.8 ตามลำดับ นอกจากนี้ จากรายงานภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา พ.ศ. 2531 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ของกรมอาชีวศึกษาก็ได้พบเกี่ยวกับเรื่องเพศ อายุ และประเภทงานที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้ เนื่องจากลักษณะธรรมชาติของประเภทวิชาและประกอบกับงานที่จะต้องปฏิบัติ ส่วนใหญ่ผู้สำเร็จการศึกษาเลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชี (85.4%) รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาการตลาดและการเลขานุการ ตามลำดับ และงานที่ทำส่วนใหญ่ตรงสาขาที่ได้เรียนมา โดยปฏิบัติงานของสถานประกอบการเอกชนเป็นส่วนใหญ่

สำหรับ สมพงษ์ สุขเอี่ยม ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลการประกอบอาชีพและศึกษาต่อของนักเรียนพาณิชยกรรม รุ่น 2504 เฉพาะโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมอาชีวศึกษาในพระนครและธนบุรี พบว่า

นักเรียนชายได้เข้าศึกษาต่อร้อยละ 31.31 นักเรียนหญิงเข้าศึกษาต่อ ร้อยละ 16.07 ในด้านการทำงานนักเรียนชายทำงานร้อยละ 44.41 นักเรียนหญิงได้ทำงานร้อยละ 34.82 งานที่นักเรียนต้องการจะทำเป็นอันดับหนึ่ง คือ งานราชการ ในการทำงานนั้น นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์จากโรงเรียนไปใช้มากที่สุด ส่วนอุปสรรคในการทำงานคือ ขาดความชำนาญในงานที่ปฏิบัติอยู่⁴⁵

ในทำนองเดียวกันกับ จันทิมา โกญจนาท ผู้ซึ่งได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นกลาง วิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร ผลการวิจัยในด้านสภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า

ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ทำงานในบริษัท ห้างร้านเอกชนมากที่สุด รองลงมาคือหน่วยงานรัฐบาล ประกอบอาชีพอิสระ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจน้อยที่สุด โดยได้นำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการทำงานพบว่า เนื่องจากมีงานรับผิดชอบมากเกินไป หลักรัฐบาลล้มสมัย ไม่มีความรู้ในด้านปฏิบัติ และไม่ชอบลักษณะงาน⁴⁶

ในส่วนของ ศศิธร สิงหลชาติ ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ.6) จากสถานศึกษาเอกชนในช่วงปีการศึกษา 2517-2519 ได้พบว่า

ผู้สำเร็จการศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของรัฐบาลเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 42.12 และมีผู้ประกอบอาชีพร้อยละ 31.12 โดยประกอบอาชีพอยู่ตามห้างร้านของเอกชน มีผู้ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมาร้อยละ 59.30 ในด้านการจัดบริการทางด้านการศึกษาของสถาบันเดิมนั้น โดยส่วนรวมอยู่ในระดับพอใช้ และควรปรับปรุงการฝึกงานนอกสถานที่ บริการห้องสมุดและบริการด้านสุขภาพ⁴⁷

ต่อมาในปี พ.ศ. 2528 กรมอาชีวศึกษาได้ติดตามผู้สำเร็จการศึกษาของปี 2527 ได้ทำการสำรวจในระยะ 6 เดือนแรก หลังจากนักเรียนได้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่า ศึกษาต่อร้อยละ 63.31 ประกอบอาชีพรับราชการ ร้อยละ 2.68 ทำงานเอกชนร้อยละ 8.50 และประกอบอาชีพส่วนตัวร้อยละ 2.95 สำหรับผู้ที่ยังไม่มีงานทำอยู่ในระหว่างรองานร้อยละ 5.73ว่างงานร้อยละ 15.45 ส่วนผู้ที่มีงานทำแล้วปฏิบัติงานตรงตามวุฒิ ร้อยละ 67.24 และความรู้ที่เรียนมาได้นำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานระดับน้อย ร้อยละ 12.80 ระดับปานกลางร้อยละ 18.17 ระดับมากร้อยละ 47.57 และระดับมากที่สุดร้อยละ 10.74 เช่นเดียวกับกับ ในปี พ.ศ. 2530 ธีระ ทองยี่ลุน⁴⁸ ได้ทำการติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาดพิศ สาขาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521-2528 ในทัศนะของตนเองและผู้บังคับบัญชา พบเกี่ยวกับเรื่อง เพศ อายุ วุฒิ และหน่วยงาน พอสรุปได้ว่า มหาดพิศคิดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพศชายและส่วนใหญ่มีอายุ 36-40 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกสังคมศึกษา ทำให้ต่อเนื่องในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการสอนสังคมศึกษา หน่วยงานที่ปฏิบัติ ส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี และได้ทำงานตามวิชาเอกที่เรียนมา ก่อนเข้าศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตเกือบทั้งหมดเป็นผู้มีงานทำอยู่ก่อน และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจึงกลับไปทำงานยังสังกัดเดิมจึงย่อมได้รับความไว้วางใจในการเลือกตั้ง หรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับบริหารได้มากกว่า ในปี พ.ศ. 2525 จันทิมา โภจนานา⁴⁹ ได้ทำการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรศิลปศึกษา ชั้นกลาง วิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร พบเกี่ยวกับเรื่องเพศ การประกอบอาชีพ และตำแหน่งงาน พอสรุปได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาก่อนเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ได้ประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ศึกษาต่อ ผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ได้ทำงานในบริษัทห้างร้านเอกชน รองลงมาได้แก่ หน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และประกอบอาชีพส่วนตัว ตามลำดับ ตำแหน่งส่วนใหญ่เป็นพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ และเป็นครู-อาจารย์ เท่ากับเป็นเจ้าของกิจการ ยิ่งไปกว่านั้น ในปี พ.ศ. 2525 สุรีย์ ธรรมเลิศหล้า⁵⁰ ได้ทำการติดตามผลบัณฑิตครูศาสตร์ สาขาพลศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบเกี่ยวกับเรื่อง อายุ วุฒิกการศึกษา สังกัดหน่วยงาน สถานที่ทำงาน ตำแหน่งงาน ลักษณะงาน รายได้ ประสบการณ์ และการติดต่อกับสถาบัน พอสรุปได้ว่าสถานภาพของบัณฑิต ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี รองลงมา มีอายุ 31-35 ปี ส่วนใหญ่มีวุฒิสถูที่สุดทางการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี รองลงมาระดับปริญญาโท บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา รองลงมา ทำงานในมหาวิทยาลัย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และทำงานในวิทยาลัยครู สังกัดกรมการฝึกหัดครู กรมพลศึกษา กรมอาชีวศึกษา สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร รวมทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน ตามลำดับ บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งอาจารย์ รองลงมาทำงานในตำแหน่งผู้สอนกีฬา และนักวิชาการ ลักษณะงานที่ปฏิบัติมากที่สุด คืองานสอน บัณฑิตส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 2,500-3,500 บาท บัณฑิตมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปี มากที่สุด และทำงาน 5-10 ปี จำนวนรองลงมา บัณฑิตส่วนใหญ่ติดต่อกับทางสถาบันบ้าง และรองลงมา เป็นการติดต่อปกติ

นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ในปี พ.ศ. 2530 เกรียงศักดิ์ วัฒนะรัตน์⁵¹ ได้ทำการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาลักสูตรประกาศนียบัตร (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525 พบเกี่ยวกับเรื่อง อายุ สถานภาพ ครอบครัว การนับถือศาสนา สถานที่ทำงาน และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งงานพอสรุปได้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 23-24 ปี จำนวนมากที่สุด สถานภาพโสดเป็นส่วนมาก การนับถือศาสนาจะนับถือศาสนาพุทธมากที่สุด สถานที่ทำงานส่วนใหญ่ทำงานสถานีนอนามัย โดยการกระจายตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ผู้สำเร็จการศึกษปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสุขภาพมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เจ้าพนักงานสุขภาพ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในผลการปฏิบัติงานของตนเอง

สำหรับ ประสพสันต์ อักษรวัต ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง "การติดตามผลบัณฑิตครูศาสตร์วิทยาลัยครูภาคกลาง" โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อสำรวจความสามารถในการปฏิบัติงานที่บัณฑิตมี และที่ต้องการในความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา และสำรวจสถานที่ที่พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

กลุ่มประชากรในการวิจัย คือ บัณฑิตจากวิทยาลัยครูภาคกลาง ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2521-2522 จำนวน 300 คน และผู้บังคับบัญชา 300 คน รวมทั้งสิ้น 600 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการวิจัย ได้รับแบบสอบถามคืน 420 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 70 เป็นของผู้บังคับบัญชา 201 ฉบับ และของบัณฑิต 219- ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ทดสอบค่า t-test ค่า F-test และทดสอบรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe ผลการวิจัย พบว่า

บัณฑิตประเมินความสามารถของตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชา ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตในกลุ่มวิทยาศาสตร์สูงกว่าบัณฑิตในกลุ่มมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนที่ปฏิบัติงานจะเป็นสถานที่พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้านของบัณฑิต⁵²

ในส่วนของ เมตตา นพประดิษฐ์ ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยครูภาคใต้" โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต และข้อเสนอของบัณฑิตเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิตของวิทยาลัยครูภาคใต้

ประชากรในการวิจัย คือ บัณฑิตจากวิทยาลัยครูภาคใต้ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2521-2523 จำนวน 270 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 270 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตในด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกที่เหมาะสมในการเป็นครู การมีเจตคติต่ออาชีพครู อยู่ในระดับมากทุกข้อ และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเห็นว่า ความสามารถของบัณฑิตในการปฏิบัติงานในทุกด้านอยู่ในระดับดีเช่นกัน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบัณฑิต คือ สอนไม่ตรงวิชาเอก ขาดอุปกรณ์การสอน ปัญหาระบบการบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ บัณฑิตขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน⁵³

ในทำนองเดียวกันกับ สุนิตย์ แววศักดิ์ ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรี จากวิทยาลัยครู" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถพิเศษและมนุษยสัมพันธ์ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ บุคลิกภาพของการเป็นครู ทักษะคติต่อวิชาชีพครู

กลุ่มประชากรในการวิจัย คือ ผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2518-2520 จำนวน 207 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 207 คน รวม 414 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการวิจัย ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 376 ฉบับ โดยเป็นแบบสอบถามจากบัณฑิต 194 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.72 และจากผู้บังคับบัญชา 182 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.92 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าซี (Z-test) ผลการวิจัย พบว่าผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูในทัศนะของตนเอง และผู้บังคับบัญชาไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ บุคลิกภาพของการเป็นครู ทักษะคติต่อวิชาชีพครูในทัศนะของตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชา⁵⁴

ทัศนคติสำหรับ จินตนา เบญจเทพานันท์ ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "การติดตามการทำงานของบัณฑิต สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2517-2521" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการทำงานของบัณฑิตสาขาการสอนวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปีการศึกษา 2517-2521 เพื่อสำรวจการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาการสอนวิทยาศาสตร์ว่าได้นำความรู้และประสบการณ์จากการเรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานเพียงไร มีอุปสรรคอะไรบ้างในการปฏิบัติงาน

กลุ่มประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2517-2521 จำนวน 451 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการวิจัย ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 380 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.68 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์จากตารางการจรณ์ (Contingency Table) ผลการวิจัย พบว่า

บัณฑิตส่วนใหญ่ประกอบอาชีพครู สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนในด้านบุคลิกภาพ ทักษะติดต่ออาชีพครูอยู่ในเกณฑ์ดีและความสามารถที่มีอยู่ในระดับน้อย คือ การตัดสินใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ การควบคุมอารมณ์ การเพิ่มพูนความรู้โดยการค้นคว้าวิจัย ความสามารถและความรู้ที่บัณฑิตเห็นว่ายังไม่เพียงพอ คือ ทักษะการใช้สื่อการสอน ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสารบรรณ ระเบียบการเงิน และบัณฑิตเห็นว่าคณะครุศาสตร์ผลิตบัณฑิตสาขาการสอนวิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพ⁵⁵

ในส่วนของ สุรีย ธรรมเลิศหล้า ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลบัณฑิตครุศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลในการปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์ สาขาพลศึกษา เพื่อศึกษาการนำความรู้ประสบการณ์ไปใช้ในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ คือ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถด้านการสอน ความสามารถด้านบุคลิกภาพ ความสามารถด้านคุณธรรม ความประพฤติ ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถด้านทักษะต่ออาชีพครู

กลุ่มประชากรในการวิจัย คือ บัณฑิตครุศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่จบการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2505-2523 โดยสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของแต่ละรุ่น จึงใช้ตัวอย่างประชากร จำนวนสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการวิจัย ได้รับแบบสอบถามคืนจากบัณฑิตร้อยละ 61.45 และจากผู้บังคับบัญชาร้อยละ 60.50 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที่ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตเห็นว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตมี

ความสามารถในด้านต่าง ๆ คือ ทั้งทางด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม และความประพฤติ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทัศนคติต่ออาชีพ⁵⁶

นอกจากนี้ เมธี ปิยะคุณ ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลบัณฑิตศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2525" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพด้านการปฏิบัติงานของบัณฑิตศึกษา ความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อการปฏิบัติงาน และการนำความรู้ไปใช้ และเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของบัณฑิตที่ศึกษาในวิชาเอกต่างกันทั้งในด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลปรากฏว่า

บัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการสอน คิดว่าจะยึดเป็นอาชีพตลอดไป มีรายได้สูงกว่าวุฒิ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาไม่เป็นอุปสรรคในระหว่างที่ศึกษาและการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป มีความพอใจในงานที่เป็นอยู่ เนื้อหาหลักสูตรแขนงที่ศึกษาเหมาะสมใช้ในการปฏิบัติงานได้ กลุ่มวิชาชีพมีประโยชน์ในการปฏิบัติงานมากที่สุด มีปัญหาเรื่องขวัญและกำลังใจในการทำงาน ในด้านการประเมินผลตนเองเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน บุคลิกภาพ ทัศนคติต่อวิชาชีพ และมนุษยสัมพันธ์ พบว่า บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกันในด้านความสามารถในการปฏิบัติงานและด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนด้านอื่นมีความเห็นไม่แตกต่างกัน⁵⁷

สำหรับผลงานวิจัยในต่างประเทศซึ่งได้มีนักวิชาการได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นจำนวนมาก ดังเช่น Presnal ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินความเหมาะสมและประสิทธิภาพของประสบการณ์ทางการศึกษาที่นิสิตเลือกในการเตรียมพร้อมสำหรับงานในประเทศพัฒนา ของนิสิตทางการศึกษาวิชาเกษตรกรรมแห่งมหาวิทยาลัย Oklahoma และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเกณฑ์สำหรับคำแนะนำเพิ่มพูนประสบการณ์ทางการเกษตรกรรมต่อนักเรียนนานาชาติแห่งมหาวิทยาลัย Oklahoma

ประชากรในการวิจัย คือ นิสิตเก่าแห่งมหาวิทยาลัย Oklahoma แผนกวิชาเกษตรกรรมที่ประจำอยู่ในประเทศต่าง ๆ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตเก่าที่อยู่ในประเทศต่าง ๆ จำนวน 412 คน ในระหว่างเดือน มิถุนายน-กรกฎาคม ค.ศ. 1984 ได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามกลับคืนมาในสิ้นปี ค.ศ.1984 จำนวน 130 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ข้อมูลที่ถามในแบบสอบถามเช่นระดับการศึกษา ปีที่สำเร็จการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจงานที่ทำก่อนเรียนและหลังเรียนที่มหาวิทยาลัย Oklahoma รายการข้อคำถามมี 13 รายการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Five Likert-Type) ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่และค่าเฉลี่ย ผลที่ได้รับจากการวิจัย คือ

ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย Oklahoma แผนกวิชาเกษตรกรรม มีความพอใจกับประสบการณ์ทางการศึกษาที่มหาวิทยาลัยเตรียมเพื่ออาชีพสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา มีข้อแตกต่างกันที่สังเกตได้คือ ความช่วยเหลือกันทางด้านอาชีพระหว่างกลุ่มในระดับการศึกษา แผนกวิชา เขตที่อยู่เดิมและกลับไปใหม่ และความแตกต่างกันของงานที่ปฏิบัติในครั้งแรกและงานที่ปฏิบัติในปัจจุบัน ความแตกต่างกันที่เป็นที่น่าสนใจเกิดอย่างชัดเจน คือ ระดับการศึกษาที่เพิ่มขึ้นระหว่างงานที่ปฏิบัติครั้งแรก และงานที่ปฏิบัติในปัจจุบันของนักศึกษากลุ่ม Sub-Saharan Africans ประสบการณ์ทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์มาก ในการประกอบอาชีพ คือ งานวิจัยและการทำงานในชั้นเรียนที่เป็นวิชาหลัก กลุ่มนิสิตเก่าที่ตอบแบบสอบถามมีความต้องการความสัมพันธ์ทางการศึกษาที่มีต่อสถานการณ์ของประเทศกำลังพัฒนา และประสบการณ์ที่สามารถปฏิบัติได้ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่ม Sub-Saharan Africans ⁵⁸

ในส่วนของ Pacheco-Molina ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาจาก Merida Program เกี่ยวกับผลประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพที่เป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในหลักสูตรและการวิจัยทางการศึกษาในสถานที่ทำงาน Merida Program เป็นการจัดโครงการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันซึ่งพัฒนาขึ้นระหว่าง Michigan และ State University และ Technological ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลที่ได้จากการวิจัย คือ

โครงการร่วมมือทางการศึกษาระหว่างประเทศสามารถส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาชีพของผู้ที่ได้รับการศึกษา ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจาก Merida Program มีความพึงพอใจในการพัฒนาการทางวิชาชีพของตนที่เป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในโครงการ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาเห็นว่า พวกตนมีความสำคัญ มีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ ในเรื่องการวิจัยทางการสอนและศึกษา ณ สถานที่ทำงานของตน ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า สามารถใช้ความรู้ทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ใน Merida Program ในการปฏิบัติงานของตนมากที่สุด การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาตามโครงการการศึกษาเป็นวิธีการที่ถูกต้องเพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรว่าจัดได้เพียงพอหรือไม่ ผลที่ได้รับจากการติดตามผลสามารถเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาระหว่างการศึกษา และการใช้ทักษะความรู้ในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา และข้อมูลที่ได้รับจากการติดตามผลสามารถเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา และผลประโยชน์ทางวิชาชีพสำหรับการมีส่วนร่วมในโครงการทางการศึกษา^{๕๙}

ในทำนองเดียวกันกับ Heibuth ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลสำเร็จจากการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับการพัฒนาด้านอาชีพ การบริหาร การสอน หลักสูตร และการเตรียมบัณฑิตที่จะจบการศึกษา

ประชากรในการวิจัยคือ บัณฑิตที่จบการศึกษาจากสาขาจิตวิทยาของ Morningside College, Sioux City, Iowa ระหว่างปี 1974-1984 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ และประเมินความสำเร็จของแผนการจัดการเรียนการสอนสาขาจิตวิทยาของสถาบัน โดยมุ่งที่ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถามจำนวน 41 ข้อคำถาม ผลที่ได้รับจากการวิจัย คือ

การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมและความสามารถในการทำงานประสบผลสำเร็จสูง เหตุผลสำคัญที่ทำให้แผนการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชานี้ประสบความสำเร็จ คือ การสอนและความรับผิดชอบอย่างเข้มงวด กวดขันของสถาบันที่มีต่อนักศึกษา^{๖๐}

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับ Linden ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่ออธิบายและประเมินโปรแกรมของ University Without Walls Competency Based Teacher Education (UWW/CBTE) แห่ง Loretto Heights College ใน Denver, Colorado โดยใช้วิธีการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา 3 ด้าน คือ ความเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของโปรแกรมและในแนวทางที่ต้องการในรูปแบบที่ดีกว่า ข้อมูลทางประชากร และสายงานทางอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษารวมทั้งประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานศึกษา แผนการณ์ในอนาคต ความมุ่งหวังทางอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา ข้อมูลที่ได้รับรวบรวมจากแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ และการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ผลที่ได้รับจากการวิจัย คือ

นักศึกษาที่เข้าเรียนในโปรแกรม UWW/CBTE เป็นผู้หญิงไม่ใช่เชื้อชาติ เข้าเรียนในสถาบันนี้ 4 ภาคการศึกษา มีความสนใจในโปรแกรม เพราะมีลักษณะเด่นของตัวเอง และได้เป็นครูหลังจากที่สำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาทำการประเมินความพร้อมในการสอนของตนเองในระดับสูง ค่าตอบส่วนใหญ่กล่าวถึงเนื้อหาหลักสูตร โดยให้ที่ดีที่สุดและดีมากร ผู้มีส่วนร่วมกว่าร้อยละ 94

ในการศึกษาคั้งนี้ การให้เกรด หรือการจัดโปรแกรมเปรียบเทียบกับภาระที่ยังเสี่ยงครุระดับชาติ เพียงร้อยละ 49 สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาโปรแกรม UWW/CBTE ไม่น้อยกว่าร้อยละ 89 พอใจหรือพอใจมากต่อกระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้ในโปรแกรม นักศึกษามีความต้องการให้การจัดโปรแกรมมีความชัดเจนมากขึ้นกว่าเดิมและมีการทำรายงานน้อย ความเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาในเรื่องสถานภาพอาชีพเพิ่มขึ้น ตั้งแต่เข้าเรียนตามโปรแกรม UWW/CBTE และคาดว่าจะสามารถดำเนินการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นต่อไป ความคาดหวังของผู้สำเร็จการศึกษาต่อการสอนเพิ่มขึ้นตั้งแต่เข้าเรียนตามโปรแกรม และมีความหวังที่จะเพิ่มขึ้นอีกต่อไปในอนาคต ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 80 มีความเห็นว่าตนจะอยู่ในแวดวงของการศึกษาต่อไป¹

ทางด้านของ Gilbert ผู้ซึ่งได้ทำการศึกษากการประเมินผลการจัดโปรแกรม สำหรับการเตรียมโปรแกรมให้เหมาะสมในการสอนสาขาวิชาสุศึกษา พลศึกษาต่อไป ซึ่งจะ

ต้องศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของบัณฑิต การนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติ
งานของบัณฑิต งานที่บัณฑิตปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน และงานที่บัณฑิตมีความพึงพอใจ ประสบการณ์ที่
บัณฑิตจะแนะนำ จุดเด่นและจุดด้อยของ โปรแกรมที่จัดให้ศึกษา เครื่องมือนี้พัฒนาโดย
Dr. John C. Mc Conald ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จากบัณฑิตจำนวน 251 ราย ผลที่
ได้รับจากการวิจัย คือ

บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานด้านการสอน การเตรียมตัวบัณฑิตให้พร้อมด้านการ
ทำงานของสถาบันนั้นมีประสิทธิภาพพอเพียงแล้ว สิ่งที่บัณฑิตพึงพอใจมากที่สุดเมื่อ
ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ คือ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และ
ความสามารถในการสอนของอาจารย์ สิ่งที่บัณฑิตเห็นว่า เป็นจุดอ่อนของการจัด
การด้านการเรียนการสอนในสาขาวิชานี้ คือ เครื่องมือ อุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวก
สะดวกด้านการเรียนการสอน บริการจัดหางาน และการให้คำปรึกษา นอกจากนี้
บัณฑิตยังให้ข้อเสนอแนะว่าสถาบันควรปรับปรุงการเรียนการสอนด้านทฤษฎี โดย
ปรับให้สอดคล้องกับสภาพการสอนและการทำงานที่เป็นจริง เมื่อพวกเขาต้องออกไป
ทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว^{๑๒}

ในส่วนของ MacDonald ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความเพียงพอของ
ความพร้อมต่อตำแหน่งทางอาชีพที่สัมพันธ์กับสถานะการจ้างงาน ชนิดของงาน กิจกรรมการ
ทำงานเบื้องต้น การศึกษาขั้นสูง รายได้ แผนกวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา ศึกษาความคิด
รวบยอดทางนิเวศวิทยามนุษย์ที่นักศึกษาจบหลักสูตรได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และเพื่อการ
ประเมินหลักสูตรของ College of Human Ecology ในการดำเนินการวิจัยใช้แบบ
สอบถามที่ปรับปรุงจากแหล่งต่าง ๆ เช่น Educational Testing Service, American
College Testing Service, และ National Center for Higher Education
Management System

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ บัณฑิตที่จบการศึกษาจาก College of Human
Ecology ปี 1978-1979 ทุกคน และปี 1982-1983 เหตุผลที่เลือกบัณฑิตปี 1982-1983
เพราะเป็นผู้ที่ได้รับประสบการณ์จากการศึกษาในระหว่างนั้น ส่วนการเลือกบัณฑิตปี 1978-

1979 เพราะต้องการศึกษาประเมินความสามารถ ความพร้อมในการทำงาน และประสบการณ์ทางการศึกษา เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์ ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ วิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (Analysis of Variance) ผลการวิจัยที่ได้ คือ

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างแผนกของนักศึกษาในด้าน

แผนกวิชา ชนิดของงาน งานที่ปฏิบัติในครั้งแรก กิจกรรมทางนิเวศวิทยา รายได้ ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับความพร้อมต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน ผลที่ได้จากการศึกษานำไปใช้เพื่อปรับปรุงคณะและความรู้ผู้บริหารเกี่ยวกับประโยชน์ของโปรแกรม และนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรในอนาคตของวิทยาลัยที่จะจัดให้มีแบบสอบถามในลักษณะเช่นนี้จะ เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาเปรียบเทียบในอนาคต นอกจากนั้นผลและวิธีการอาจจะมีประโยชน์ต่อมนุษยนิเวศวิทยาสาขาอื่น ๆ สถาบันการพัฒนาศรษฐกิจในครัวเรือน และการประเมินผลโปรแกรม^{๑๑}

สำหรับ Shafiq ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Follow-Up Study of Agriculture Education Graduates at the University of Agriculture, Faisalabad, Pakistan" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษตรกรรมไฟซาลาบัด ประเทศปากีสถานในแผนกวิชาเกษตรกรรมในด้านต่าง ๆ คือ สถานภาพของบัณฑิต ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในทางอาชีพของบัณฑิต ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของ โปรแกรมการเรียนการสอน และตรวจสอบความสำเร็จของบัณฑิต

ประชากรในการวิจัย คือ บัณฑิตแผนกวิชาเกษตรกรรม จำนวน 208 คน มีบัณฑิตที่สามารถจะสำรวจได้ จำนวน 148 คน ใช้บัณฑิตจำนวน 10 คน ในการทดลองทำแบบสอบถามก่อนที่จะทำการสำรวจจากบัณฑิตทั้งหมด ได้รับแบบสอบถามคืนจากบัณฑิต จำนวน 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า Crosstabs and Analysis of Variance ผลที่ได้รับจากการวิจัย คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีบัณฑิตร้อยละ 9 ที่มีอาชีพเป็นครูในขณะที่ทำการศึกษาติดตามผล บัณฑิตร้อยละ 11 เคยเป็นครูสอนและลาออกแล้ว บัณฑิตร้อยละ 80 ไม่เคยสอน ภูมิหลังทางครอบครัวและสถานภาพสมรสไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญต่อประสบการณ์ในการสอน ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการเป็นครูหรือออกจากอาชีพครู คือ การไม่ได้รับการสนับสนุนที่พอเพียง ปัจจัยที่สำคัญที่ทำร้อยละ 40 เห็นว่าความพร้อมต่องานในปัจจุบันอยู่ในระดับพอ ๆ กัน ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความเห็นว่าบุคลากรอื่นมีทัศนคติที่ดี ینگพอใจต่อโปรแกรมการเรียนการสอน⁶⁴

นอกจากนี้ McCorkle ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความเข้าใจของนักศึกษาสำเร็จการศึกษาจาก Chicago Urban Skills Institute ในด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของนักศึกษาเอง ซึ่งประกอบด้วย 2 หลักสูตร คือ The General Educational Development Program หรือ The Adult High School Program การศึกษานี้มีตัวแปรที่นักศึกษา เช่น เชื้อชาติ เพศ ชาติสัมพันธ์ และอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม วัตถุประสงค์ประการต่อไปก็คือ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามมาปรับปรุงเสริมสร้างให้สถาบันในการจัดโครงการทางการศึกษา

ประชากรในการวิจัย คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในปี ค.ศ.1980 จำนวน 1 ใน 13 ของนักศึกษาจาก The Chicago Urban Skills Institute แบบสอบถามในการวิจัยเป็นแบบ Ex-post-facto Study เป็นการศึกษาที่ตรวจสอบความเข้าใจที่เกิดขึ้นภายหลังสำเร็จหลักสูตรไปแล้ว 1 ปี ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเป็นฉบับที่สมบูรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 189 ชุด ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (The Likert-type Scale) และข้อคำถามชนิดปลายเปิด (The Open-ended Type) เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นที่มีผลต่อทุก ๆ ด้าน และทดสอบความแตกต่างของข้อมูลด้วยวิธีการ Mann Whitney U. Test ระดับความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลของการวิจัยที่ได้รับจากแหล่งข้อมูล ทั้งข้อคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า และข้อคำถามปลายเปิด สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามชายหญิงที่มีอายุมากกว่า 22 ปี เห็นว่าการศึกษาของ The General Educational Development Program มีผลต่อการดำรงชีวิตมากกว่าผู้ตอบกลุ่มอื่น ๆ สำหรับผู้ตอบรายอื่น

จำนวนมากเห็นว่าหลักสูตรของ 2 โปรแกรมไม่แตกต่างกัน^{๑๕}

ทางด้านของ Unger ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาเอกในโครงการพัฒนาความเป็นผู้นำทางการศึกษาสายอาชีพ ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางอาชีพ ภายหลังจากผู้สำเร็จการศึกษา ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย The Education Professions Development Act (EPDA) วัตถุประสงค์ของโปรแกรมมีความสำคัญที่จะปฏิบัติตามในบทบาทปัจจุบันของนักศึกษาหรือไม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของกิจกรรมการพัฒนากฎหมาย EPDA 7 ประการ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางอาชีพของนักศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามมาแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน เกี่ยวกับการบริหารการนิเทศ การให้ความรู้ การวิจัย การพัฒนาหลักสูตร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 626 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78 ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ผลของการวิจัยที่ได้รับคือ

ผู้ที่จบการศึกษาส่วนมากเป็นผู้บริหาร ร้อยละ 45 เป็นผู้สอน ร้อยละ 32 เป็นผู้อำนวยการ ร้อยละ 2 นักวิจัย ร้อยละ 1 ผู้พัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 8 ผู้ที่จบการศึกษาออกไปมีความก้าวหน้าในทุกอาชีพ ผู้ที่จบการศึกษาเห็นด้วยว่า วัตถุประสงค์ของกฎหมาย EPDA เกี่ยวข้องกับทักษะและความสามารถรายบุคคล การปฏิบัติ และประโยชน์ของการวิจัย ความรู้ทางการศึกษาวิชาชีพ การบริหาร การศึกษาวิชาชีพและการวางแผน โปรแกรมการประเมินผลบรรลุผลสำเร็จ และความสำคัญของวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการทำงานของประชากรที่มีความต้องการพิเศษในด้านกิจกรรมพัฒนา ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นที่ หลักสูตรบังคับการศึกษาแบบอิสระ การจัดประชุมสัมมนา และการวิจัยแบบแสดงความคิดเห็นเป็นประโยชน์มากในการสนับสนุน เมื่อพัฒนาการทางอาชีพของพวกเขา ความเห็นของผู้จบการศึกษาชี้ให้เห็นว่ากฎหมาย EPDA ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ถึง 5 ใน 6 ของขอบเขตที่ทำการศึกษา^{๑๖}

ในขณะเดียวกัน Davis ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรทางธุรกิจ 2 หลักสูตรในการเตรียมหลักสูตรสำหรับนักเรียนเพื่อทำการเลือกงานและอาชีพ วิธีดำเนินการวิจัยใช้การวิเคราะห์ในรายงานผลการเรียนการสอนของนักศึกษาตามโปรแกรม และส่งเครื่องมือสำรวจไปยังผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน

ประชากรในการวิจัยได้แก่หลักสูตรบริหารธุรกิจ (Business Administration) จำนวน 35 ราย ได้รับคำตอบกลับคืนร้อยละ 77.1 และบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจ (Business Services) จำนวน 233 ราย ได้รับคำตอบกลับคืนร้อยละ 71 ตัวแปรตามหลักที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ รูปแบบการจ้างงาน เงินเดือน ความพึงพอใจในงาน ความพึงพอใจในหลักสูตร ความต้องการวุฒิที่สำเร็จและระดับของการมีส่วนร่วมกิจกรรมการศึกษา ต่อเนื่อง ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลคือการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ผลการวิจัยที่ได้รับคือ

บัณฑิตบริหารธุรกิจ มีอัตราการทำงานเต็มเวลาสูงกว่าสำหรับการปฏิบัติงานครั้งแรกหลังจากสำเร็จการศึกษา ขณะที่บัณฑิตบริหารธุรกิจมีอัตราสูงกว่าสำหรับการปฏิบัติงานในปัจจุบัน หลักสูตรการบริหารธุรกิจมีบัณฑิตที่ทำงานสัมพันธ์กับวุฒิภาวะในการทำงานในอัตราร้อยละที่มากกว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษาในการทำงาน การทำงานตั้งแต่สำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตบริหารธุรกิจร้อยละมากกว่า บัณฑิตบริหารธุรกิจมีอัตราการจ้างงานสูงกว่าด้านวิชาชีพ วิชาการหรือการจัดการ และได้รับการจ้างงานในบริษัทเอกชนมากกว่าบัณฑิตบริหารธุรกิจที่จบการศึกษาในด้านเลขานุการหรือการขาย บัณฑิตบริหารธุรกิจส่วนมากได้รับเงินเดือนสูงในระดับตั้งแต่ 28,000 ดอลลาร์ หรือมากกว่าสำหรับการปฏิบัติงานในครั้งแรกหลังจากสำเร็จการศึกษา บัณฑิตบริหารธุรกิจมีจำนวนมากกว่าการจ้างงานในปัจจุบัน ดังนั้นจึงมีความแตกต่างกันน้อยมากในระดับความพอใจของการทำงานในการปฏิบัติงานครั้งแรกหลังจากสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต ส่วนบัณฑิตบริหารธุรกิจที่มีงานทำอยู่มีระดับความพอใจในงานปัจจุบันสูงกว่าในระยะเริ่มแรก ดังนั้นจึงมีความต้องการให้มีเวลาและหน่วยการเรียนเพิ่มมากขึ้นในการศึกษา⁹⁷

สำหรับ Wetzler ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยว่าครูที่อบรมตามหลักสูตร Teacher Expectations and Student Achievement (TESA) มีปฏิริยาที่ยุติธรรมต่อนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากกว่าครูที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม และเพื่อเปรียบเทียบปฏิบัติการของครู

ประชากรในการวิจัย คือ ครู 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองเป็นครูที่มาจากอำเภอเดียวกัน จำนวน 12 คน เข้ารับการอบรมตามหลักสูตร TESA ในปี 1982-1983 และกลุ่มควบคุมเป็นครู 12 คน จากโรงเรียนในย่านใกล้เคียง ซึ่งไม่ได้รับการอบรมตามหลักสูตร TESA ครูทั้ง 2 กลุ่ม จะถูกสังเกตพฤติกรรมประมาณ 30 นาที ผู้สังเกตจะสำรวจปฏิบัติการ โดยใช้เครื่องมือเป็นรหัสในการดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดขึ้นอย่างดี หลังจากการรวบรวมข้อมูลแต่ละกลุ่มแล้ว ได้ส่งเครื่องมือเป็นแบบสอบถามให้ครูแต่ละรายตอบเกี่ยวกับความสามารถที่ครูต้องการให้นักเรียนของตนมี วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน ANOVA 2 x 3 Way ในกลุ่มสมาชิกทดลอง TESA หรือกลุ่มควบคุม NONTESA เป็นตัวแปรหนึ่ง และประเภทสมาชิกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง กลาง และต่ำ เป็นอีกตัวแปรหนึ่ง ตัวแปรตาม (Dependent Variable) เป็นปฏิบัติการที่สังเกตทั้งหมดสำหรับนักเรียนแต่ละคน ผลของการวิจัยที่ได้รับ คือ

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างตัวอย่างประชากร ทั้งกลุ่มครูและนักเรียน อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญไม่เกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียนประเภทผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง และสรุปได้ว่าครูที่ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตร TESA มีปฏิบัติการที่ยุติธรรมกับนักเรียนมากกว่าครูที่ไม่ได้รับการฝึก และกลุ่มครูที่ได้รับการฝึกอบรม ยังคงปฏิบัติตามหลักการที่ได้รับการฝึกอบรม ถึงแม้ว่าจะผ่านการฝึกไปแล้ว 2 ปี^{๑๘}

ในส่วนของ Goings ผู้ซึ่งได้ทำการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรการฝึกอบรมการบริหารงานสำนักของ McNeese State University ว่ามีความสัมพันธ์กับประสพการณ์ในการทำงานของบัณฑิตหรือไม่ โดยศึกษา 2 ด้าน คือ ประสพการณ์ในการทำงานในสำนักงาน และความคิดเห็นของผู้ว่าจ้างบัณฑิต ดำเนินการวิจัยโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงบัณฑิต จำนวน 127 คน ใช้การติดตามทางไปรษณีย์ 3 ครั้ง ทำให้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 94 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80 และส่งแบบสอบถามถึงผู้ว่าจ้างบัณฑิต จำนวน 70 ราย พร้อมกับการติดตามทางไปรษณีย์ 2 ครั้ง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 46 ชุด คิดเป็นร้อยละ 60 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง แบบ Friedmand

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

two-way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์อันดับสัมพันธ์ (Spearman's Rank Order Correlation) ผลการวิจัยที่ได้รับคือ

บัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนร้อยละ 90 ทำงานในสำนักงานหลังจากสำเร็จการศึกษา และร้อยละ 57 ของบัณฑิตเหล่านั้นทำงานเป็นเลขานุการเมื่อเข้าสู่การทำงานในครั้งแรก บัณฑิตส่วนใหญ่และนายจ้างของบัณฑิตเห็นด้วยว่า แนวความคิดที่รวมเข้าไว้ในหลักสูตรเหมาะสมกับการเตรียมตัวเป็นผู้ทำงานในสำนักงาน ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ฝ่าย คือบัณฑิตและผู้ว่าจ้าง เกี่ยวกับการรวมแนวความคิดที่รวมเข้าไว้ในหลักสูตรปัจจุบัน ความต้องการ ความชำนาญ ด้านอุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ เมื่อเข้าสู่การทำงาน และองค์ประกอบพื้นฐานสำหรับงานในสำนักงาน ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 วิชาชวเลขมีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการเข้าทำงานในสำนักงาน ซึ่งเป็นจำนวนที่มาจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นบัณฑิตจำนวนร้อยละ 51^{๘๑}

ผลสรุปจากการวิจัยครั้งนี้ที่สำคัญมาก คือ การบริหารงานสำนักงานยังคงเป็นหลักสูตรที่มีต่อไปได้ สำหรับผู้มีอาชีพในสำนักงาน วิชาชวเลขยังคงมีความสำคัญเพื่อช่วยให้บัณฑิตหางานทำในสำนักงานได้ หลักสูตรการบริหารงานสำนักงานเหมาะสมสำหรับการเตรียมตัวของผู้ที่จบเข้าทำงานในสำนักงาน หลักสูตรบริหารงานสำนักงานจัดให้พอเพียงสำหรับเตรียมบัณฑิตเข้าสู่ตำแหน่งอาชีพในสำนักงาน

สำหรับ Chlapowski ผู้ซึ่งได้ทำการสำรวจผู้ที่จะจบการศึกษามหาบัณฑิตจากแผนกอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัย Wioming ว่ามีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติของการเตรียมตัวในมหาวิทยาลัยอย่างไร เพื่อจัดหาข้อมูลในการกำหนดการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรมหาบัณฑิตให้ทันสมัยขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test เปรียบเทียบเนื้อหาของหลักสูตรกับเครื่องมือ แบบสอบถามที่ส่งไปยังผู้ตอบซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตระหว่างปี ค.ศ. 1971-1985 ผลที่ได้รับจากการวิจัย คือ

มหาบัณฑิตที่จะจบการศึกษาจากแผนกอาชีพศึกษาของมหาวิทยาลัย ในปี 1971-1985 มีความพอใจกับประสบการณ์ทางการศึกษาที่ได้รับมากที่สุด หลักสูตรมหาบัณฑิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนกอาชีวศึกษามีการตระเตรียมโดยคำนึงถึงความเข้าใจพื้นฐานของบัณฑิต มหาบัณฑิตแผนกอาชีวศึกษา สาขาวิชาการเกษตรให้คำตอบเกี่ยวกับการประเมินผล ตลอดจนการสำรวจได้สูงกว่าผู้ตอบแบบสอบถามสาขาอื่น ๆ มหาวิทยาลัยที่ตอบแบบสอบถามทุกรายมีความเห็นเหมือนกันว่าเครื่องอำนวยความสะดวกทางกายภาพเป็นสิ่งสำคัญแต่จัดไว้ให้ไม่เพียงพอ ความสัมพันธ์กับชุมชนของมหาวิทยาลัยทุกสาขาอยู่ในระดับต่ำยกเว้นมหาวิทยาลัยทางวิชาการเกษตรที่มีความสัมพันธ์กับชุมชนในระดับสูงกว่า ซึ่งข้อสรุปที่อยู่ที่ในการสำรวจขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับการแสดงทักษะระหว่างบุคคลในวิชาชีพมหาวิทยาลัยทุกสาขากว่าสาขาวิชาการเกษตร แสดงความพอใจในการติดต่อกับมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องหลังจากสำเร็จหลักสูตร⁷⁰

ในทำนองเดียวกัน Booth ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จปริญญาเอกจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย Georgia โดยทำการสำรวจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ทักษะคติของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อสถาบัน ผลการวิจัย พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ทำงานด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัย ผู้สำเร็จการศึกษามีความพอใจในด้านความรู้ทางวิชาการ แต่ไม่ได้รับความรู้ด้านสังคมมากเท่าที่ควร และได้เสนอให้ทางมหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมส่งเสริมให้มากขึ้น⁷¹

ทางด้านของ Barella ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินผลของนักเรียนทุนช่วยเหลืออาจารย์ซึ่งได้รับปริญญาโททางสาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม จากมหาวิทยาลัย Bell State ผลการวิจัย พบว่า

มีผู้รับทุนบางส่วนได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และสำเร็จการศึกษาแล้วบางส่วน อยู่ในช่วงการศึกษา สำหรับหน้าที่การงานนั้นกระจายอยู่ทั่วไปในสถานศึกษาแต่ละระดับ ตั้งแต่ประถม มัธยม และอาชีวศึกษา และส่วนใหญ่ระดับวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย งานส่วนใหญ่ที่ทำ คือ ควบคุมเกี่ยวกับด้านการทดลอง⁷²

ส่วน McQueen ผู้ซึ่งได้ทำการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จปริญญาโท และปริญญาเอก สาขาธุรกิจการศึกษาของมหาวิทยาลัย Arizona พบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนใหญ่ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจะทำงานทำในสถาบันการศึกษาชั้นสูง เหตุผลที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ คือชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และการให้ทุนแก่ผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว ต้องออกไปสอน ควรมีการลดจำนวนวิชาในภาคบังคับ พร้อมกับต้องมีการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และวิธีการสอนเพิ่มเข้าไปด้วย และควรปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต และปรับปรุงการสัมมนา ในวิชาที่เรียน อย่างไรก็ตาม ผู้ที่จบหลักสูตรทั้งปริญญาโท และปริญญาเอก ส่วนใหญ่พอใจในหลักสูตรที่ศึกษามา⁷³

นอกจากนี้ Pinney ผู้ซึ่งได้ทำการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่ามีวิทยาลัยครู จำนวน 244 คน โดยส่งแบบสอบถามให้ผู้สำเร็จการศึกษาของอาจารย์ใหญ่ในสถานศึกษาที่ผู้สำเร็จการศึกษปฏิบัติงานอยู่ ได้ทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผลที่ได้รับ พบว่า อาจารย์ใหญ่มีความพอใจกับการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาก็มีความพอใจกับงานที่ทำ กล่าวคือ ได้สอนในวิชาที่ตนเองชำนาญ⁷⁴ ซึ่งคล้ายคลึงกันกับผลการวิจัยของ Smith ที่ได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัย Louisiana และพบว่า ผู้บังคับบัญชา และผู้สำเร็จการศึกษามีความพอใจในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาค่อนข้างสูงพอ ๆ กัน⁷⁵ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Campbell ที่ได้ติดตามผลบัณฑิตสาขาประมง และอนุบาลของมหาวิทยาลัยจอร์เจีย ปรากฏว่า

อาจารย์ใหญ่มีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง จนถึงดี ส่วนบัณฑิตเองก็มีความพอใจใน โปรแกรมการศึกษา ซึ่งวิชาที่บัณฑิตพอใจมาก คือ การฝึกใช้ภาษาอังกฤษ วิชาทางหลักสูตร แต่วิชาปฐมนิเทศทางการศึกษานั้น บัณฑิตไม่มีความพอใจมาก และยังได้เสนอแนะให้ทางมหาวิทยาลัยขยายเวลาฝึกสอน และจัดประสบการณ์ เกี่ยวกับ โรง เรียนรัฐบาล ให้แก่นักศึกษาก่อน เข้าสู่อบรมการฝึกสอน⁷⁶

ในส่วนของ Nicklas ผู้ซึ่งได้ทำการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย ในรัฐ Texas ภาคเหนือและเป็นผู้ที่ได้รับใบรับรองการประกอบอาชีพครู โดยการสำรวจ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าว ผลที่ได้รับ พบว่า

ผู้สำเร็จการศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อความสำเร็จในการเป็นครู และมีความพอใจในอาชีพที่ตนกำลังปฏิบัติงานอยู่ ตลอดจนส่วนมากมีความพอใจต่อหลักสูตรการศึกษา อีกทั้งยังพบว่าผู้เริ่มเป็นครูประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการควบคุมนักเรียนเป็นอย่างมาก⁷⁷

ส่วน Kauss ได้ค้นพบว่า ผู้บังคับบัญชาส่วนมากมีความคิดเห็นว่าคุณครูสำเร็จการศึกษาตามโครงการผลิตครูมีคุณภาพดี⁷⁸

สำหรับ Schaefer ผู้ซึ่งได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัย Parson พบว่า โปรแกรมการสอนวิชาเอก และวิชาโทของวิทยาลัยเหมาะสมดีแล้วเกี่ยวกับการให้บริการในด้านการปฐมนิเทศ การให้คำปรึกษา การบริการห้องสมุด โสตทัศนูปกรณ์ของวิทยาลัยนี้ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ⁷⁹ ในขณะที่ Means ได้ติดตามผลบัณฑิตทางการศึกษา สาขาการแนะแนวและกาให้การบริการส่วนตัวพบว่า นักศึกษาควรได้รับประสบการณ์มากกว่าที่เป็นอยู่ และควรได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมจากผู้แนะนำที่มีประสบการณ์ในระหว่างการฝึกปฏิบัติในโปรแกรม⁸⁰ นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ Keller ได้แสดงให้เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีวิชาเอกต่างกันจะทำการประเมินผลการปฏิบัติงาน ในทัศนะของตนเองไม่แตกต่างกัน⁸¹

ในขณะที่ Craff ได้ประเมินผลโครงการฝึกหัดครูระดับมัธยมศึกษาของมหาวิทยาลัย Iowa ได้ค้นพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามากกว่าร้อยละ 50 มีความพอใจในหลักสูตรการศึกษา และผู้บังคับบัญชาได้เสนอแนะให้ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ เช่น การมีความสัมพันธ์กับนักเรียน คณะครู ผู้บริหาร เป็นต้น⁸² ในขณะที่ผลการวิจัยของ Appel ได้แสดงให้เห็นถึง ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาที่เสนอแนะให้ทางมหาวิทยาลัยดำเนินการปรับปรุงผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละคนให้มีนิสัยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้มากยิ่งขึ้นกว่าเป็นอยู่⁸³ นอกจากนี้ Booth ได้ทำการติดตามผลผู้สำเร็จปริญญาเอกจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย Georgia เพื่อสำรวจการประกอบอาชีพ และทัศนคติของผู้สำเร็จการศึกษามีต่อสถาบัน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ค้นพบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนมาก ทำงานด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัย และมีความ
 พอใจในความรู้ด้านวิชาการแต่มีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้ทางด้านสังคมไม่มาก
 เท่าที่ควร นอกจากนี้ ผู้สำเร็จการศึกษายังได้เสนอแนะให้ทางมหาวิทยาลัยจัด
 กิจกรรมส่งเสริมให้มากขึ้น เช่น ให้นักศึกษามีส่วนในการทำงานกับบุคคลในสายวิชา
 ชีฟอื่น เป็นต้น⁸⁴

งานวิจัยทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้วิจัยได้มุ่งเน้นถึงการสำรวจความ
 คิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อการนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน
 อันเป็นการสอดคล้องตรงกันกับความหมายของการติดตามผลที่นักศึกษาได้ให้คำนิยามไว้อย่าง
 แน่ชัด ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางด้านวิชาการส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถาม เพราะ
 เป็นวิธีการที่เหมาะสมกับงานวิจัยมากที่สุด เหตุผลคือ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยนั้นได้
 กระจุกกระจายอยู่กันตามที่ตั้งต่าง ๆ นั้นเอง สำหรับข้อคำถามที่ระบุไว้ในแบบสอบถามจะต้อง
 ให้ครอบคลุมเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการทราบ อันมีส่วนเกี่ยวข้องกันกับความรู้ของผู้สำเร็จการ
 ศึกษาโดยเฉพาะความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ ความรู้ความสามารถพิเศษทางการ
 การสอน บุคลิกภาพ ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และมนุษยสัมพันธ์ สำหรับงานวิจัยบางเรื่องได้มีการสอบ
 ถามความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาของผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้วย เพื่อนำมาประเมินผลและ
 เปรียบเทียบกัน ส่วนผลของการวิจัยตามที่ได้ศึกษามานั้น ปรากฏว่าผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่
 ปฏิบัติงานตรงกับความรู้ที่ได้ศึกษามา นอกจากนี้ ยังเห็นว่าความรู้ที่ได้ศึกษามานั้นนับได้ว่า
 เป็นประโยชน์มากต่อการนำไปปฏิบัติงานตลอดจนการดำเนินชีวิต อย่างไรก็ตามการประเมิน
 ผลตนเองในด้านต่าง ๆ จัดได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ดี แม้แต่ผู้บังคับบัญชาก็มีความพอใจในผลงานของ
 ผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นประจักษ์พยานที่บ่งชี้ได้ว่า การติดตามผลมีความสำคัญและมีความ
 จำเป็นในการที่จะได้ทราบถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถาบัน ตลอดจนความก้าว
 หน้าในการปฏิบัติงานของผู้ที่จบการศึกษา

ในส่วนของผลงานวิจัยที่ทำการวิจัยในต่างประเทศ สามารถสรุปได้ คือ ผลงาน
 วิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาติดตามผลในเรื่องของหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อ
 เสนอแนะมาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาวะการณ่ ตลอดจน
 จนความต้องการของสังคม นอกจากนี้ ยังถือว่าเป็นการติดตามผลในด้านการประกอบอาชีพ
 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อทำการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงาน ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอรรถ

¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ. "20 ปี สช.," (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด 2529), หน้า 5.

²สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, "ยี่สิบปี สช.," วารสารกองทุนส่งเสริมการศึกษาศึกษาเอกชน ฉบับพิเศษ (มิถุนายน-กันยายน), หน้า 6.

³สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, "ยี่สิบปี สช.," วารสารกองทุนส่งเสริมการศึกษาศึกษาเอกชน ฉบับพิเศษ (มิถุนายน-กันยายน), หน้า 7.

⁴สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, "ยี่สิบปี สช.," วารสารกองทุนส่งเสริมการศึกษาศึกษาเอกชน ฉบับพิเศษ (มิถุนายน-กันยายน), หน้า 8.

⁵พระราชกฤษฎีกา "แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535," ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 102 24 (กันยายน 2535), หน้า 42.

⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 11.

⁷ธงชัย สุวัฒน์เมทินทร์. "หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2524," สัมพันธ์กับหลักสูตร ม.ปลาย 2524 อย่างไร กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2528.

⁸Lester N. Downing, *Guidance in Counseling Services on Introduction* (New York : McGraw-Hill Book Company, 1968), p. 210.

⁹วัชร ทรัพย์มี, การแนะแนวอาชีพ (แผนกวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 106. (อัคราเนนา)

¹⁰ปราณี เถกิงพล, การแนะแนวและการให้คำปรึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ การศาสนา, 2515), หน้า 17.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹¹คมเพ็ชร ฉัตรศุภกุล, การแนะแนวเบื้องต้น (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521) หน้า 173.

¹²เมตตา นพประดิษฐ์, "การติดตามผลการศึกษาบัณฑิตจากวิทยาลัยครูภาคใต้," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 8.

¹³Dugald S. Arbuckle, **Student Personal Service in Higher Education** (New York : McGraw-Hill Book Company, 1953), p. 116.

¹⁴Frank W. Miller, **Principles and Practices in Guidances** (New York : The Ronald Press Company, 1978), pp. 405-406.

¹⁵Stone อ่างถึงในจินทนา แฮสุวรรณ, "การติดตามผลมหานักศึกษาศาวิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523, หน้า 21.

¹⁶กานดา ลือสุทธิวิบูลย์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหานักศึกษาทางการวิจัยการศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 9.

¹⁷Lefever D. Wetty อ่างใน พันส ทันนาคินทร์, การศึกษาของไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2521), หน้า 164.

¹⁸Dugald S. Arbuckle, op. cit., p. 115.

¹⁹Dale Beach, **Practices in Guidances** (New York : Longman, 1976), p. 36.

²⁰Anne Bottomley, **Guidance in Education** (Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1978), p. 53.

²¹อนันต์ อนันตรังสี, **หลักการแนะแนว** (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2517), หน้า 167-168.

²² สุชา จันท์เอมและสุรางค์ จันท์เอม, *จิตวิทยาการแนะแนว* (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2520), หน้า 57.

²³ ปราณี เถกิงพล, *การแนะแนวการให้คำปรึกษา* (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2515), หน้า 318-319.

²⁴ ประสาร ทิพย์ธารา, *การแนะแนวเบื้องต้น* (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, มปป.), หน้า 168.

²⁵ คมเพชร จันทรศุกถ, *สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว*, หน้า 179.

²⁶ Carter V. Good, *Dictionary of Education* (New York : McGraw-Hill Book Company, 1973), p. 246.

²⁷ Frank W. Miller, *op. cit.*, p. 404.

²⁸ Bruce Shertzer and Shelley C. Stone, *Fundamental of Guidance* (Boston : Houghton Mifflin Book Company, 1981), p. 389.

²⁹ เมตตา นพประดิษฐ์, *สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว*, หน้า 14.

³⁰ ชัยวิษญ์ ภูงามทอง, "การติดตามผลบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษาในโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," (*วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2529), หน้า 5.

³¹ Rayman N. Hatch and Buford Steffle, *Administration of Guidance Service* (New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1965), p. 336.

³² Shertzer and Stone, *op. cit.*, p. 391.

³³ ปราณี เถกิงพล, *สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว*, หน้า 321-322.

³⁴ ประสาร ทิพย์ธารา, *สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว*, หน้า 170-171.

³⁵ คมเพชร ฉัตรศุภกุล, *สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว*, หน้า 174-176

³⁶ Percival W. Hartsan, *The Guidance Function in Education* (New York : Appleton-Century-Crofts Inc., 1958), p. 618.

³⁷ Arther E. Traseler and Robert D. North, *Fundamental of Guidance* (Boston : Goughton Book Company, 1980), pp. 58-59.

³⁸ Frank W. Miller, *op. cit.*, pp. 404-405.

³⁹ Ralph F. Berdie and Others, *Testing in Guidance and Counseling* (New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1963), pp. 161-166.

⁴⁰ Carter V. Good, *op. cit.*, p. 565.

⁴¹ Frank W. Miller, *op. cit.*, pp. 405-406.

⁴² เสริมจิตต์ ชูนิใจ, "การสำรวจการทำงานของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," 2514, หน้า 95-96.

⁴³ วิไลวรรณ เจริญพงษ์ "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), หน้า 125-126.

⁴⁴ บุญชัย บุญวิรัตน์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515," (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2517) หน้า 108.

⁴⁵ สมปอง สุขเอี่ยม, "การติดตามผลการประกอบอาชีพและศึกษาต่อของนักเรียนพิเศษการรุ่นที่ 2504," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 113.

⁴⁶ จันทิมา โกญจนาท อ่างใน สุพรรณ มีมุข, "การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533), หน้า 36.

⁴⁷ ศศิธร ลิงหลชาติ, "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ.6) จากสถานศึกษาเอกชน," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 135-137.

⁴⁸ ชีระ ทองยี่ล้น, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตสาขาการสอนสังคมศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521-2528 ในทัศนะของตนเองและผู้บริหาร," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530), หน้า 72.

⁴⁹ จันทิมา โภญจนาท, อ่างในสุพรรณ มีสุข, "การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาชีพในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533), หน้า 36.

⁵⁰ สุรีย์ ธรรมเลิศล้ำ, "การติดตามผลบัณฑิตครุศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 59-64.

⁵¹ เกรียงศักดิ์ วัฒนะรัตน์, "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรพนักงานอนามัย," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525) หน้า 68.

⁵² ประสพสันต์ อักษรมัต, "การติดตามผลมหาบัณฑิต สาขาวิชามนุษยศาสตร์," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 125-133.

⁵³ เมตตา นพประดิษฐ์, "สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 97-103.

⁵⁴ สุนิตย์ แหวดศักดิ์, "การติดตามผลการทำงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจาก วิทยาลัยครู," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 64-65.

⁵⁵ จินตนา เบญจเทพานันท์, "การติดตามผลการทำงานของบัณฑิตสาขาการสนทนา วิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี 2517-2521," (วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 51-54.

⁵⁶ สุรีย์ ธรรมเลิศล้ำ, เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

⁵⁷ เมธี ปิยะคุณ, "การติดตามผลบัณฑิตศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2525," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 59-62.

⁵⁸ Glade Charles Presnal, "Perception of Benefits of Selected
Educational Experiences by Developing Country Agricultural Alumni of
Oklahoma State University," *Dissertation Abstract International*
Vol.46, No.12 (June 1986), p. 3574A.

⁵⁹ Manuel M. Pacheco-Molina, "The Merida Master's Degree
Program In Education : A Follow-up Study Three Years After
Graduation," *Dissertation Abstract International* Vol.46, No.12 (June
1986) p. 3692A.

⁶⁰ Donald Rober Heibuth, "A Follow-up Study of 1974-1984
Psychology Baccalaureate Degree Graduates from a Selected Institution
for the Purpose of Program Evaluation," *Dissertation Abstract*
International Vol.47 No.01 (July 1986) p. 128-A.

⁶¹ Patricia Linden, "A Follow-up Study of the Graduates of
the Competency Based Teacher Education Program in the University
Without Walls at Laretto Heights College," *Dissertation Abstract*
International Vol.47 No.06 (December 1986) p. 2129-A.

⁶² Mary Jane Gilbert, "A Follow-up Study of Health and Physical Education Majors who Graduated from the University of Ardansas at Moticello, 1975-1984," **Dissertation Abstract International** Vol.16 No.9 (March 1986) p. 2616-A.

⁶³ Ellen MacDonald, "Assessment of Preparation as a Professional : A Follow-up Study of Michigan State University's 1978/79 and 1982-83 College of Human Ecology Baccalaureate Graduates," **Dissertation Abstract International** Vol. 47 No.02 (August 1986) p. 445-A.

⁶⁴ Muhammad Shafiq, "A Follow-up Study of Agricultural Education Graduates at the University of Agriculture, Faisalabad, Pakistan," **Dissertation Abstract International** Vol.47 No.11 (May 1987) p. 3949-A.

⁶⁵ Glaria McCorkle, "A Follow-up Study of the 1980 Graduates of the Chicago Urban Skills Institute," **Dissertation Abstract International** Vol.47 No.07 (January 1987) p. 2149-A.

⁶⁶ Paul V. Unger, "A National Follow-up Study of Doctoral Graduates who Participated in the Vocational Education Leadership Development Program under the Education Professions Development Act, Part F, Section 552 (1970-1981)," **Dissertation Abstract International** Vol.47 No.47 (January 1987) p. 2259-A-2260-A.

⁶⁷ Curtis Glen Davis, "A Comparative Follow-up Study of Associate Degree Transfer Students to the University of Toledo Earning a Bachelor of Business Administration or Bachelor of Science in Business Services Degree Between 1976," *Dissertation Abstract International* Vol.47 No.01 (July 1987) p. 58-A.

⁶⁸ James John Wetzler, "A Follow-up Study to Determine if Teachers Trained in "Teacher Expectations and Student Achievement Interact with Students more than Teachers no Trained," *Dissertation Abstract International* Vol.47 No.09 (March 1987) p. 3403-A.

⁶⁹ Douglas Adren Goings, "A Study of Determine the Education Requirements for Entry-level Office Occupations Workers Based an a Follow-up of McNesse State University Office Administration Graduates and their Entry-level Employers from 1970-1984," *Dissertation Abstract International* Vol. 47 No.7 (January 1988) p. 1633-A.

⁷⁰ Anthony Joseph Chlapowki, "A Fifteen Year Follow Year Follow-up Study of Master's Degeree Graduates from the Department of Vocational Education at the University of Wyoming," *Dissertation Abstract International* Vol. 48 No. 8 (February 1988) p. 1966-A.

⁷¹ Edward McFarland Booth, "A Follow-up Study of Alumni Who Complete Doctorate Programs in the College of Education at the University of Georgia," *Dissertation Abstract International* Vol.31, No.12 (June 1971), p. 6446-4.

⁷² Richard Vincent Barella, "A Follow-up Study of Graduate Service Assistants Who Received A Master's Degree in Industrial Education from Ball State University," **Dissertation Abstracts International** vol. 36, no.8 (February 1976), p. 5102-A.

⁷³ Childress McQueen, "A Follow-up Study of Professional Graduate Programs in Business Education, Arizonal State University," **Dissertation Abstracts International** vol. 38, No. 10 (April 1977), p. 6224-A.

⁷⁴ Reba Pinney, "A Follow-up Students of Advanced Teachers' College, Kano (Northern Region, Nigeria)," **Dissertation Abstracts** 31 (December 1970), p. 2777-A.

⁷⁵ Eunide Wicker Smith, "An Appraisal of the Elementary and Early Childhood Teacher Education Program at Xavier University of Louisiana Based on a Follow-up Study Relying on the Perceptions of the Graduates, 1972-1975," **Dissertation Abstracts** 37 (March 1977), p. 5763-A.

⁷⁶ Ikenneth Claude Campbell, "An Evaluation of the Undergraduate Elementary and Early Childhood Teacher Education Program at the University of Georgia Based on a Follow-up Study of Teaching Graduates," **Dissertation Abstracts** 31 (11) (May, 1971), p. 5899-00A.

⁷⁷ Willis Lynn Nicklas, "A Follow-up Study of the 1974-1975 Graduates of North Texas State University who Obtained Certification to Teach," **Dessertation Abstracts** 37 (December 1976), p. 3564-A.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁷⁸ Theodore Rodney Kauss, "An Evaluation of Master of Arts in Teaching Program of Teacher Education at Northern University," **Dissertation Abstracts** 29 (November-January 1968-1969), p. 2136-A.

⁷⁹ Reed Norman Schaefer, "An Evaluation of the Teacher Education Program at Parson College," **Dissertation Abstracts** 22 (9) (March, 1962), p. 3106-A.

⁸⁰ William James Means, "A Follow-up Study of Drake University, College of Education Graduates in Counseling and Personnel Services," **Dissertation Abstracts** 40 (October, 1979), p. 1881-A.

⁸¹ David Lawrence Keller, "A Follow-up Study of Secondary Education Graduates of the College of Education, University of Kentucky," **Dissertation Abstracts** 39 (September 1978), p. 1295-A.

⁸² Paul Richard Craff, "A Follow-up Study of Graduates and Their Opinions of the Secondary Teacher Education Program of the University of Iowa 1970-1976," **Dissertation Abstracts** 37 (June 1977), p. 7698-7699-A.

⁸³ Robert Leonard Appel, "An Evaluation of the Secondary Teacher Education Program at North Park College Based Upon a Follow-up Study and the Academic Record of the Secondary Teacher Graduates," **Dissertation Abstracts** 28 (October 1967), p. 1321-A.

⁸⁴ Edward McFarland Booth, "A Follow-up Study of Alumni Who Completed Doctoral Programs in the College of Education at the University of Georgia," **Dissertation Abstracts** 31 (June 1971), p. 6446-A.

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนิตยการสามเสน เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาการบัญชี และสาขาการขยายจากโรงเรียนนิตยการสามเสน ในด้านสถานภาพส่วนตัว ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน การศึกษาต่อ และการว่างงาน รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาดังกล่าวในเรื่องเนื้อหาของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการจัดบริการต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพกล่าวคือ ทางด้านวิชาสามัญ วิชาชีพ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่ออาชีพ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาการบัญชีและสาขาวิชาการขยายจากโรงเรียนนิตยการสามเสน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 ถึงปีการศึกษา 2533 ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานที่ต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งผู้ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน โดยผู้วิจัยได้ใช้ประชากรทั้งหมดนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษานอกตามปีที่สำเร็จและสาขาวิชา
ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ปีที่สำเร็จ	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา		
	สาขานักชี	สาขาการชาย	รวม
2529	43	60	103
2530	78	49	127
2531	61	29	90
2532	77	87	164
2533	83	46	129
รวม	342	271	613

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอนดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาจากบทความ หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา และการติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาในระดับต่าง ๆ ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ มาเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2 การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ปีที่สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จ ศาสนา สถานภาพในการสมรส อาชีพบิดามารดา ภูมิลำเนา และสถานภาพในการทำงาน

ข้อมูลสำหรับผู้กำลังศึกษาอยู่ ส่วนนี้ตอบเฉพาะผู้ที่กำลังศึกษาต่อกับ ผู้ที่กำลังทำงาน และศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ได้แก่ ประเภทของสถานศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษาต่อ วุฒิปริญญาต่อ อุปสรรคในการศึกษาต่อ ประเภทของอุปสรรคในการศึกษาต่อ สาเหตุที่เลือกศึกษาต่อ

ข้อมูลสำหรับผู้กำลังว่างงาน ส่วนนี้ตอบเฉพาะผู้ที่ว่างงานอยู่ ได้แก่ ว่างงานเนื่องจากอะไร ระหว่างว่างงานต้องการทำอะไร ระหว่างว่างงานได้รับค่าใช้จ่าจากใคร ระหว่างว่างงานอาศัยอยู่กับใคร ภูมิภาคที่อยู่อาศัยระหว่างว่างงาน

ข้อมูลสำหรับผู้กำลังทำงาน กับผู้ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ได้แก่ ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ เช่น ทำงานอยู่ในแผนก ลักษณะงานที่ทำ ความสอดคล้องของการศึกษาและงานที่ปฏิบัติอยู่ สาเหตุของการได้งานทำ ตำแหน่งงานในปัจจุบัน การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนขึ้นเงินเดือน อัตราเงินเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาของหลักสูตรที่ศึกษาจากโรงเรียนวิชาชีพการสามเสนไปใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

มีความเห็นว่า นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด	=	5
มีความเห็นว่า นำไปใช้ประโยชน์มาก	=	4
มีความเห็นว่า นำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง	=	3
มีความเห็นว่า นำไปใช้ประโยชน์น้อย	=	2
มีความเห็นว่า นำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด	=	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการบริการต่าง ๆ ใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

มีความเห็นว่า ดีมาก	=	5
มีความเห็นว่า ดี	=	4
มีความเห็นว่า พอใช้	=	3
มีความเห็นว่า ควรแก้ไขปรับปรุง	=	2
มีความเห็นว่า ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างยิ่ง	=	1

ตอนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามผลนักเรียนผู้จบการศึกษาตามกรอบแนวคิดของ Downing เกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพ เป็นข้อมูลเฉพาะผู้กำลังทำงาน กับผู้ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ประกอบด้วย

1. การนำความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ ไปใช้
2. ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ
3. วิธีการปฏิบัติงาน
4. คุณลักษณะพิเศษ
5. บุคลิกภาพ
6. มนุษยสัมพันธ์
7. ทักษะติดต่อวิชาชีพ¹

แบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

มีความเห็นว่ายี่งมากที่สุด	=	5
มีความเห็นว่ายี่งมาก	=	4
มีความเห็นว่ายี่งปานกลาง	=	3
มีความเห็นว่ายี่งน้อย	=	2
มีความเห็นว่ายี่งน้อยที่สุด	=	1

2.3 การหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครึ่งหนึ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ได้แก่

- รศ.ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร ประธานสาขาวิชาและอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รศ.ดร.จุมพล ทนินพาดิช รองอธิการบดีฝ่ายปฏิบัติการพิเศษและอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รศ.ดร.เชาว์ โรจนแสง รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร และอาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รศ.ดร.อวยชัย ชะบา อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. รศ.ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชา
 วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมมาธิราช

เมื่อแก้ไข เครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปทดลอง ใช้กับนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ภาคม่าย โรงเรียนพิชยการสามเสน สาขาวิชา การบัญชี และสาขาวิชาการตลาดที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวนสาขาละ 10 คน รวม 20 คน เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2535 แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นที่ใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ได้

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์และเหมาะสมอีกครั้ง ก่อนพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประเมินผลการปฏิบัติงานในด้านวิชาชีพต่าง ๆ จาก ผู้สำเร็จการศึกษาระหว่างปี 2529-2533 ที่ได้สำเร็จออกไป โดยให้ผู้สำเร็จการศึกษาที่จบ ไปนั้นประเมินตนเอง โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานวิชาชีพชนิดมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สำเร็จ การศึกษาปี 2529-2533 ที่มางานเลี้ยงรุ่นประจำปี 2534 และที่มาติดต่อขอเอกสารต่าง ๆ กับทางโรงเรียน ส่วนที่เหลือผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาการบัญชีและสาขาวิชาการขาย ระหว่างปีการศึกษา 2529-2533 โดยทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งและรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 กำหนดรหัส (Code) ผู้วิจัยได้กำหนดรหัสของแบบสอบถามไว้ทุกชุดโดยเรียง ตามลำดับหมายเลขเพื่อจะได้รู้ว่า แบบสอบถามนั้นส่งไปให้ใครและได้รับแบบสอบถามกลับคืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาจากใครบ้างภายใน 10 วัน สำหรับแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืนภายใน 10 วันแรก ผู้วิจัยได้มีหนังสือทวงถามให้ตอบแบบสอบถามกลับภายใน 10 วัน แต่ถ้ายังไม่ได้รับคืนอีก ผู้วิจัยได้ทำการทวงถามครั้งที่สอง โดยส่งหนังสือทวงถามพร้อมกับส่งแบบสอบถามชุดใหม่ให้ไปด้วยและเมื่อไม่ได้รับคืนมาอีกภายใน 10 วัน ถือว่าเป็นข้อมูลสูญหาย

3.2 ผู้วิจัยได้จัดซองพร้อมพิมพ์ที่อยู่ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม และติดแสตมป์ส่งไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ตอบแบบสอบถามในการส่งแบบสอบถามกลับมา แบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป จำนวน 613 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาเป็นจำนวน 298 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 48.61

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและสถานภาพปัจจุบันในการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 4 ในเรื่องการนำเนื้อหาของหลักสูตรไปใช้และการติดตามผล ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์พิจารณาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาไว้ดังนี้²

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.30 ถึง 5.00	หมายถึง	นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 ถึง 4.29	หมายถึง	นำไปใช้ประโยชน์มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.70 ถึง 3.49	หมายถึง	นำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.90 ถึง 2.69 หมายถึง นำไปใช้ประโยชน์น้อย
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 ถึง 1.89 หมายถึง นำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด

ส่วนเกณฑ์สำหรับการพิจารณาค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามตอนที่ 3 ในด้านการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการบริการต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์พิจารณาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.30	ถึง	5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นว่า ดีมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50	ถึง	4.29	หมายถึง	ความคิดเห็นว่า ดี
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.70	ถึง	3.49	หมายถึง	ความคิดเห็นว่า พอใช้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.90	ถึง	2.69	หมายถึง	ความคิดเห็นว่า ควรแก้ไขปรับปรุง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00	ถึง	1.89	หมายถึง	ความคิดเห็นว่า ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างยิ่ง

เชิงอรรถ

¹Lester N. Downing, *Guidance in Counseling Services on Introduction* (New York : McGraw-Hill Book Company, 1968), p. 210.

²ประคอง วรรณสูตร, *สถิติประยุกต์สำหรับครู* (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช, 2525), หน้า 77.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 77.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพิเศษการสามเสน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทพาณิชยกรรม สาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาการขาย โรงเรียนพิเศษการสามเสน ระหว่างปีการศึกษา 2529-2533 ในด้านสถานภาพส่วนบุคคล ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานในหน้าที่

2. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ ในด้านเนื้อหาของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการจัดบริการต่าง ๆ

3. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการนำความรู้ความสามารถจากวิชาสามัญ ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพ การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่ออาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรของหลักสูตรไปใช้ประโยชน์
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการบริการต่าง ๆ
4. เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ในการนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกพาณิชยกรรม สาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาการขาย โรงเรียนพาณิชยการสามเสนตั้งแต่ปีการศึกษา 2529-2533 ประกอบด้วยคำถาม ดังนี้

1.1 สถานภาพส่วนตัว

- ตารางที่ 1 อายุ
- ตารางที่ 2 ปีที่สำเร็จการศึกษา
- ตารางที่ 3 สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา
- ตารางที่ 4 ศาสนาที่นับถือ
- ตารางที่ 5 สถานภาพการสมรส
- ตารางที่ 6 อาชีพของบิดามารดา
- ตารางที่ 7 ภูมิลำเนาอยู่อาศัย
- ตารางที่ 8 สถานภาพการทำงาน

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 ปี	4	1.3
19 ปี	51	17.1
20 ปี	49	16.6
21 ปี	60	20.2
22 ปี	43	14.4
23 ปี	45	15.1
24 ปี	32	10.7
25 ปี	7	2.3
ไม่ตอบ	7	2.3
รวม	298	100.0

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 21 ปีคิดเป็นร้อยละ 20.2 อายุ 19 ปีคิดเป็นร้อยละ 17.1 อายุ 20 ปีคิดเป็นร้อยละ 16.6 อายุ 23 ปีคิดเป็นร้อยละ 15.1 อายุ 22 ปีคิดเป็นร้อยละ 14.4 อายุ 24 ปีคิดเป็นร้อยละ 10.7 อายุ 25 ปีคิดเป็นร้อยละ 2.3 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 18 ปีคิดเป็นร้อยละ 1.34 ที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 2.3

ตารางที่ 2

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษา

ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2533	105	35.4
2532	71	23.8
2531	49	16.4
2530	49	16.4
2529	21	7.0
ไม่ตอบ	3	1
รวม	298	100.0

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษา พบว่า จบการศึกษาในปี พ.ศ. 2533 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.4 จบการศึกษาในปี พ.ศ. 2532 คิดเป็นร้อยละ 23.8 จบในปี พ.ศ. 2530 และ 2531 มีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 16.4 และจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2529 คิดเป็นร้อยละ 7.0 และที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 1

ตารางที่ 3

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

สาขาวิชา	จำนวน	ร้อยละ
การชาย	117	39.3
การบัญชี	179	60.1
ไม่ตอบ	2	0.6
รวม	298	100.0

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จ พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 60.1 จบการศึกษาสาขาการชายคิดเป็นร้อยละ 39.3 ที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 0.6

ตารางที่ 4

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามศาสนาที่นับถือ

ศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	290	97.3
คริสต์	0	0
อิสลาม	6	2.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ตอบ	2	0.7
รวม	298	100.0

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามศาสนาที่นับถือ พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 97.3 นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 2.0 และที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 0.7

ตารางที่ 5

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	268	89.9
แต่งงาน	27	9.0
หม้าย	0	0
ไม่ตอบ	3	1.1
รวม	298	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 89.9 มีสถานภาพแต่งงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 9.0 ที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 1.1

ตารางที่ 6

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพของบิตามารดา

อาชีพบิตามารดา	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	88	29.5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	36	12.1
ค้าขาย	76	25.5
ลูกจ้างเอกชน	30	10.2
เกษตรกร	12	4.0
อื่น ๆ	49	16.4
ไม่ตอบ	7	2.3
รวม	298	100.0

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพของบิตามารดา พบว่า บิตามารดามีอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 29.5 มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 25.5 มีอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ใช่รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ค้าขาย ลูกจ้างเอกชน เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 16.4 มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 12.1 อาชีพลูกจ้างเอกชน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ส่วนที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 2.3

ตารางที่ 7

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิลำเนาอยู่อาศัย

ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	186	62.4
ต่างจังหวัด	108	36.2
ไม่ตอบ	4	1.4
รวม	298	100.0

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิลำเนาอยู่อาศัย พบว่า มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 62.4 และมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 36.2 ที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 1.4

ตารางที่ 8

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

สถานภาพการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ว่างงาน	28	9.4
กำลังทำงาน	97	32.6
กำลังศึกษาต่อ	104	34.9
กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน	68	22.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สถานภาพการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ตอบ	1	0.3
รวม	298	100.0

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการทำงาน พบว่า มีสถานภาพกำลังศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 34.9 มีสถานภาพกำลังทำงาน คิดเป็นร้อยละ 32.6 มีสถานภาพกำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 22.8 และมีสถานภาพว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 9.4 ที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 0.3

9. เป็นคำถามสำหรับผู้ที่กำลังศึกษาต่อ

ตารางที่ 9.1 ประเภทของสถานศึกษา

ตารางที่ 9.2 สาขาวิชาที่ศึกษาต่อ

ตารางที่ 9.3 วุฒิการศึกษา

ตารางที่ 9.4 อุปสรรคในการศึกษาต่อ

ตารางที่ 9.4.1 ประเภทของอุปสรรคในการศึกษาต่อ

ตารางที่ 9.5 เหตุผลในการศึกษาต่อ

ตารางที่ 9.1

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน และศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ประเภทของสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
รัฐบาล	62	36.2
เอกชน	99	57.5
ไม่ตอบ	11	6.3
รวม	172	100.00

ตารางที่ 9.1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน และศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา พบว่า กำลังศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาของเอกชน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาของรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 36.2 ที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 6.3

ตารางที่ 9.2

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน และศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาต่อ

สาขาวิชา	จำนวน	ร้อยละ
การบัญชี	63	36.8
บริหารธุรกิจ	30	17.5
การตลาด	21	12.2
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	18	10.4
การจัดการ	15	8.7
นิเทศศาสตร์	6	3.4
การโฆษณา	3	1.7
ไม่ระบุสาขาวิชา	16	9.3
รวม	172	100.0

ตารางที่ 9.2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาต่อ พบว่า เรียนสาขาวิชาการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 36.8 สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 17.5 สาขาการตลาด คิดเป็นร้อยละ 12.2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.4 สาขาวิชาการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 8.7 สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 3.4 และสาขาวิชาการโฆษณา คิดเป็นร้อยละ 1.7 ไม่ได้ระบุสาขาวิชา คิดเป็นร้อยละ 9.3

ตารางที่ 9.3

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อกับผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
ปวส. และอนุปริญญา	72	41.9
ปริญญาตรี	54	31.3
ไม่ระบุวุฒิการศึกษา	46	26.8
รวม	172	100.0

ตารางที่ 9.3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับ
ผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า
อยู่ในระดับ ปวส. และอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 41.9 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ
31.3 ที่เหลือไม่ระบุระดับวุฒิ คิดเป็นร้อยละ 26.8

ตารางที่ 9.4

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน
และศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามอุปสรรคของการศึกษาต่อ

อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
มี	70	40.6
ไม่มี	91	52.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9.4 (ต่อ)

อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ตอบ	11	6.5
รวม	172	100.0

ตารางที่ 9.4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามอุปสรรคของการศึกษาต่อ พบว่า ไม่มีอุปสรรค คิดเป็นร้อยละ 52.9 มีอุปสรรค คิดเป็นร้อยละ 40.6 ที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 6.5

ตารางที่ 9.4.1

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาต่อกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามประเภทของอุปสรรคในการศึกษาต่อ

ประเภทของอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้วิชาสามัญน้อยเกินไป	25	35.7
ความรู้วิชาชีพน้อยเกินไป	13	18.6
ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติน้อยเกินไป	15	21.4
โรคประจำตัว	3	4.3
การเงิน	14	20.0
รวม	70	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 9.4.1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน และศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามอุปสรรคที่พบในการศึกษาต่อ พบว่า มีความรู้วิชาสามัญน้อยเกินไป คิดเป็นร้อยละ 35.7 มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติน้อยเกินไป คิดเป็นร้อยละ 21.4 มีปัญหาทางการเงิน คิดเป็นร้อยละ 20.0 มีความรู้วิชาชีพน้อยเกินไป คิดเป็นร้อยละ 18.6 และมีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 4.3

ตารางที่ 9.5

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาต่อกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน และศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามเหตุผลในการศึกษาต่อ

เหตุผลของการศึกษาต่อ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้ความสามารถที่มีไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ	36	20.9
เงินเดือนที่ได้จากการประกอบอาชีพน้อยเกินไป	35	20.3
ไม่มีทุนที่จะประกอบอาชีพอิสระ	5	2.9
ต้องการเพิ่มวุฒิ	85	49.6
ไม่ตอบ	11	6.3
รวม	161	100.0

ตารางที่ 9.5 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาต่อ กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามเหตุผลในการศึกษาต่อ พบว่า ต้องการเพิ่มวุฒิ คิดเป็นร้อยละ 49.6 มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 20.9 เงินเดือนที่ได้จากการประกอบอาชีพน้อยเกินไป คิดเป็นร้อยละ 20.3 และไม่มีทุนที่จะประกอบอาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 2.9 ที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 6.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. เป็นคำถามสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่กำลังว่างงานอยู่ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้กำลังว่างงานอยู่ สามารถจำแนกเหตุผลของการว่างงานได้ดังตาราง

- ตารางที่ 10.1 เหตุผลของการว่างงาน
 ตารางที่ 10.2 สิ่งที่ยากทำระหว่างว่างงาน
 ตารางที่ 10.3 แหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายระหว่างว่างงาน
 ตารางที่ 10.4 แหล่งที่อยู่อาศัยระหว่างว่างงาน
 ตารางที่ 10.5 ภูมิภาคที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 10.1

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามเหตุผลของการว่างงาน

เหตุผลที่ว่างงาน	จำนวน	ร้อยละ
ยังไม่อยากทำงาน	3	10.7
อัตราค่าจ้างต่ำเกินไป	3	10.7
งานไม่เหมาะที่จะทำ	4	14.3
ได้รับการปฏิเสธงานเพราะมีความรู้ความสามารถที่ฝึกมายังไม่เพียงพอ	3	10.7
สอบแข่งขันไม่ได้	7	25.0
รอเวลาที่จะเรียนต่อ	8	28.6
รวม	28	100.0

ตารางที่ 10.1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามเหตุผลของการว่างงาน พบว่า ว่างงานเพราะรอเวลาที่จะเรียนต่อ คิดเป็นร้อยละ 28.6 สอบแข่งขันไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 25.0 งานไม่เหมาะที่จะทำ คิดเป็นร้อยละ 14.3 ยังไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยากทำงาน อัตราค่าจ้างต่ำเกินไป ได้รับการปฏิเสธงานเพราะมีความรู้ความสามารถที่ฝึกมาไม่เพียงพอ มีจำนวนเท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 10.73

ตารางที่ 10.2

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงานจำแนกตามสิ่งที่ยากทำระหว่างการว่างงาน

สิ่งที่ยากทำระหว่างการว่างงาน	จำนวน	ร้อยละ
เรียนต่อ	15	53.6
หางานทำให้มีรายได้ประจำ	13	46.4
รวม	28	100.0

ตารางที่ 10.2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามสิ่งที่ยากทำระหว่างการว่างงาน พบว่า สิ่งที่ยากทำระหว่างการว่างงานคือ เรียนต่อ คิดเป็นร้อยละ 53.6 และอยากหางานทำให้มีรายได้ประจำ คิดเป็นร้อยละ 46.4

ตารางที่ 10.3

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงานจำแนกตามแหล่งที่มา
ของค่าใช้จ่ายระหว่างว่างงาน

แหล่งที่มาของการได้รับค่าใช้จ่าย	จำนวน	ร้อยละ
บิดา มารดา	27	96.4
ญาติ	1	3.6
รวม	28	100.0

ตารางที่ 10.3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามแหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายระหว่างว่างงาน พบว่า ส่วนมากได้รับค่าใช้จ่ายระหว่างว่างงานจากบิดา มารดา คิดเป็นร้อยละ 96.4 ได้รับค่าใช้จ่ายจากญาติ คิดเป็นร้อยละ 3.6

ตารางที่ 10.4
จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามแหล่งที่อยู่อาศัย
ระหว่างว่างงาน

แหล่งที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
บิดา มารดา	24	85.7
ญาติ	1	3.6
เพื่อน	3	10.7
รวม	28	100.0

ตารางที่ 10.4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามแหล่งที่อยู่อาศัยระหว่างว่างงาน พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 85.7 อาศัยอยู่กับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 10.7 ที่เหลืออาศัยอยู่กับญาติ คิดเป็นร้อยละ 3.6

ตารางที่ 10.5

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามภูมิภาคที่อาศัย

ภาค	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	21	75.0
ภาคกลาง	6	21.4
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1	3.6
รวม	28	100.0

ตารางที่ 10.5 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ว่างงาน จำแนกตามภูมิภาคที่อาศัย พบว่า อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 75.0 อาศัยอยู่ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 21.4 อาศัยอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 3.6

1.2 ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ ตามเฉพาะผู้ที่กำลังทำงานหรือผู้ที่กำลังทำงาน และศึกษาต่อในเวลาเดียวกัน

ตารางที่ 11 แผนหรือฝ่ายที่สังกัด

ตารางที่ 12 ลักษณะงานที่ทำ

ตารางที่ 13 ความสอดคล้องระหว่างความรู้ที่ศึกษามากับงานที่ทำ

ตารางที่ 14 เหตุผลที่ได้ทำงาน

ตารางที่ 11

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน
และศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามแผนกหรือฝ่ายที่สังกัด

แผนก/ฝ่าย	จำนวน	ร้อยละ
บุคคล	7	4.2
ชาย	15	9.0
การเงิน/บัญชี	39	23.8
ประชาสัมพันธ์	17	10.3
อื่น ๆ	82	49.7
ไม่ตอบ	5	3.0
รวม	165	100.0

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามแผนกหรือฝ่ายที่สังกัดพบว่าทำงานอยู่ในแผนกอื่น ๆ ที่ไม่ใช่แผนก บุคคล ชาย การเงิน ประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 49.7 ทำงานอยู่ในแผนกการเงินและบัญชี คิดเป็นร้อยละ 23.8 ทำงานอยู่ในแผนกประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 10.3 ทำงานอยู่แผนกชาย คิดเป็นร้อยละ 9.0 ทำงานอยู่ในแผนกบุคคล คิดเป็นร้อยละ 4.2 ส่วนที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 3.0

ตารางที่ 12

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามลักษณะงานที่ทำ

สถานที่ทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ราชการ	27	16.5
รัฐวิสาหกิจ	9	5.4
ลูกจ้างเอกชน	93	56.5
ค้าขาย	14	8.4
อื่น ๆ	15	9.0
ไม่ตอบ	7	4.2
รวม	165	100.0

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้
ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามลักษณะงานที่ทำ พบว่า
เป็นลูกจ้างเอกชน คิดเป็นร้อยละ 56.5 รัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 16.5 ทำงานอื่น ๆ ที่
ไม่ใช่ราชการ รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างเอกชน ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 9.0 ทำงานค้าขายคิดเป็น
ร้อยละ 8.4 ทำงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 5.4 ที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็น
ร้อยละ 4.2

ตารางที่ 13

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่กำลังศึกษาต่อและทำงานในขณะเดียวกัน จำแนกตามความสอดคล้อง
ระหว่างความรู้ที่ศึกษามากับงานที่ทำ

ความสอดคล้องระหว่างความรู้ที่ศึกษา มากับงานที่ทำ	จำนวน	ร้อยละ
สอดคล้อง	79	47.8
ไม่สอดคล้อง	79	47.8
ไม่ตอบ	7	4.4
รวม	165	100.0

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามความสอดคล้องระหว่างความรู้ที่ศึกษามากับงานที่ทำ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าสอดคล้องกับไม่สอดคล้องมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 47.8 ที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 4.4

ตารางที่ 14

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามเหตุผลที่ได้ทำงาน

เหตุผลที่ได้ทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
มีทุนประกอบอาชีพอิสระ	9	5.4
บิดามารดาหรือญาติช่วยฝากให้	22	13.4
ผู้อื่นช่วยเหลือ	20	12.2
สอบเข้าได้ด้วยความสามารถ	69	41.8
สำนักงานบริการจัดหางาน	3	1.8
บริการแนะแนวอาชีพของ โรงเรียน	9	5.4
ประกาศแจ้งผ่านสื่อมวลชน	16	9.7
อื่น ๆ	11	6.7
ไม่ตอบ	6	3.6
รวม	165	100.0

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามเหตุผลที่ได้ทำงาน พบว่า สอบเข้าได้ด้วยความสามารถ คิดเป็นร้อยละ 41.8 บิดามารดาหรือญาติช่วยฝากให้ คิดเป็นร้อยละ 13.4 ผู้อื่นช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 12.2 ประกาศแจ้งผ่านสื่อมวลชน คิดเป็นร้อยละ 9.7 ด้วยเหตุผลอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 6.7 มีทุนประกอบอาชีพอิสระ และบริการแนะแนวอาชีพของ โรงเรียน มีเท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 5.4 สำนักงานบริการจัดหางาน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ที่เหลือไม่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 3.6

1.3 ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ตามเฉพาะผู้ที่กำลังประกอบอาชีพอยู่ หรือผู้ที่กำลังประกอบอาชีพและศึกษาต่อในเวลาเดียวกัน

ตารางที่ 15 ตำแหน่งงาน

ตารางที่ 16 จำนวนครั้งที่เลื่อนตำแหน่งงาน

ตารางที่ 17 จำนวนครั้งที่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นขึ้นไป

ตารางที่ 18 อัตราเงินเดือนต่อเดือน

ตารางที่ 15

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	จำนวน	ร้อยละ
ตุรการ	57	34.7
การเงินและบัญชี	44	26.8
เลขานุการ	8	4.8
ลูกจ้างชั่วคราว	7	4.2
พนักงานขาย	6	3.6
ประชาสัมพันธ์	5	3.0
งานบุคคล	4	2.4
ธุรกิจส่วนตัว	2	1.2
อื่น ๆ ไม่ระบุตำแหน่ง	32	19.3
รวม	165	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า ทำงานในตำแหน่งธุรการ คิดเป็นร้อยละ 34.7 การเงินและบัญชี คิดเป็นร้อยละ 26.8 อื่น ๆ ไม่ระบุตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 19.3 เลขานุการ คิดเป็นร้อยละ 4.8 ลูกจ้างชั่วคราว คิดเป็นร้อยละ 4.2 พนักงานขาย คิดเป็นร้อยละ 3.6 ประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 3.0 งานบุคคล คิดเป็นร้อยละ 2.4 และธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 1.2

ตารางที่ 16

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามจำนวนครั้งที่เลื่อนตำแหน่ง

จำนวนครั้งที่เลื่อนตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยรับการเลื่อนตำแหน่ง	118	71.5
1 ครั้ง	30	18.2
2 ครั้ง	12	7.3
3 ครั้ง	3	1.8
4 ครั้ง	2	1.2
รวม	165	100.0

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามจำนวนครั้งที่เลื่อนตำแหน่ง พบว่า ยังไม่เคยได้รับการเลื่อนตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 71.5 ได้เลื่อนตำแหน่ง 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.2 เลื่อนตำแหน่ง 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.3 เลื่อนตำแหน่ง 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.8 และเลื่อนตำแหน่ง 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามจำนวนครั้งที่ได้รับการ
เลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นขึ้นไป

จำนวนครั้งที่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้น ขึ้นไป	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้ง	58	35.2
2 ครั้ง	50	30.3
3 ครั้ง	35	21.2
4 ครั้ง	9	5.5
5 ครั้ง	8	4.8
มากกว่า 5 ครั้ง	5	3.0
รวม	165	100.0

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามจำนวนครั้งที่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นขึ้นไป พบว่า ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นขึ้นไป 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.2 ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นขึ้นไป 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.3 ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นขึ้นไป 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.2 ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นขึ้นไป 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.5 ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นขึ้นไป 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.8 ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นขึ้นไป มากกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.0

ตารางที่ 18

แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน
และศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามอัตราเงินเดือนต่อเดือน

ระดับเงินเดือน/เดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3,050 บาท	16	9.7
3,050-3,799 บาท	30	18.2
3,800-4,249 บาท	34	20.6
4,250-5,299 บาท	54	32.7
5,300-7,370 บาท	20	12.1
มากกว่า 7,370 บาท	11	6.7
รวม	165	100.0

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงาน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำแนกตามอัตราเงินเดือนต่อเดือน พบว่า เงินเดือนระหว่าง 4,250-5,299 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.7 เงินเดือนระหว่าง 3,800-4,249 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.6 เงินเดือนระหว่าง 3,050-3,799 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.2 เงินเดือนระหว่าง 5,300-7,370 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.1 เงินเดือนต่ำกว่า 3,050 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.7 และเงินเดือนมากกว่า 7,370 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.7

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำเนื้อหาของหลักสูตรที่ศึกษาจากโรงเรียนพิชัยการสามเสน
ไปใช้ประโยชน์

เนื้อหาหลักสูตร แบ่งเป็นหมวดวิชา ดังนี้

- ตารางที่ 19 เนื้อหาหมวดวิชาแกนวิชาสามัญไปใช้ประโยชน์
 ตารางที่ 20 เนื้อหาหมวดวิชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์
 ตารางที่ 21 เนื้อหาหมวดวิชาแกนวิชาชีพไปใช้ประโยชน์
 ตารางที่ 22 เนื้อหาหมวดวิชาชีพไปใช้ประโยชน์
 ตารางที่ 23 เนื้อหาหมวดวิชาการบัญชีไปใช้ประโยชน์
 ตารางที่ 24 เนื้อหาหมวดวิชาการขายไปใช้ประโยชน์
 ตารางที่ 25 เนื้อหาหมวดวิชาเลือกเสรีไปใช้ประโยชน์
 ตารางที่ 26 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสูตรไปใช้ประโยชน์

ตารางที่ 19

แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม
ต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาสามัญไปใช้ประโยชน์

รายวิชา	N	$\bar{X}$	S.D.	การใช้ประโยชน์
ภาษาไทย	293	4.00	.71	มาก
สังคมศึกษา	291	3.70	.73	มาก
สุขศึกษา	288	3.50	.83	มาก
พลศึกษา	290	3.32	.87	ปานกลาง
รวม		3.63	.78	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาสามัญไปใช้ประโยชน์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาสามัญไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.63$ และเมื่อพิจารณาในรายวิชาแล้ว วิชาภาษาไทยนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.00$ วิชาสังคมศึกษานำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.70$ วิชาสุขศึกษานำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.50$ และวิชาพลศึกษานำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} = 3.32$

ตารางที่ 20

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์

รายวิชา	N	$\bar{X}$	S.D.	การใช้ประโยชน์
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	290	3.80	.92	มาก
คณิตศาสตร์พาณิชย์กรรม	290	3.70	.76	มาก
วิทยาศาสตร์	288	3.42	.76	ปานกลาง
รวม		3.64	.81	มาก

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.64$ และเมื่อพิจารณารายวิชาแล้ว วิชาภาษาอังกฤษธุรกิจนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.80$ วิชาคณิตศาสตร์พาณิชย์กรรมนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.70$ และวิชาวิทยาศาสตร์นำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} = 3.42$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม
ต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาชีพไปใช้ประโยชน์

รายวิชา	N	$\bar{X}$	S.D.	การใช้ประโยชน์
พิมพ์ดีดไทย	290	4.30	.75	มากที่สุด
การบัญชี	288	4.10	.88	มาก
ธุรกิจทั่วไป	289	3.92	.73	มาก
เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค	289	3.61	.78	มาก
รวม		3.98	.78	มาก

ตารางที่ 21 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาชีพไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.98$ และเมื่อพิจารณาในรายวิชาแล้ว วิชาพิมพ์ดีดไทยนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด โดยมีค่า $\bar{X} = 4.30$ วิชาการบัญชีนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.10$ วิชาธุรกิจทั่วไปนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.92$ และวิชาเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภคนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.61$

ตารางที่ 22

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม
ต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาชีพไปใช้ประโยชน์

รายวิชา	N	$\bar{X}$	S.D.	การใช้ประโยชน์
พิมพ์ดีดอังกฤษ	287	4.21	.81	มาก
การหาข้อมูลทางตลาด	280	3.82	.79	มาก
เอกสารทางธุรกิจ	288	3.81	.72	มาก
การดำเนินงานร้านขายปลีก	283	3.80	.77	มาก
การประกอบกิจการ	288	3.70	.74	มาก
กฎหมายธุรกิจ	289	3.70	.81	มาก
เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	286	3.64	.77	มาก
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย				
ทั่วไป	290	3.61	.86	มาก
ปฏิบัติงานเสริมทักษะ	286	3.60	.89	มาก
พระพุทธศาสนา	289	3.42	.81	ปานกลาง
รวม		3.73	.78	มาก

ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาชีพไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.73$ และเมื่อพิจารณาในรายวิชาแล้ว วิชาพิมพ์ดีดอังกฤษนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด โดยมีค่า $\bar{X} = 4.21$ วิชาการหาข้อมูลทางตลาดนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.82$ วิชาเอกสารทางธุรกิจนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.81$ วิชาการดำเนินการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้านขายปลีกนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.80$ วิชาการประกอบการนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.70$ วิชากฎหมายธุรกิจนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.70$ วิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.64$ วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไปนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.61$ วิชาปฏิบัติงานเสริมทักษะนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.60$ และวิชาพระพุทธศาสนา นำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} = 3.42$

ตารางที่ 23

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาการบัญชีไปใช้ประโยชน์

รายวิชา	N	$\bar{X}$	S.D.	การใช้ประโยชน์
บัญชีบริษัทจำกัด	174	4.03	.79	มาก
บัญชีเกี่ยวกับการขายเฉพาะอย่าง	173	3.97	.86	มาก
การบัญชีค้าร่วมและระบบบัญชีเดี่ยว	171	3.96	.96	มาก
การบัญชีพัสดุ	173	3.96	.92	มาก
การบัญชีอุตสาหกรรมและระบบใบสำคัญ	174	3.94	.90	มาก
ความรู้เกี่ยวกับบัญชีธนาคาร	171	3.92	.97	มาก
ภาษีเงินได้บุคคล	179	3.72	.91	มาก
รวม		3.92	.90	มาก

ตารางที่ 23 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาการบัญชีไปใช้ประโยชน์ พบว่า ผู้ตอบเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการเนื้อหาหลักสูตรวิชาการบัญชีไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.92$ และเมื่อพิจารณาในรายวิชาแล้ว นำวิชาบัญชีบริษัทจำกัดไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.03$ วิชาบัญชีเกี่ยวกับการขายเฉพาะอย่างนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.97$ วิชาการบัญชีค้าร่วมและระบบบัญชีเดี่ยวนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.96$ วิชาบัญชีขั้นต้นนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.96$ วิชาการบัญชีอุตสาหกรรมและระบบใบสำคัญนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.94$ วิชาความรู้เกี่ยวกับบัญชีธนาคารนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.92$ และวิชาภาษีเงินได้บุคคลนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.72$

ตารางที่ 24

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาการขายไปใช้ประโยชน์

รายวิชา	N	$\bar{X}$	S.D.	การใช้ประโยชน์
การโฆษณา	112	4.21	.68	มาก
การจัดแสดงสินค้า	117	4.20	.83	มาก
การประชาสัมพันธ์	117	4.10	.73	มาก
ธุรกิจโรงแรม	117	4.00	.78	มาก
การขนส่ง	117	3.89	.77	มาก
การจัดจำหน่ายสินค้าเศรษฐกิจ	115	3.87	.74	มาก
การสหกรณ์	116	3.80	.83	มาก
การขายประกันชีวิต	116	3.71	.77	มาก
รวม		3.97	.77	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 24 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาการขายไปใช้ประโยชน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาการขายไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.97$ และเมื่อพิจารณาในรายวิชาแล้ว วิชาการโฆษณาไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.21$ วิชาการจัดแสดงสินค้าไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.20$ วิชาการประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.10$ วิชาธุรกิจโรงแรมไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.00$ วิชาการขนส่งไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.89$ วิชาการจัดจำหน่ายสินค้าเศรษฐกิจไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.87$ วิชาการสหกรณ์ไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.80$ และวิชาการขายประกันชีวิตไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.71$

ตารางที่ 25

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาเลือกเสรีไปใช้ประโยชน์

รายวิชา	N	$\bar{X}$	S.D.	การใช้ประโยชน์
วิชาการพูด	178	4.01	.85	มาก
การแสดงออกต่อหน้าชุมชน	175	4.00	.88	มาก
ภาษาจีน	164	3.83	.87	มาก
ภาษาฝรั่งเศส	88	3.60	.96	มาก
รวม		3.83	.90	มาก

ตารางที่ 25 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาเลือกเสรีไปใช้ประโยชน์ พบว่า ผู้ตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาเลือกเสรีไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.86$ และเมื่อพิจารณาในรายวิชาแล้ว วิชาการพูดนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.01$ วิชาการแสดงออกต่อหน้าชุมชนนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.00$ วิชาภาษาจีนนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.83$ และวิชาภาษาฝรั่งเศสนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.60$

ตารางที่ 26

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาหลักสูตรไปใช้ประโยชน์

หมวดวิชา	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ความคิดเห็น
หมวดวิชาแกนสามัญ	3.63	.78	มาก
หมวดวิชาสัมพันธ์	3.64	.81	มาก
หมวดวิชาแกนวิชาชีพ	3.98	.78	มาก
หมวดวิชาชีพ	3.73	.78	มาก
หมวดวิชาการบัญชี	3.92	.90	มาก
หมวดวิชาการชาย	3.97	.77	มาก
หมวดวิชาเลือกเสรี	3.83	.90	มาก

ตารางที่ 26 แสดงสรุปความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเนื้อหาหลักสูตรไปใช้ประโยชน์ พบว่า อยู่ในเกณฑ์ใช้มากทุกวิชา คือ หมวดวิชาแกนวิชาชีพ อยู่ในเกณฑ์ใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.98$ หมวดวิชาการชาย อยู่ในเกณฑ์ใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.97$ หมวดวิชาการบัญชี อยู่ในเกณฑ์ใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.92$ หมวดวิชาเลือกเสรี อยู่ในเกณฑ์ใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.83$ หมวดวิชาชีพ อยู่ในเกณฑ์ใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.73$ หมวดวิชาสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.64$ และหมวดวิชาแกนวิชาสามัญ อยู่ในเกณฑ์ใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.63$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการบริการต่าง ๆ

1. การจัดการเรียนการสอน

ในด้านการจัดการเรียนการสอน พบข้อมูลดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม
ต่อการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน	N	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ความคิดเห็น
ความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน และอาจารย์	280	4.09	.85	๓
วิธีการสอนของอาจารย์ประจำ	279	4.07	.75	๓
เนื้อหาการสอนของอาจารย์ประจำ	280	4.02	.70	๓
เนื้อหาการสอนของอาจารย์พิเศษ	278	3.90	.78	๓
วิธีสอนของอาจารย์พิเศษ	281	3.72	.91	๓
การจัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับ ความเป็นพลเมืองดี	276	3.60	.90	๓
การจัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพ	279	3.44	.95	พอใช้
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	279	3.40	1.03	พอใช้
รวม		3.78	.85	๓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 27 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า $\bar{X} = 3.78$ และเมื่อนิยามารณาในรายละเอียดแล้วความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและอาจารย์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า $\bar{X} = 4.09$ วิธีสอนของอาจารย์ประจำอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า $\bar{X} = 4.07$ เนื้อหาการสอนของอาจารย์ประจำอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า $\bar{X} = 4.02$ เนื้อหาการสอนของอาจารย์พิเศษอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า $\bar{X} = 3.90$ วิธีสอนของอาจารย์พิเศษอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า $\bar{X} = 3.72$ การจัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า $\bar{X} = 3.60$ การจัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 3.44$ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 3.40$

2. การฝึกงาน

ในด้านของการฝึกงานพบข้อมูล ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อเรื่องของการฝึกงาน

ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน	N	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ความคิดเห็น
ความเหมาะสมของชั่วโมงในการฝึกงาน	234	3.38	.93	พอใช้
ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการส่งไปฝึกงาน	237	3.38	.95	พอใช้
สถานที่ที่เหมาะสมในการส่งไปฝึกงาน	234	3.27	1.03	พอใช้
รวม		3.34	.97	พอใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 28 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อเรื่องของการฝึกงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อเรื่องของการฝึกงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 3.34$ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วความเหมาะสมของชั่วโมงในการฝึกงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 3.38$ ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการส่งไปฝึกงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 3.38$ และสถานที่ที่เหมาะสมในการส่งไปฝึกงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 3.27$

3. การบริการด้านต่าง ๆ

ในด้านของการให้บริการด้านต่าง ๆ พบข้อมูล ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการให้บริการด้านต่าง ๆ

ความคิดเห็นต่อการให้บริการ	N	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ความคิดเห็น
บริการแนะแนวศึกษาต่อและงานอาชีพ	277	3.10	1.13	พอใช้
ห้องปฏิบัติการ	279	2.97	1.12	พอใช้
อุปกรณ์การเรียนการสอน	278	2.93	1.10	พอใช้
บริการสุขภาพ	279	2.72	1.10	พอใช้
บริการห้องสมุด	280	2.65	1.13	ควรแก้ไขปรับปรุง
รวม		2.87	1.11	พอใช้

ตารางที่ 29 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการให้บริการด้านต่าง ๆ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการให้บริการด้านต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 2.87$ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว การบริการแนะแนวศึกษาต่อและงานอาชีพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 3.10$ การบริการด้านห้องปฏิบัติการอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 2.97$ การบริการด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 2.93$ การบริการสุขภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 2.72$ และการบริการห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์ควรแก้ไขปรับปรุง โดยมีค่า $\bar{X} = 2.65$

ตารางที่ 30

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการบริการต่าง ๆ

หมวดวิชา	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ความคิดเห็น
การจัดการเรียนการสอน	3.78	.85	ดี
การฝึกงาน	3.34	.97	พอใช้
การบริการต่าง ๆ	2.87	1.11	พอใช้

ตารางที่ 30 แสดงสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการบริการต่าง ๆ พบว่า การจัดการเรียนการสอน อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า $\bar{X} = 3.78$ การฝึกงาน อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 3.34$ และการบริการต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า $\bar{X} = 2.87$

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการนำความรู้ความสามารถต่อไปใช้ในการประกอบอาชีพ คือทางวิชาการ ทางวิชาชีพ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่ออาชีพ ตอบเฉพาะผู้กำลังประกอบอาชีพ เท่านั้น

1. ความรู้ความสามารถทางวิชาการ
  - ตารางที่ 31 ความรู้ความสามารถทางวิชาการที่ผู้สำเร็จการศึกษานำไปใช้
2. ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ
  - ตารางที่ 32 ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพที่ผู้สำเร็จการศึกษานำไปใช้
3. การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน
  - ตารางที่ 33 การนำความรู้ไปปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
4. คุณลักษณะพิเศษ
  - ตารางที่ 34 คุณลักษณะพิเศษที่ผู้สำเร็จการศึกษานำไปใช้ในการปฏิบัติงาน
5. บุคลิกภาพ
  - ตารางที่ 35 บุคลิกภาพที่ผู้สำเร็จการศึกษานำไปใช้
6. มนุษยสัมพันธ์
  - ตารางที่ 36 มนุษยสัมพันธ์ที่ผู้สำเร็จการศึกษานำไปใช้
7. ทัศนคติต่ออาชีพ
  - ตารางที่ 37 ทัศนคติต่ออาชีพที่ผู้สำเร็จการศึกษามีต่ออาชีพ
  - ตารางที่ 38 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

1. ความรู้ความสามารถทางวิชาการ

เมื่อพิจารณาในด้านของการนำความรู้ความสามารถ ที่มีพื้นฐานจากวิชาสามัญ ไปใช้แล้วพบข้อมูล ดังตาราง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 31

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน
เกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถทางวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ความรู้ความสามารถทางวิชาการที่ใช้ใน การปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ ความคิดเห็น
ความรู้เกี่ยวกับงานปฏิบัติ	165	3.76	.96	ใช้มาก
ความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ ถูกต้อง	164	3.68	.83	ใช้มาก
ความรู้และความสามารถในการคำนวณเบื้องต้น	165	3.56	1.03	ใช้มาก
ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่พลเมืองดี	164	3.55	.85	ใช้มาก
การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการ ต่าง ๆ	164	3.25	1.08	ใช้ปานกลาง
ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและ วัฒนธรรมไทย	164	3.21	.94	ใช้ปานกลาง
ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ เทคนิคในสายงานที่ปฏิบัติ	164	3.17	1.13	ใช้ปานกลาง
ความรู้กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ	164	3.07	1.01	ใช้ปานกลาง
รวม		3.40	.97	ใช้ปานกลาง

ตารางที่ 31 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของ
ผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน
เกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถทางวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอบถามมีความคิดเห็นต่อการนำความรู้ความสามารถทางวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ใน
 เกณฑ์ใช้ปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} = 3.40$ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว การนำความรู้
 เกี่ยวกับงานปฏิบัติไปใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.76$ การนำความรู้และความ
 สามารถในการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง ไปใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.68$ การนำ
 ความรู้และความสามารถในการคำนวณเบื้องต้นไปใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.56$
 การนำความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีไปใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.55$
 การนำการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ ไปใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้ปานกลาง
 โดยมีค่า $\bar{X} = 3.25$ การนำความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทยไปใช้
 อยู่ในเกณฑ์ใช้ปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} = 3.21$ การนำความรู้ความสามารถเกี่ยวกับภาษา
 อังกฤษเทคนิคในสายงานที่ปฏิบัติไปใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้ปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} = 3.17$ และ
 การนำความรู้กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ ไปใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้ปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} =$
 3.07

2. ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของข้อมูลในการปฏิบัติงานในด้านของการนำความรู้
 ความสามารถในด้านวิชาชีพ พบข้อมูลดังตาราง

ตารางที่ 32

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน
เกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถทางวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพที่ใช้ใน การปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ ความคิดเห็น
ความรับผิดชอบ	162	4.35	.70	ใช้มากที่สุด
ความอดทน	164	4.32	.78	ใช้มากที่สุด
ความประณีตในงานที่ทำ	163	4.01	.76	ใช้มากที่สุด
การปฏิบัติงานวิชาชีพ	164	3.91	.89	ใช้มาก
ความชำนาญในการใช้เครื่องมือปฏิบัติงาน	163	3.88	.91	ใช้มาก
การระวังรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	163	3.61	.94	ใช้มาก
การบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้	162	3.50	.98	ใช้มาก
การซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้	163	2.86	1.05	ใช้ปานกลาง
รวม		3.80	.87	ใช้มาก

ตารางที่ 32 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันเกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถทางวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการนำความรู้ความสามารถทางวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.80$ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว การนำความรับผิดชอบไปใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้มากที่สุด โดยมีค่า $\bar{X} = 4.35$ ความอดทนอยู่ในเกณฑ์ใช้มากที่สุด โดยมีค่า $\bar{X} = 4.32$ ความประณีตในงานที่ทำอยู่ในเกณฑ์ใช้มากที่สุด โดยมีค่า $\bar{X} = 4.01$ การปฏิบัติงานวิชาชีพอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.91$ ความชำนาญในการ

ใช้เครื่องมือปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.88$ การระวังรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.61$ การบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.50$ และการซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้ปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} = 1.05$

3. การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน

เมื่อประเมินถึงการนำความรู้ไปปฏิบัติงานในภาพรวมแล้ว พบข้อมูล ดังตาราง

ตารางที่ 33

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันต่อการนำความรู้ไปปฏิบัติงาน

การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ ความคิดเห็น
ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	163	4.44	.72	ใช้มากที่สุด
ความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน	163	4.27	.76	ใช้มาก
ความสุขุมในการปฏิบัติงาน	163	4.10	.77	ใช้มาก
ความมีระเบียบแบบแผนในการทำงาน	162	4.07	.73	ใช้มาก
การพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน	162	3.95	.85	ใช้มาก
ได้นำความรู้ไปใช้เกี่ยวกับเรื่องการวางแผน การปฏิบัติงาน	163	3.63	1.00	ใช้มาก
การเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้	162	3.42	.94	ใช้ปานกลาง
รวม		3.98	.82	ใช้มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 33 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันต่อการนำความรู้ไปปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการนำความรู้ไปปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.98$ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายอยู่ในเกณฑ์ใช้มากที่สุด โดยมีค่า $\bar{X} = 4.44$ ความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.27$ ความสุขุมในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.10$ ความมีระเบียบแบบแผนในการทำงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.07$ การพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.95$ ได้นำความรู้ไปใช้เกี่ยวกับเรื่องการวางแผนการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.63$ และการเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้ปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} = 3.42$

4. คุณลักษณะพิเศษ

ในด้านคุณลักษณะพิเศษของบุคคลในการปฏิบัติงาน พบข้อมูล ดังตาราง

ตารางที่ 34

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันต่อคุณลักษณะพิเศษในการปฏิบัติงาน

คุณลักษณะพิเศษในการปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ความคิดเห็น
ความซื่อสัตย์สุจริต	161	4.43	.65	ใช้มากที่สุด
ความเป็นผู้ที่มีเหตุผล	161	4.16	.73	ใช้มาก
ความเชื่อมั่นในตัวเอง	161	3.98	.78	ใช้มาก
การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	161	3.81	.87	ใช้มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 34 (ต่อ)

คุณลักษณะพิเศษในการปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ความคิดเห็น
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	162	3.63	.95	ใช้มาก
ความเป็นผู้นำ	161	3.53	.93	ใช้มาก
ความทะเยอทะยาน	160	3.12	1.10	ใช้ปานกลาง
รวม		3.80	.85	ใช้มาก

ตารางที่ 34 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันต่อคุณลักษณะพิเศษในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพิเศษในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.80$ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในเกณฑ์ใช้มากที่สุด โดยมีค่า $\bar{X} = 4.43$ ความเป็นผู้มีเหตุผลอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.16$ ความเชื่อมั่นในตัวเองอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.98$ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.81$ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.63$ ความเป็นผู้นำอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.53$ และความทะเยอทะยานอยู่ในเกณฑ์ใช้ปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} = 3.12$

5. บุคลิกภาพ

เมื่อประเมินถึงบุคลิกภาพในภาพรวมแล้ว อาจกล่าวได้ว่ามีบุคลิกภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ดังแสดงในตารางที่ 35

ตารางที่ 35

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน
ต่อบุคลิกภาพของผู้ปฏิบัติงาน

บุคลิกภาพของผู้ปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ ความคิดเห็น
ความมีไมตรีจิต	162	4.34	.74	ใช้มากที่สุด
ความประพฤติ	162	4.25	.71	ใช้มาก
กิริยามารยาท	161	4.20	.70	ใช้มาก
ความคล่องแคล่วกระปรี้กระเปร่า	161	4.12	.78	ใช้มาก
การแต่งกาย	161	4.04	.84	ใช้มาก
ความมั่นคงทางอารมณ์	162	3.86	.83	ใช้มาก
รวม		4.13	.76	ใช้มาก

ตารางที่ 35 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่อบุคลิกภาพของผู้ปฏิบัติงานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบุคลิกภาพของผู้ปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.13$ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ความมีไมตรีจิตอยู่ในเกณฑ์ใช้มากที่สุด โดยมีค่า $\bar{X} = 4.34$ ความประพฤติอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.25$ กิริยามารยาทอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.20$ ความคล่องแคล่วกระปรี้กระเปร่าอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.12$ การแต่งกายอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.04$ และความมั่นคงทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.86$

6. มนุษยสัมพันธ์

เมื่อประเมินถึงความมีมนุษยสัมพันธ์ในภาพรวมแล้ว อาจกล่าวได้ว่า มีมนุษยสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ดังแสดงในตารางที่ 36

ตารางที่ 36

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน
ต่อความมีมนุษยสัมพันธ์

มนุษยสัมพันธ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	N	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ ความคิดเห็น
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานความสามารถใน	162	4.34	.69	ใช้มากที่สุด
การทำงานร่วมกับผู้อื่น	162	4.26	.75	ใช้มาก
ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา	159	4.10	.85	ใช้มาก
ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา	159	4.07	.91	ใช้มาก
ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่คนงาน	162	3.95	.91	ใช้มาก
รวม		4.14	.82	ใช้มาก

ตารางที่ 36 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของความมีมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความมีมนุษยสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.14$ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มากที่สุด โดยมีค่า $\bar{X} = 4.34$ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.26$ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยมีค่า $\bar{X} = 4.10$ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.07$ และความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่คนงานอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.95$

7. ทศคณิตต่ออาชีพ

เมื่อประเมินถึงทศคณิตที่มีต่ออาชีพแล้ว อาจกล่าวได้ว่า มีทศคณิตที่ดีต่ออาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ดังแสดงในตารางที่ 37

ตารางที่ 37

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานกับผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันต่อทศคณิตต่ออาชีพ

ทศคณิตต่ออาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ ความคิดเห็น
ความซื่อตรงต่อหน้าที่	162	4.43	.69	ใช้มากที่สุด
ความเอาใจใส่ในงานที่ปฏิบัติ	162	4.24	.70	ใช้มาก
ความกระตือรือร้นในงานที่ทำ	162	4.10	.70	ใช้มาก
การแสวงหาความรู้ในสายงานเพิ่มเติม	161	4.09	.89	ใช้มาก
ความพอใจในอาชีพ	162	3.79	.93	ใช้มาก
รวม		4.13	.78	ใช้มาก

ตารางที่ 37 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทศคณิตต่ออาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อทศคณิตต่ออาชีพอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.13$

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ความเชื่อตรงต่อหน้าที่อยู่ในเกณฑ์ใช้มากที่สุด โดยมีค่า $X = 4.43$ ความเอาใจใส่ในงานที่ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.24$ ความสะดวกหรือร้อนในงานที่ทำอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.10$ การแสวงหาความรู้ในสายงานเพิ่มเติมอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.09$ และความพอใจในอาชีพอยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.79$

ตารางที่ 38

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

หมวดวิชา	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ความคิดเห็น
ความรู้ความสามารถทางวิชาการ	3.40	.97	ปานกลาง
ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ	3.80	.87	มาก
การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน	3.98	.82	มาก
คุณลักษณะพิเศษ	3.80	.85	มาก
บุคลิกภาพ	4.13	.76	มาก
มนุษยสัมพันธ์	4.14	.82	มาก
ทัศนคติต่ออาชีพ	4.13	.78	มาก

ตารางที่ 38 แสดงสรุปความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่ออาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า มนุษยสัมพันธ์ อยู่ในเกณฑ์ใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.14$ บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพ อยู่ในเกณฑ์ใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 4.13$ การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน อยู่ในเกณฑ์ใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.98$ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ และคุณลักษณะพิเศษ อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยมีค่า $\bar{X} = 3.80$ ส่วนความรู้ความสามารถทางวิชาการ อยู่ในเกณฑ์ใช้ประโยชน์ปานกลาง โดยมีค่า $\bar{X} = 3.40$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผล อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมุ่งประสงค์จะสรุปผลของการวิจัยและอภิปรายผลงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทพาณิชย์กรรม สาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาการขาย โรงเรียนพาณิชย์การสามเสน ระหว่างปีการศึกษา 2529-2533 ในด้านสภาพส่วนบุคคล ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานในหน้าที่ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่กำลังปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ ในด้านเนื้อหาของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการจัดบริการต่าง ๆ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการนำความรู้ความสามารถจากวิชาสามัญ ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพ การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่ออาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทพาณิชย์กรรม สาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาการขาย โรงเรียนพาณิชย์การสามเสน ระหว่างปีการศึกษา 2529-2533 โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 298 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการจัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์และให้ส่งกลับคืน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ซึ่งนำไปสู่ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัยตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 21 ปี, 19 ปี, 20 ปี, 23 ปี, 22 ปี, 24 ปี, 25 ปี, 18 ปี คิดเป็น

ร้อยละ 20.2, 17.1, 16.6, 15.1, 14.4, 10.7, 2.3 และ 1.3 ตามลำดับ ปีที่สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสำเร็จปีการศึกษา 2533, 2532, 2531, 2530, 2529 คิดเป็นร้อยละ 35.4, 23.8, 16.4, 16.4 และ 7.0 ตามลำดับ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสำเร็จสาขาวิชาการบัญชี, สาขาวิชาการขาย คิดเป็นร้อยละ 60.1 และ 39.3 ตามลำดับ --ศาสนาที่นับถือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนับถือศาสนา พุทธ, อิสลาม คิดเป็นร้อยละ 97.3 และ 2.0 ตามลำดับ สถานภาพสมรส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพโสด, แต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 89.9 และ 9.0 ตามลำดับ อาชีพของบิดามารดา พบว่า บิดามารดาของผู้ตอบแบบสอบถาม รับราชการ, ค้าขาย, อื่น ๆ, พนักงานรัฐวิสาหกิจ, ลูกจ้างเอกชน, เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 29.5, 25.5, 16.4, 12.1, 10.2 และ 4.0 ตามลำดับ ภูมิจำเนาที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีภูมิจำเนาที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 62.4 และ 36.2 ตามลำดับ สภาพการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพการทำงาน กำลังศึกษาต่อ, กำลังทำงาน, กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน,ว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 34.9, 32.6, 22.8 และ 9.4 ตามลำดับ ประเภทของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประเภทของสถานศึกษาในภาคเอกชน, รัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 57.5 และ 36.2 ตามลำดับ สาขาวิชาที่ศึกษาต่อในสาขาวิชาการบัญชี, บริหารธุรกิจ, การตลาด, คอมพิวเตอร์, การจัดการ, นิเทศศาสตร์, การโฆษณา คิดเป็นร้อยละ 36.8, 17.5, 12.2, 10.4, 8.7, 3.48 และ 1.7 วุฒิการศึกษาที่ได้รับ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามศึกษาต่อในระดับวุฒิการศึกษา ปวส. และอนุปริญญา, ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 41.9 และ 31.3 ตามลำดับ อุปสรรคของการศึกษาต่อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีอุปสรรค, มีอุปสรรค คิดเป็นร้อยละ 52.9 และ 40.6 ตามลำดับ อุปสรรคที่พบในการศึกษาต่อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความรู้วิชาสามัญน้อยเกินไป, ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติน้อยเกินไป, การเงิน, ความรู้วิชาชีพน้อยเกินไปโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 35.7, 21.4, 20.0, 18.6 และ 4.3 ตามลำดับ เหตุผลในการศึกษาต่อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลในการศึกษาต่อเพราะต้องการเพิ่มวุฒิ, ความรู้ความสามารถที่มีไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ, เงินเดือนที่ได้จากการประกอบอาชีพน้อยเกินไป, ไม่มีทุนที่จะประกอบอาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 49.6, 20.9, 20.3 และ 2.9 ตามลำดับ เหตุผลของการว่างงาน พบว่า ผู้ตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามรอลเวลาที่จะเรียนต่อ, สอนแข่งขันไม่ได้, งานไม่เหมาะที่จะทำ, ยังไม่อยากทำงาน, อัตราค่าจ้างต่ำเกินไป, ความสามารถที่ฝึกมายังไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 28.6, 25.0, 14.3, 10.7, 10.7 และ 10.7 ตามลำดับ สิ่งที่ยากทำระหว่างการว่างงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการเรียนต่อ, หางานทำให้มีรายได้ประจำ คิดเป็นร้อยละ 53.6 และ 46.4 ตามลำดับ ค่าใช้จ่ายระหว่างว่างงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้จ่ายระหว่างว่างงานจากบิดามารดา, ญาติ คิดเป็นร้อยละ 96.4 และ 3.6 ตามลำดับ ที่อยู่อาศัยระหว่างการว่างงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยกับบิดามารดา, เพื่อน, ญาติ คิดเป็นร้อยละ 85.7, 10.7 และ 3.6 ตามลำดับ ภูมิภาคที่อยู่อาศัยระหว่างการว่างงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีภูมิภาคที่อยู่อาศัยระหว่างการว่างงานที่กรุงเทพมหานคร, ภาคกลาง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 75.0, 21.4 และ 3.6 ตามลำดับ ผู้สำเร็จการศึกษาทำงานในแผนกการเงิน/บัญชี, ประชาสัมพันธ์, การขายและบุคคล คิดเป็นร้อยละ 23.8, 10.3, 9.0 และ 4.2 ตามลำดับ ที่เหลืออีกร้อยละ 49.7 ทำงานในแผนกอื่น ๆ โดยมีลักษณะงานที่ทำเป็นลูกจ้างเอกชน, ราชการ เหตุผลอื่น ๆ, ค่าขาย และรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 56.5, 16.5, 9.0, 8.4 และ 5.4 ตามลำดับ ความสอดคล้องระหว่างความรู้ที่ศึกษามากับงานที่ทำ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นไว้เท่ากันว่า สอดคล้องและไม่สอดคล้อง คิดเป็นร้อยละ 47.8 เท่ากัน เหตุผลที่ได้ทำงาน พบว่า เนื่องจากสอบเข้าได้ด้วยความสามารถ, บิดามารดาช่วยฝากให้, ผู้อื่นช่วยเหลือ, ประกาศแจ้งผ่านสื่อมวลชน, เหตุผลอื่น ๆ, บริการแนะแนวอาชีพของโรงเรียน, มีทุนประกอบอาชีพอิสระ และสำนักงานบริการจัดหางาน คิดเป็นร้อยละ 41.8, 13.4, 12.2, 9.7, 6.7, 5.4, 5.4, และ 1.8 ตามลำดับ จำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า มีตำแหน่งงานธุรการ, การเงินและบัญชี, อื่น ๆ ไม่ระบุตำแหน่ง, เลขานุการ, ลูกจ้างชั่วคราว, พนักงานขาย, ประชาสัมพันธ์, งานบุคคล และธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 34.7, 26.8, 19.3, 4.8, 3.6, 3.0, 2.4 และ 1.2 ตามลำดับ จำนวนครั้งที่เลื่อนตำแหน่ง พบว่า ไม่เคยรับการเลื่อนตำแหน่งเลย, ได้รับความเลื่อนตำแหน่ง 1 ครั้ง, 2 ครั้ง, 3 ครั้ง, 4 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 71.5, 18.2, 7.3, 1.8 และ 1.2 ตามลำดับ จำนวนครั้งที่ได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือน 2 ขึ้นขึ้นไป พบว่า มีจำนวน 1 ครั้ง, 2 ครั้ง, 3 ครั้ง, 4 ครั้ง, 5 ครั้ง และมากกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

35.2, 30.3, 21.2, 5.5, 4.8, และ 3.0 ตามลำดับ อัตราเงินเดือนต่อเดือน พบว่า มีระดับเงินเดือน 4,250-5,299 บาท 3,800-4,249 บาท, 3,050-3,799 บาท, 5,300-7,370 บาท, ต่ำกว่า 3,050 บาท และมากกว่า 7,370 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.7, 20.6, 18.2, 12.1, 9.7, และ 6.7 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำเนื้อหาของหลักสูตรไปใช้ประโยชน์

ผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาสามัญ หมวดวิชาสัมพันธ์ หมวดวิชาแกนวิชาชีพ หมวดวิชาชีพ วิชาเฉพาะ การบัญชี วิชาเฉพาะการขาย หมวดวิชาเลือกเสรีไปใช้ประโยชน์ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาสามัญไปใช้ประโยชน์ พบว่า นำไปใช้ประโยชน์มาก โดยวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่านำไปใช้ในประโยชน์มาก ได้แก่ วิชาภาษาไทย มีค่าเฉลี่ย 4.00 วิชาสังคมศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.70 และวิชาสุขศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.50 ส่วนวิชาพลศึกษานั้น ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่านำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.32

2. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ พบว่า นำไปใช้ประโยชน์มาก โดยวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่านำไปใช้ประโยชน์มาก ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์พาณิชยกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.70 และวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีค่าเฉลี่ย 3.80 ส่วนวิชาวิทยาศาสตร์นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า นำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.42

3. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ พบว่า นำไปใช้ประโยชน์มาก โดยวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่านำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ได้แก่ วิชาพิมพ์ดีดไทย มีค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนวิชาที่เหลือ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่านำไปใช้ประโยชน์มากทุกวิชา ได้แก่ วิชาธุรกิจทั่วไป มีค่าเฉลี่ย 3.90 วิชาเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค มีค่าเฉลี่ย 3.61 และวิชาการบัญชี มีค่าเฉลี่ย 4.10

เป็นที่น่าสังเกตว่า วิชาการบัญชี มีการนำไปใช้ประโยชน์มาก โดยมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง จึงอยู่ในเกณฑ์ที่น่าสนใจใกล้เคียงกับวิชาพิมพ์ดีดไทยที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด

4. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ พบว่า นำไปใช้ประโยชน์มาก โดยวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่านำไปใช้ประโยชน์มากเกือบทุกวิชา ได้แก่ วิชาเอกสารทางธุรกิจ มีค่าเฉลี่ย 3.81 วิชาการประกอบการ มีค่าเฉลี่ย 3.70 วิชาการดำเนินงานร้านขายปลีก มีค่าเฉลี่ย 3.80 วิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น มีค่าเฉลี่ย 3.64 วิชาการหาข้อมูลทางตลาด มีค่าเฉลี่ย 3.82 วิชากฎหมายธุรกิจ มีค่าเฉลี่ย 3.70 วิชาพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ย 4.21 วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป มีค่าเฉลี่ย 3.61 และวิชาปฏิบัติงานเสริมทักษะ มีค่าเฉลี่ย 3.60 ส่วนวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่านำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง คือ วิชาพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ย 3.42

เป็นที่น่าสังเกตว่า วิชาพระพุทธศาสนานั้นน่าจะเป็นวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถนำติดตัวไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันค่อนข้างมาก แต่ผลการวิจัยกลับปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง นอกจากนี้วิชาที่น่าสนใจ คือวิชาพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ ซึ่งแม้ว่าผลการวิจัยจะปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นำไปใช้ประโยชน์มาก แต่ค่าเฉลี่ยของวิชานี้มีค่าค่อนข้างสูง คือ ค่าเฉลี่ย 4.21

5. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรวิชาเฉพาะการบัญชีไปใช้ประโยชน์ พบว่า ทุกวิชานำไปใช้ประโยชน์มาก ซึ่งได้แก่ วิชาบัญชีบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ย 4.03 วิชาบัญชีเกี่ยวกับการขายเฉพาะอย่าง มีค่าเฉลี่ย 3.97 วิชาการบัญชีขั้นสุด มีค่าเฉลี่ย 3.96 วิชาการบัญชีค้าร่วมและระบบบัญชีเดี่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.96 วิชาภาษีเงินได้บุคคล มีค่าเฉลี่ย 3.72 และวิชาความรู้เกี่ยวกับบัญชีธนาคาร มีค่าเฉลี่ย 3.92

6. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรวิชาเฉพาะการขายไปใช้ประโยชน์ พบว่า นำไปใช้ประโยชน์มากทุกวิชา ซึ่งได้แก่ วิชาการจัดแสดงสินค้า มีค่าเฉลี่ย 4.20 วิชาการจัดจำหน่ายสินค้าเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ย 3.87 วิชาการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 4.10 วิชาการขนส่ง มีค่าเฉลี่ย 3.89 วิชาการสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย

3.80 วิชาการโฆษณา มีค่าเฉลี่ย 4.21 วิชาธุรกิจโรงแรม มีค่าเฉลี่ย 4.00 และวิชาการขายประกันชีวิต มีค่าเฉลี่ย 3.71

7. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาเลือกเสรีไปใช้ประโยชน์ พบว่า ทุกวิชานำไปใช้ประโยชน์มาก ได้แก่ วิชาภาษาจีน มีค่าเฉลี่ย 3.83 วิชาภาษาฝรั่งเศส มีค่าเฉลี่ย 3.60 วิชาการพูด มีค่าเฉลี่ย 4.01 และวิชาการแสดงออกต่อหน้าชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.00

สรุปผลการวิจัยตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการบริการต่าง ๆ

ผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการบริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนพัฒนศึกษาสามเสนจัดให้ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า อยู่ในเกณฑ์ นั่นคือ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและอาจารย์ มีค่าเฉลี่ย 4.09 วิธีสอนของอาจารย์ประจำ มีค่าเฉลี่ย 4.07 เนื้อหาการสอนของอาจารย์ประจำ มีค่าเฉลี่ย 4.02 เนื้อหาการสอนของอาจารย์พิเศษ มีค่าเฉลี่ย 3.90 วิธีสอนของอาจารย์พิเศษ มีค่าเฉลี่ย 3.72 การจัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี มีค่าเฉลี่ย 3.60 ส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้คือ มีค่าเฉลี่ย 3.44 และ 3.40 ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อเรื่องของการฝึกงาน พบว่า อยู่ในเกณฑ์พอใช้ทุกด้าน นั่นคือ เรื่องของความเหมาะสมของชั่วโมงในการฝึกงาน ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการส่งไปฝึกงาน และสถานที่ที่เหมาะสมในการส่งไปฝึกงาน มีค่าเฉลี่ย 3.38, 3.38 และ 3.27 ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการให้บริการด้านต่าง ๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าการให้บริการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์พอใช้เกือบทุกด้านซึ่ง ได้แก่ ด้านบริการสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 2.72 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 2.93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านบริการแนะแนวศึกษาต่อ และงานอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.10 และด้านห้องปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย 2.97 ส่วนในเรื่องการบริการห้องสมุด อยู่ในเกณฑ์ควรแก้ไขปรับปรุง มีค่าเฉลี่ย 2.65

สรุปผลการวิจัยตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพ คือ ทางวิชาการ ทางวิชาชีพ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่ออาชีพ

ผู้วิจัยได้สอบถามเฉพาะผู้ที่กำลังประกอบอาชีพอยู่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพ เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. การนำความรู้ความสามารถทางวิชาการ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า นำความรู้ความสามารถทางวิชาการ ไปใช้ในการปฏิบัติงานปานกลาง ซึ่งความรู้ความสามารถที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานมาก ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง ความรู้และความสามารถในการคำนวณเบื้องต้น ความรู้เกี่ยวกับงานปฏิบัติ ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่พลเมืองดี ส่วนความรู้ความสามารถที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานปานกลาง ได้แก่ ความรู้กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเทคนิคในสายงานที่ปฏิบัติ และการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ

2. การนำความรู้ความสามารถทางวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าความรู้ความสามารถทางวิชาชีพที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ ความอดทน ความรับผิดชอบ และความประณีตในงานที่ทำ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานมาก ได้แก่ ความชำนาญในการใช้เครื่องมือปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานวิชาชีพ การบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ และการระวังรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ส่วนความรู้ความสามารถทางวิชาชีพที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานปานกลาง ได้แก่ การซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อนึ่ง ในเรื่องของความอดทน และความรับผิดชอบนั้น มีเกณฑ์การนำไปใช้มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง

3. การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยสิ่งที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนสิ่งที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ ความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน ความมีระเบียบแบบแผนในการทำงาน ความสุขุมในการปฏิบัติงาน การพัฒนาวิธีการปฏิบัติ การนำความรู้ไปใช้เกี่ยวกับเรื่องการวางแผนการปฏิบัติงาน และสิ่งที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ในการปฏิบัติงานปานกลาง ได้แก่ การเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้

อนึ่ง ในเรื่องของความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นไว้ว่านำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง

4. คุณลักษณะพิเศษที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานมากที่สุด ส่วนความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้มีเหตุผล การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความเป็นผู้นำ นำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด ส่วนความทะเยอทะยาน นำไปใช้ในการปฏิบัติงานปานกลาง

5. บุคลิกภาพที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า อยู่ในเกณฑ์ใช้มาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามนำความมีเมตตาริจิตไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด ส่วนบุคลิกภาพในด้านอื่นที่นำไปใช้มากที่สุด ได้แก่ กิริยามารยาท ความประพฤติ ความมั่นคงทางอารมณ์ ความคล่องแคล่วว่องไวกระปรี้กระเปร่า และการแต่งกาย

6. มนุษยสัมพันธ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า อยู่ในเกณฑ์ใช้มากที่สุด โดยผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด ส่วนความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่คนงานนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด

7. ทักษะคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่ออาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนำความซื่อตรงต่อหน้าที่ไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด ส่วนความกระตือรือร้นในงานที่ทำ ความเอาใจใส่ในงานที่ปฏิบัติ ความพอใจในอาชีพ และการแสวงหาความรู้ในสายงานเพิ่มเติมนำไป

ใช้ในการปฏิบัติงานมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะอภิปรายผลการวิจัยอย่างเป็นเหตุเป็นผล จากประเด็นสำคัญที่น่าสนใจในการค้นพบผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี เพราะจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมากที่สุด คือ ผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2533 ซึ่งมีเกณฑ์อายุประมาณ 21 ปี น่าจะเป็นเพราะนักเรียนที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาจะมีแนวโน้มส่งแบบสอบถามกลับคืนมากกว่านักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปนานแล้ว ซึ่งจะมีโอกาสย้ายถิ่นฐานสูง เช่น แต่งงานมีครอบครัว ย้ายที่อยู่ เป็นต้น ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาการบัญชี เนื่องจากขณะที่นักเรียน ปวช. จะขึ้นชั้นปีที่ 3 ต้องแบ่งสาขาวิชาเฉพาะ ซึ่งมีอยู่ 3 สาขา คือ วิชาการบัญชี วิชาการเลขานุการ และวิชาการขายนั้น นักเรียนที่มีแต้มเฉลี่ยค่อนข้างสูงจะได้เรียนสาขาวิชาการบัญชี และวิชาการเลขานุการ ซึ่งจะได้แก่ นักเรียนที่มีความเอาใจใส่ในการเรียน มีความประพฤติดี ส่วนนักเรียนที่มีแต้มเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่จะเรียนวิชาการบัญชี และวิชาการเลขานุการได้ ต้องไปเรียนวิชาการขาย ซึ่งมักจะได้แก่ นักเรียนที่เอาใจใส่ในการเรียนค่อนข้างน้อย มีพื้นฐานทางการเรียนไม่สูงมากนัก ทำให้มีผลต่อการเรียน อาจสอบไม่ผ่านในบางรายวิชา ต้องเรียนซ่อมเสริม หรือไม่สามารถจบในปีการศึกษานั้น ๆ ได้ จึงมีอัตราการสำเร็จการศึกษาในวิชาการขายน้อยกว่าวิชาการบัญชี และวิชาการเลขานุการที่นักเรียนที่เรียนในสาขาวิชานี้จะสำเร็จการศึกษาร่วมกันเกือบทุกคน ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาต่อ เนื่องจากเห็นว่า ความรู้ความสามารถในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน และยังมีความสามารถทางด้านสติปัญญาและทุนทรัพย์ที่จะศึกษาต่อได้ ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามอีกกลุ่มหนึ่งมีสถานภาพกำลังทำงาน มิได้ศึกษาต่อ และอีกกลุ่มหนึ่งกำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน น่าจะเป็นเพราะอาจมีสาเหตุมาจากกำลังทุนทรัพย์ที่ยังไม่เพียงพอ จึงเห็นว่าควรทำงานไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาต่อด้วย เพราะเมื่อพิจารณาจากข้อมูลของฝ่ายการเงิน โรงเรียนพณิชยการสามเสน พบว่า มีนักเรียนกลุ่มหนึ่งที่ต้องมีการผ่อนผันชำระค่าเล่าเรียน ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้มีจำนวนมากพอควร และคิดว่าน่าจะเป็นกลุ่มเดียวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพกำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน

สำหรับผู้ที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน พบว่า ส่วนใหญ่ศึกษาในสถานศึกษาของเอกชน ในวุฒิ ปวส. และอนุปริญญา และเลือกสาขาวิชาการบัญชี น่าจะเป็นเพราะในชั้นแรกไปสอบเข้าสถานศึกษาของรัฐและสอบไม่ผ่าน แต่มีทุนทรัพย์เพียงพอที่จะเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของเอกชนได้เช่นเดียวกับที่เคยศึกษาในระดับ ปวช. ที่โรงเรียนพณิชยการสามเสน ซึ่งเป็นสถานศึกษาเอกชนมาแล้ว และที่เลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชีเพื่อให้ต่อเนื่องกับที่เรียนมาในระดับปวช. สำหรับอุปสรรคที่พบในการศึกษาต่อได้แก่ ความรู้วิชาสามัญน้อยเกินไปนั้น น่าจะเป็นเพราะกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามในเหตุผลนี้ คือผู้ที่กำลังศึกษาต่อถึงระดับปริญญาตรี ซึ่งจะมีปัญหาในรายวิชาสามัญที่พื้นฐานความรู้จะไม่ตรงกับที่เรียนมา กล่าวคือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสายวิชาชีพ จะเรียนวิชาสามัญในเนื้อหาที่ไม่ตรงกับผู้สำเร็จการศึกษาในสายสามัญ และเมื่อศึกษาต่อถึงระดับปริญญาตรีจะพบว่า ความรู้พื้นฐานทางวิชาสามัญมีน้อยกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาสายสามัญมาโดยตรง เช่น วิชาคณิตศาสตร์ ผู้สำเร็จการศึกษาสายวิชาชีพจะเรียนคณิตศาสตร์ทางพณิชยกรรม แต่ผู้สำเร็จการศึกษาสายสามัญจะเรียนคณิตศาสตร์ที่มีเนื้อหาลึกซึ้งกว่า วิชาภาษาอังกฤษ ผู้สำเร็จการศึกษาสายวิชาชีพจะเรียนภาษาอังกฤษเทคนิค แต่ผู้สำเร็จการศึกษาสายสามัญจะเรียนภาษาอังกฤษทั่วไป

สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่กำลังว่างงานอยู่ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเพื่อรอเวลาที่จะศึกษาต่อ เนื่องจากสอบแข่งขันไม่ได้และระหว่างว่างงานนั้น เห็นว่าอยากเรียนต่อ โดยระหว่างว่างงานได้รับค่าใช้จ่ายจากบิดามารดา ซึ่งสอดคล้องกับการที่ผู้กำลังว่างงานส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา จึงได้รับการอุปการะจากบิดามารดานั่นเอง

สำหรับผู้ที่กำลังทำงาน กับผู้ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในแผนกอื่น ๆ ที่มีใช้แผนกบุคคล แผนกการขาย แผนกการเงิน/บัญชี และแผนกประชาสัมพันธ์นั้น อาจแสดงให้เห็นได้จากการที่กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นไว้ว่า ความรู้ความสามารถในระดับ ปวช. ยังไม่เพียงพอที่จะนำไปประกอบอาชีพในสาขาวิชานั้นโดยตรงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากหลักสูตรระดับ ปวช. นั้น เป็นเพียงการเตรียมแรงงาน เข้าสู่ตลาด ยังมีใช้การผลิต บุคลากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือเฉพาะสาขา ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ทักษะเบื้องต้นในสาขาวิชานั้น ๆ เท่านั้น จึงได้ทำงานในลักษณะที่มีใช้การทำงานเฉพาะด้าน เฉพาะสาขา เช่น พนักงานรับโทรศัพท์ พนักงานเช็คสต็อกสินค้า พนักงานเก็บเงิน พนักงานขนของ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะงานที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานเป็นลูกจ้างเอกชน เพราะในลักษณะงาน ลูกจ้างเอกชนนั้นจะเป็นการทำงานที่มีใช้ระบบองค์กรขนาดใหญ่ งานมีความหลายหลาก แต่ไม่ซับซ้อนแต่ละบุคคลอาจมิได้ทำงานรับผิดชอบเฉพาะด้านเท่านั้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเองก็มีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานได้ เพราะเป็นงานที่สามารถใช้ทักษะเบื้องต้นได้ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถสอบเข้าทำงานได้ด้วยตนเอง น่าจะเป็นเพราะสอดคล้องกับจำนวนผู้ทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนที่มีจำนวนมากกว่าอาชีพอื่น เนื่องจากเขาเหล่านั้นสามารถใช้ทักษะความรู้ความสามารถเข้าทำงานในองค์กรเอกชนได้ ต่างกับอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งรับราชการ โดยมีข้อมูลที่แสดงว่าเข้าทำงานได้โดยบิดามารดา หรือญาติช่วยฝากงานให้ค่อนข้างจะสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน

สำหรับความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานนั้น ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการเลื่อนขั้นตำแหน่งเลย น่าจะเป็นเพราะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ทำงานเป็นลูกจ้างเอกชน ทำให้หน้าที่การงานมีโอกาสเลื่อนขั้นตำแหน่งน้อย เพราะขนาดขององค์กรไม่ใหญ่โตซับซ้อน ไม่เหมือนกับการรับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจที่องค์กรมีการกำหนดระบบขึ้นเงินเดือนไว้อย่างเป็นระเบียบ นอกจากนี้อีกประเด็นหนึ่งอาจเป็นเพราะ อายุการทำงานของกลุ่มตัวอย่างยังไม่มากนักเนื่องจากสำเร็จการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2529-2533 จึงมีอายุการทำงานอยู่ระหว่าง 1-4 ปีเท่านั้น บางคนอาจเพิ่งเข้าทำงานได้ไม่นาน จึงยังไม่ได้รับการเลื่อนขั้นตำแหน่งเลย ส่วนอัตราเงินเดือนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 4,250 - 5,299 บาท เป็นไปตามระดับเงินเดือนมาตรฐานที่ควรจะได้นั่นเอง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำเนื้อหาของหลักสูตรไปใช้ประโยชน์

1. เนื้อหาหลักสูตรหมวดวิชาแกนวิชาสามัญ ผู้ตอบแบบสอบถามนำวิชาภาษาไทยไปใช้ประโยชน์มากกว่าวิชาอื่น ๆ น่าจะเป็นเพราะวิชาภาษาไทยเป็นพื้นฐานของทุกวิชาที่ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำไปใช้ศึกษาต่อและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ เช่น การอ่าน

เขียน พุด

2. เนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาสัมพันธ์ มีวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ประโยชน์มาก คือ วิชาคณิตศาสตร์พาณิชย์กรรม วิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ น่าจะเป็นเพราะเมื่อนำไปศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น วิชาในหมวดนี้มีคณิตศาสตร์พาณิชย์กรรม และภาษาอังกฤษธุรกิจ เท่านั้นที่สามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ ส่วนวิชาวิทยาศาสตร์ นำไปใช้ประโยชน์ปานกลางเท่านั้น

3. เนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามนำวิชาพิมพ์ดีดไทยไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ส่วนวิชาที่เหลือนำไปใช้ประโยชน์มาก คือ วิชาธุรกิจทั่วไป วิชาเศรษฐศาสตร์ ผู้บริโภค และวิชาการบัญชี น่าจะเป็นเพราะวิชาพิมพ์ดีดไทยนั้นเป็นวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อและนำไปปฏิบัติงานได้ นอกจากนี้วิชาที่น่าสนใจอีกวิชาหนึ่ง คือ วิชาการบัญชี เพราะมีเกณฑ์การนำไปใช้ประโยชน์มากและมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง เนื่องจากวิชานี้เป็นวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกเรียน และนำไปเลือกศึกษาต่อมากที่สุด

4. เนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาชีพ เกือบทุกวิชาผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ประโยชน์มาก ได้แก่ วิชาเอกสารทางธุรกิจ วิชาการประกอบการ วิชาการดำเนินงานร้านขายปลีก วิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น วิชาการหาข้อมูลทางตลาด วิชากฎหมายธุรกิจ วิชาพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป และวิชาปฏิบัติงานเสริมทักษะ ยกเว้นวิชาพระพุทธศาสนา ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่านำไปใช้ประโยชน์ปานกลางเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผลการวิจัยจะออกมาว่าวิชาพระพุทธศาสนาสามารถนำไปใช้ได้ไม่มากนัก แต่ผู้วิจัยเห็นว่า วิชาพระพุทธศาสนาอาจไม่สามารถวัดออกมาได้ชัดเจนในการนำไปปฏิบัติงาน แต่จะสอดแทรกอยู่ในการประพฤติปฏิบัติตนของผู้สำเร็จการศึกษา ที่จะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและชีวิตประจำวันได้ ย่อมต้องให้ความสำคัญกับหลักพุทธศาสนาด้วย ดังนั้นวิชาพระพุทธศาสนานั้นจึงเป็นวิชาหนึ่งที่ควรให้ความสำคัญไว้ในโปรแกรมการเรียนการสอน

5. เนื้อหาหลักสูตรวิชาเฉพาะการบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ประโยชน์มากทุกวิชา ซึ่งได้แก่ วิชาบัญชีบริษัทจำกัด วิชาบัญชีเกี่ยวกับการขายเฉพาะอย่าง วิชาบัญชีอุตสาหกรรมและระบบใบสำคัญ วิชาการบัญชีขั้นสูง วิชาการบัญชีคำนวณและระบบบัญชีเดี่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชาภาษาจีนได้บุคคล และวิชาความรู้เกี่ยวกับบัญชีธนาคาร โดยเฉพาะวิชาบัญชีบริษัทจำกัด ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญไว้มากกว่าวิชาอื่น ๆ ในหมวดนี้ น่าจะเป็นเพราะจากผลการวิจัยผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพาณิชย์การสามเสนที่กำลังทำงานอยู่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างเอกชน คิดเป็นร้อยละ 56.3 มีเพียงส่วนหนึ่งที่รับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ นอกจากนี้หน่วยงานที่สังกัดส่วนใหญ่คือฝ่ายการเงิน/บัญชี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า วิชาการบัญชีบริษัทจำกัดมีความสำคัญในการนำไปใช้ปฏิบัติงานค่อนข้างมาก

นอกจากนี้ เมื่อกล่าวถึงประเด็นแนวโน้มของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกไปประกอบอาชีพแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างเอกชน มากกว่ารับราชการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศศิธร สิงหลชาติ¹ ทำการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา จากสถานศึกษาเอกชน ในช่วงปีการศึกษา 2517-2519 ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 42.12 และมีผู้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 31.12 โดยประกอบอาชีพอยู่ตามห้างร้านของเอกชน นอกจากนี้ในปีพ.ศ.2528 กรมอาชีวศึกษา ได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ปี 2527 พบว่า หลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แล้ว ผู้สำเร็จการศึกษาเข้าศึกษาต่อ ร้อยละ 63.31 ประกอบอาชีพรับราชการ ร้อยละ 2.68 ทำงานเอกชน ร้อยละ 8.50 ประกอบอาชีพส่วนตัว ร้อยละ 2.95 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการทำงานเอกชนมากกว่ารับราชการ

6. เนื้อหาหลักสูตรวิชาเฉพาะการขาย ผู้ตอบแบบสอบถามนำวิชาการโฆษณาไปใช้ประโยชน์มากกว่าวิชาอื่น น่าจะเป็นเพราะการโฆษณา เป็นสิ่งแรกที่จะนำไปสู่การชักจูงดึงดูดความสนใจ โดยการรู้จักใช้สื่อต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ก่อนที่จะนำไปสู่การขาย นอกจากนี้เมื่อนำไปปฏิบัติงานจริงผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำหลักการของการโฆษณาไปประยุกต์ใช้กับการทำงานจริงได้

7. เนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาเลือกเสรี ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในการนำไปใช้ประโยชน์มากทุกวิชา แต่ที่น่าสนใจ คือ วิชาภาษาจีน น่าจะเป็นเพราะในความเป็นจริงแล้ว หมวดวิชาเลือกเสรีนี้ หลักสูตรจัดเป็นในลักษณะบังคับเลือก ระหว่างภาษาจีนกับวิชาภาษาฝรั่งเศส ซึ่งในจำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนนั้น วิชาภาษาจีนมีนักเรียนนิยมเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากกว่าวิชาภาษาฝรั่งเศส คำร้อยละที่ได้จึงมีสูงกว่า และเหตุที่นักเรียนนิยมเรียนวิชาภาษาจีนมากกว่าวิชาภาษาฝรั่งเศส อาจเป็นเพราะเห็นว่ามีโอกาสนำไปใช้ในการทำงานได้มากกว่า

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการบริการ

ต่าง ๆ

1. ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ในเกณฑ์ดีเกือบทั้งหมด นั่นคือ วิธีสอนของอาจารย์ประจำ วิธีสอนของอาจารย์พิเศษ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและอาจารย์ การจัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี เนื้อหาการสอนของอาจารย์ประจำ และเนื้อหาการสอนของอาจารย์พิเศษ อยู่ในเกณฑ์ดีทั้งหมด ยกเว้น การจัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้เท่านั้น เนื่องจากชั่วโมงการเรียนการสอนเป็นตัวกำหนดความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมเสริม อีกทั้งโรงเรียนมีการเปิดสอนรอบเช้าและรอบค่ำ จึงไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเสริมนอกเวลาเท่าใดนัก และนอกจากนี้ การที่โรงเรียนรับเฉพาะนักเรียนหญิง ผู้ปกครองจึงมีค่านิยมที่ไม่ค่อยต้องการให้บุตรหลานของตนมีกิจกรรมเสริมนอกเวลาหรือนอกสถานที่ มักจะเคร่งครัดและเป็นห่วงเป็นใยเมื่อทางโรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมนอกเวลา หรือทัศนศึกษาออกสถานที่ แต่อย่างไรก็ตามทางโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเสริมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้จากความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและอาจารย์ที่มีต่อกันอยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก จึงทำให้เกิดความร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของเกียรตินิเวศน์ อมาตยกุล² ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนและอาจารย์จะก่อให้เกิดผลดีในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า ต้องหาวิธีการทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความสนิทสนมและคุ้นเคยกัน บรรยากาศของห้องเรียนเต็มไปด้วยการยอมรับเห็นอกเห็นใจ ไร้วางใจช่วยเหลือ เป็นมิตรซึ่งกันและกันในหมู่ผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น และสนใจใฝ่รู้มากขึ้น

2. ความคิดเห็นต่อเรื่องของการฝึกงาน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า อยู่ในเกณฑ์พอใช้ทุกด้าน อาจเป็นเพราะ หลักสูตรเป็นอุปสรรคในการฝึกงาน กล่าวคือ เวลาเรียนของโรงเรียนเรียนเต็มวันจึงไม่มีเวลาที่จะจัดนักเรียนออกฝึกงานได้ และถ้าส่งนักเรียนฝึกงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ นักเรียนส่วนใหญ่จะไม่ให้ความร่วมมือ เมื่อเป็นเช่นนี้ ทางสถานที่รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝึกงานจึงมีจำกัดไปด้วย เนื่องจากเวลาในการส่งฝึกงานไม่อำนวย เพราะจะต้องส่งฝึกงานตอนเย็นซึ่งบางหน่วยงานก็เลิกทำงานแล้ว ส่วนวันเสาร์และวันอาทิตย์ บางหน่วยงานก็หยุด จึงเป็นสาเหตุให้ทาง โรงเรียนต้องหาหน่วยงานที่เหมาะสมส่งนักเรียนไปฝึกงาน และนอกจากนี้ ส่วนใหญ่นักเรียนจะแสดงความประสงค์ขอฝึกงานกับหน่วยงานที่มีความสะดวกสบาย ทำงานง่าย รายได้ดี เช่น ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น ดังนั้น เมื่อโรงเรียนส่งให้ไปฝึกงานกับหน่วยงานหรือห้างร้านที่กำหนดให้ นักเรียนบางคนจึงไม่เต็มใจ และเห็นว่าสถานที่ฝึกงานที่โรงเรียนจัดให้อยู่ในเกณฑ์พอใช้

3. ความคิดเห็นต่อการให้บริการด้านต่าง ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าการให้บริการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน คือ ด้านบริการสุขภาพ ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านบริการแนะแนวศึกษาต่อและงานอาชีพ ด้านบริการห้องสมุด และด้านห้องปฏิบัติการนั้น อยู่ในเกณฑ์พอใช้ทุกด้าน แต่การบริการห้องสมุดนั้น เห็นว่า ควรแก้ไขปรับปรุง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร สิงหลชาติ³ ซึ่งติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษาจากสถานศึกษาเอกชน ในช่วงปีการศึกษา 2517-2519 ที่กล่าวถึงด้านการจัดบริการด้านการศึกษาของสถาบันเดิมนั้น โดยส่วนร่วมอยู่ในระดับพอใช้ และควรปรับปรุงการฝึกงานนอกสถานที่ บริการห้องสมุดและบริการด้านสุขภาพ เหล่านี้ล้วนเป็นการติดตามผลที่ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นภาพรวมด้านการให้บริการต่าง ๆ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาให้ความเห็นไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการให้บริการต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม แต่ทั้งนี้ปัญหาที่ยังอยู่ที่ความพึงพอใจในระดับใดที่สถานศึกษาจะสามารถมอบให้แก่ผู้เรียนได้ เนื่องจากสถาบันการศึกษาเอกชนเป็นการจัดการเชิงธุรกิจการศึกษา ไม่มีเงินรายได้จากการอุดหนุนของภาครัฐบาล การจัดการเรียนการสอนสามารถทำได้โดยกำไรที่ได้รับจากจำนวนนักเรียนนักศึกษา สถาบันการศึกษาใดที่มีจำนวนนักเรียนนักศึกษามาก ย่อมมีเงินทุนที่จะนำมาปรับปรุงอุปกรณ์เครื่องมือ อาคารสถานที่และบริการต่าง ๆ ให้สะดวกสบายยิ่งขึ้นสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้เรียนได้ ขณะที่สถาบันการศึกษาบางแห่งอาจจัดเงินทุนที่ได้จากผลกำไรที่ไม่มากนักไปเน้นคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนและบุคลากรมากกว่าการให้บริการด้านต่าง ๆ ก็เป็นได้

ในกรณีของ โรงเรียนนิตยสารสามเสนนั้น จากที่ได้ประเมินการใช้ห้องสมุดของนักเรียนในโรงเรียน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับหนังสือเกี่ยวกับบันเทิง นิตยสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และหนังสืออ่านเล่นต่าง ๆ มากกว่าเอกสารทางวิชาการ เนื่องจากในการเรียนนั้น มิได้มุ่งเน้นให้มีการค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุดเท่าใดนัก จะมีอยู่บ้างตามที่ครู-อาจารย์ กำหนดให้เป็นชั่วโมงการค้นคว้าในห้องสมุดเท่านั้นที่นักเรียนจะให้ความสนใจค้นคว้าตำราทางวิชาการ และนอกจากนั้น ช่วงเวลาที่นักเรียนจะเข้าห้องสมุดส่วนมากเป็นช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน ซึ่งเวลาค่อนข้างน้อยมาก ทางโรงเรียนจึงมุ่งเน้นการจัดหนังสือประเภทหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร และหนังสืออ่านเล่นต่าง ๆ มากกว่า

ส่วนในเรื่องของห้องพยาบาลนั้น ทางโรงเรียนได้จัดห้องพยาบาลไว้ตามมาตรฐานที่ควรมี กล่าวคือให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เนื่องจากบริเวณใกล้เคียงกับโรงเรียนมีโรงพยาบาลที่สามารถรองรับกรณีนักเรียนป่วยหนัก หรือประสบอุบัติเหตุได้ โรงเรียนจึงมิได้ให้ความสำคัญกับห้องพยาบาลมากเท่าใดนัก

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพ

1. การนำความรู้ความสามารถทางวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า สิ่งที่น่าไปใช้ในเกณฑ์มาก ได้แก่ ความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง ความรู้และความสามารถในการคำนวณเบื้องต้น ความรู้เกี่ยวกับงานปฏิบัติ และความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่พลเมืองดี ส่วนความรู้ด้านอื่นนำไปใช้ได้ไม่มากนัก น่าจะเป็นเพราะ การใช้ภาษาไทยนั้นเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติงานทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและมีความสามารถในการคำนวณเบื้องต้นด้วย จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาก้าวเข้าสู่ภาวะการทำงานได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ การมีความรู้เกี่ยวกับงานปฏิบัติ และมีระเบียบวินัย เคารพในสิทธิหน้าที่ ย่อมจะทำให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและเจริญก้าวหน้า

2. การนำความรู้ความสามารถทางวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพที่น่าไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ความอดทน ความรับผิดชอบ และความประณีตในงานที่ทำ สอดคล้องกับการวิจัยของกองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาตามความต้องการของสถานประกอบการ ในปี พ.ศ. 2530⁴ โดยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานประกอบการหลายแห่ง ผู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะให้สถานศึกษาเน้นการพัฒนาและปรับปรุงตนเองของนักเรียนนักศึกษา ให้เป็นคนที่มีความรู้ สนใจในวิชาชีพออย่างจริงจัง มีความอดทนไม่เลือกงาน ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลาและรับผิดชอบ นอกจากนี้เมื่อเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2532 หน่วยงานเดียวกันนี้ได้วิเคราะห์ความต้องการแรงงานจากหนังสือพิมพ์สมัครด่วน ตลาดแรงงาน แรงงานไทย แหล่งงาน บ้านเมือง มติชน และ Bangkok Post สรุปความต้องการของนายจ้างในเรื่องแรงงานที่น่าสังเกตไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. ในการรับพนักงาน นายจ้างจะเลือกคนรุ่นใหม่ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสามารถรับผิดชอบ มีวินัย มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถทำงานกับหมู่คณะ ได้และมีความกระตือรือร้น
2. นายจ้างจะให้ค่าตอบแทนหรือเห็นความสำคัญกับความสามารถในการเรียนรู้ และการแก้ปัญหาของพนักงานอย่างมาก
3. นายจ้างเห็นว่าสถานศึกษาควรจะพัฒนานักเรียนนักศึกษา ในเรื่องของทัศนคติ ความสามารถ และทักษะในการทำงานให้มากขึ้น⁵

ที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่านายจ้างหรือสถานประกอบการส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของความอดทนและความรับผิดชอบ เช่นเดียวกับผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นว่าคุณสมบัติที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด ส่วนในเรื่องความประณีตในงานที่ทำ ถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำงานในแขนงพาณิชยกรรม เช่นเดียวกัน

3. การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า สิ่งที่ไม่ใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับรายงานการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาเรื่องข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสามารถและคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ระดับ ปวส. ในเดือนพฤศจิกายน 2532 ว่า มีสมรรถนะด้านคุณลักษณะทั่วไปอย่างแรก คือ มีความรับผิดชอบ ซัก อดทน ซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นผู้นำ โอบอ้อมอารี ปฏิบัติงานกลุ่มได้ ซึ่งในปีเดียวกันนี้เอง กองแผนงานกรมอาชีวศึกษา⁷ ได้วิเคราะห์ตำแหน่งงานว่างที่ประกาศรับสมัครทางหนังสือพิมพ์ เพื่อศึกษาเงื่อนไขและคุณสมบัติพิเศษในการสมัครงานที่นอกเหนือจากวุฒิความรู้พบว่าในกลุ่มพาณิชยกรรม

คุณสมบัติในงานที่ได้รับมอบหมาย และความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งสำคัญในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

4. คุณลักษณะพิเศษที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานมากที่สุด โดยส่วนใหญ่แล้วจะเห็นได้ว่า คุณสมบัติอันดับต้นของความต้องการพนักงานในสถานประกอบการ จะมีความซื่อสัตย์สุจริตรวมอยู่ด้วย เพราะทุกองค์การย่อมต้องการบุคลากรที่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน่วยงาน มีความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจได้ ดังเช่นความคิดเห็นของ อัสनिया สุวรรณศิริกุล¹ ที่กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าทำงานโรงแรมไว้ว่า ควรมีพื้นฐานภาษาอังกฤษพอสมควร และสิ่งสำคัญ คือ เป็นคนดี ตั้งใจทำงาน เต็มใจทำงาน มีความอดทน ซื่อสัตย์

5. บุคลิกภาพที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามต้องใช้กิริยามารยาทที่ดี มีความประพฤติดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ คล่องแคล่วกระปรี้กระเปร่า และแต่งกายดีในเกณฑ์มาก แต่บุคลิกภาพที่สำคัญที่สุด คือการมีไมตรีจิต ซึ่งจะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด เพราะองค์การปัจจุบันมีขนาดใหญ่ขึ้น มีความล้าสมัยซับซ้อนในงานที่ทำมากขึ้น งานที่ปฏิบัติในแต่ละหน่วยงานจำเป็นต้องอาศัยการทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม ซึ่งเกิดจากไมตรีจิตที่ทุกคนในหน่วยงานจะร่วมกันเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงได้ ดังนั้น นอกเหนือไปจากการมีกิริยามารยาทที่ดี ความประพฤติดีแล้ว ผู้ปฏิบัติงานควรมีไมตรีจิตที่ดีต่อกันเพื่อสร้างสรรค์งานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้

6. มนุษยสัมพันธ์ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน นำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด ส่วนความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ในเกณฑ์มาก ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ผู้ปฏิบัติงานทุกคนพึงตระหนักในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังเช่น ที่ ชูมาพันธ์ วิเชียรเกื้อ ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาที่บริษัท อินเตอร์เนชันแนล คอสเมติกส์ จำกัด เน้นมาก คือ

ความสามารถต้องเหมาะสมกับตำแหน่งงาน มีศักยภาพสูงพอควร มีมนุษยสัมพันธ์ดี การทำงานด้านนี้ควรมีความคล่องตัวสูง ไม่เกียจงาน รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีความอดทน มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีบุคลิกดีพอควร⁹

แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สอดคล้องกับ ธีรพจน์ วัชราราย ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการรับผู้สำเร็จ ปวช. ปวส. เข้าทำงานในบริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด ว่า

เน้นบุคลิกลักษณะท่าทางและการพัฒนาว่า จะมีความก้าวหน้าต่อไปได้มากเท่าใด ในการสอนของสถาบันการศึกษานั้น ควรจะเน้นทางด้านภาคปฏิบัติให้มากที่สุดที่สำคัญต่อไปคือ ควรฝึกให้นักเรียนมีนิสัยใฝ่หาความรู้ เกี่ยวกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น มีนิสัยช่างสังเกต ใฝ่หาความรู้ทุกแง่มุม มีความรู้ทางคอมพิวเตอร์สำหรับใช้งาน มีมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อกับผู้อื่น ทำงานร่วมกับผู้อื่น¹⁰

7. ทิศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่ออาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามนำความเชื่อตรงต่อหน้าที่ไปใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด น่าจะเป็นเพราะในการปฏิบัติงานจริงแล้ว ความเชื่อตรงต่อหน้าที่ มีความรับผิดชอบ เป็นสิ่งสำคัญมาก ไม่มีผู้ใดที่จะมาคอยแนะนำ ตักเตือน หรือกระตุ้นให้ทำงานแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นการแข่งขัน ต่อสู้ทั้งกับเพื่อนร่วมงาน เวลา อุปสรรคต่าง ๆ ในงาน ผู้สำเร็จการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยคุณลักษณะข้อนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตในหน้าที่การงาน ดังเช่น เมธี บิลันธานนท์¹¹ กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่สถานประกอบการต้องการ ประกอบด้วยคุณสมบัตินี้ 7 ประการ ซึ่งในจำนวนนี้มี ความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ รวมอยู่ด้วย

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นนั้นทำให้สามารถประเมินภาพโดยรวมของกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาได้ว่า แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ ผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำการศึกษาเพื่อมุ่งหวังเข้าทำงาน และกลุ่มที่สองคือ ผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำการศึกษาเพื่อมุ่งศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ซึ่งทั้งสองกลุ่มนี้จะมีความแตกต่างกันในมุมมองของการจัดการศึกษา นั่นคือ กลุ่มที่ต้องการสำเร็จการศึกษาแล้วทำงาน จะมีความต้องการให้เน้นการฝึกปฏิบัติมากกว่าการเรียนภาคทฤษฎี เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามความต้องการของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยงาน ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่ง จะมีความต้องการให้เน้นการจัดการเรียนการสอนในภาค ทฤษฎี วิชาสามัญมากกว่าการฝึกปฏิบัติ เนื่องจากเมื่อนำความรู้วิชาสามัญต่าง ๆ ไปศึกษาต่อ นั้น พบว่า ความรู้วิชาสามัญยังมีน้อยเกินไป ทำให้มีอุปสรรคในการศึกษาต่อ ดังนั้นจะเห็น ได้ว่าในการจัดการศึกษาเพื่อให้สนองตอบความต้องการของผู้เรียนทั้งสองกลุ่มนั้น จะเป็นไป ได้ยาก จึงเป็นปัญหาประเด็นหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตร ควรจะหาข้อสรุปในประเด็นนี้ว่า ควรจัดการศึกษาให้เน้นไปทางด้านใด

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

การวิจัยเรื่อง การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชยกรรมในกรุงเทพมหานคร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนก วิชาการบัญชีและแผนกวิชาการขาย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ เสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนพาณิชยกรรมสามเสน

1.1 การวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นความพึงพอใจของนักเรียนในการจัดการศึกษา และให้บริการต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยออกมามีความแตกต่างกันในแต่ละด้าน ที่โรงเรียนควรจะไปประเมินผลและพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ดังนั้นจึงควรที่จะมีการติดตามผล นักเรียนในแต่ละรุ่นอย่างเป็นระยะ เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพราะถ้า พบว่านักเรียนรุ่นใดมีปัญหาทาง โรงเรียนจะได้มีการจัดกิจกรรมเสริมให้ หรือเปิดอบรมสัมมนา ทางวิชาการให้ เพื่อให้นักเรียนที่จบออกไปแล้วจะได้มีโอกาสมาเพิ่มพูนความรู้ทางสาขาวิชา ใหม่ ๆ และยังเป็น การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กันด้วย

1.2 จากผลการวิจัยในด้านความคิดเห็นต่อการให้บริการด้านอุปกรณ์การ เรียนการสอนของ โรงเรียนซึ่งอยู่ในเกณฑ์พอใช้ นั้น โรงเรียนและผู้บริหาร ควรได้มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ เหมาะสมกับความต้องการ ของนักเรียน ตลอดจนต้องทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของหน่วยธุรกิจด้วย

1.3 จากผลการวิจัยในด้านความคิดเห็นเรื่องการฝึกงาน พบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามมีความพึงพอใจในเกณฑ์พอใช้ โรงเรียนและผู้บริหารควรได้มีการปรับปรุงเวลา

การส่งนักเรียนออกฝึกงาน สถานที่ฝึกงานให้มีความเหมาะสม

1.4 จากผลการวิจัยด้านการให้บริการต่าง ๆ ของโรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในเกณฑ์พอใช้และควรแก้ไขปรับปรุงในการบริการห้องสมุด โรงเรียนและผู้บริหารจึงควรที่จะมีการปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ห้องสมุด ห้องพยาบาล ให้มีความพร้อม ความทันสมัย และเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนและครูอาจารย์

2. ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

จากการติดตามผลนักเรียนของ โรงเรียนพณิชยการสามเสน ที่แสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน เนื้อหารายวิชาที่นำไปใช้ปฏิบัติงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจะสามารถจัดให้กับผู้เรียนได้นั้น มีผลมาจากหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดทั้งในเรื่อง เนื้อหารายวิชา คาบการเรียนการสอน มาตรฐานอุปกรณ์การเรียนการสอน ซึ่งอาจจะยังไม่สอดคล้องและทันสมัยสำหรับความต้องการในการปฏิบัติงานจริง ดังนั้นข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2.1 ถ้าเป็นไปได้ ควรให้สถานศึกษาเอกชนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรที่จะนำมาใช้จัดการเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชนควรมีหลักสูตรเป็นของตนเอง มากกว่าที่จะต้องอิงหลักสูตรของสถานศึกษาของรัฐ เนื่องจากในความเป็นจริงแล้ว พื้นความรู้ของนักเรียนที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเรียน ในสถานศึกษาของรัฐ กับนักเรียนที่สอบไม่ผ่านแล้ว เข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนย่อมมีไม่เท่ากัน การจะให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ต้องคำนึงถึงพื้นฐานเหล่านี้ด้วย ความเป็นไปได้ในประสิทธิภาพทางการศึกษาของนักเรียนในสถานศึกษาของรัฐจะมีมากกว่าเอกชน เพราะมีความพร้อมมากกว่า ดังนั้นหลักสูตรที่จะใช้ในการเรียนรู้ควรจะต่างกัน

2.2 ในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชนควรสามารถกำหนดเรื่องของอุปกรณ์การเรียนการสอนได้เอง เพื่อให้มีความทันสมัยเหมาะที่จะใช้ในสภาพการทำงานจริง แต่ในความเป็นจริงแล้ว สถานศึกษาเอกชนต้องจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด ซึ่งบางอย่างเป็นเรื่องที่ล้าสมัยเกินไป แต่ก็จำเป็นต้องจัดให้มี ดังนั้น น่าที่จะให้เอกชนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานของเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอนได้ อีกทั้งถ้ามีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยเหมาะกับตลาดแรงงาน เอกชนก็สามารถทำได้รวดเร็ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กว่าภาครัฐ

2.3 ควรจัดให้มีศึกษานิเทศก์ให้เพียงพอต่อปริมาณความต้องการของโรงเรียนเอกชน เนื่องจากหน่วยศึกษานิเทศก์มีหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมงานด้านวิชาการให้แก่โรงเรียน แต่ปัจจุบัน หน่วยงานนี้ยังมีได้แสดงบทบาทเหล่านี้เท่าที่ควร ปริมาณศึกษานิเทศก์ก็มีอยู่ไม่พอเพียงพอต่อปริมาณโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในปีต่อ ๆ ไป เป็นระยะ เพื่อจะได้ตรวจสอบกับผลการวิจัยครั้งนี้ และเพื่อให้รับทราบถึงคุณภาพของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษากลับไปและแนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเพื่อการผลิตนักเรียนที่จะสำเร็จการศึกษากลับไปให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมให้มากที่สุด
2. ควรมีการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแตกต่างกันว่าจะมีความสามารถในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ต่าง ๆ ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่
3. ควรประเมินผลความสามารถของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษากลับไปแล้วทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพด้วย และนอกจากจะถามความคิดเห็นจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาแล้ว อาจถามความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงานและนักเรียนด้วย เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาก็ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด
4. ควรติดตามผลนักเรียนที่เพิ่งสำเร็จการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยและรวดเร็ว สามารถนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ทันเวลา เนื่องจากนักเรียนที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาอาจให้ข้อมูลได้ละเอียดและดีกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษายาวนานแล้ว
5. ในการส่งข้อมูลทำวิจัย ถ้าเราส่งข้อมูลไปยังกลุ่มที่ทำงานไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมา อาจทำให้ได้ข้อมูลมาน้อย ไม่ละเอียดเที่ยงตรงเพียงพอ จึงควรส่งข้อมูลไปยังนักเรียนที่นำความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ปรับปรุงการจัดการศึกษาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอรรถ

¹ ศศิธร สิงหลชาติ, "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ.6) จากสถานศึกษาเอกชน," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 135-137.

² เกียรติวรณ อมาตยกุล, "การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์," วารสารครูศาสตร์, ฉบับที่ 11 (กรกฎาคม-กันยายน 2525), หน้า 108-119.

³ ศศิธร สิงหลชาติ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้าเดียวกัน.

⁴ กรมอาชีวศึกษา, ภาวะแรงงานอาชีวศึกษา, (กรกฎาคม-ธันวาคม 2530), หน้า 8.

⁵ กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, วิเคราะห์ความต้องการแรงงานจากหนังสือพิมพ์ กรกฎาคม-สิงหาคม 2532, (กรุงเทพมหานคร : สิงหาคม 2532), หน้า 8.

⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน "รายงานการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เรื่อง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสามารถและคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ระดับ ปวช., " หลักสูตรอาชีวศึกษาเอกชนในอนาคต (กรุงเทพมหานคร : 2532), หน้า 6.

⁷ กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, วิเคราะห์ความต้องการแรงงานจากหนังสือพิมพ์ กรกฎาคม-สิงหาคม 2532, (กรุงเทพมหานคร : สิงหาคม 2532), หน้า 8.

⁹กรมอาชีวศึกษา, บทสัมภาษณ์ "คนอย่างไรที่นายจ้างต้องการ" สัมภาษณ์ อัสนียา สุวรรณศิริกุล ผู้อำนวยการฝ่ายบุคคลและฝึกอบรม โรงแรมไฮแอทเซ็นทรัล พลาซา ลาดพร้าว วันที่ 16 ธันวาคม 2529, หน้า 45.

¹⁰กรมอาชีวศึกษา, บทสัมภาษณ์ "คนอย่างไรที่นายจ้างต้องการ" สัมภาษณ์ ชุมพันธ์ วิเชียรเกื้อ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายสำนักงาน บริษัท อินเตอร์เนชันแนล คอสเมติกส์ จำกัด วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2530, หน้า 30.

¹⁰กรมอาชีวศึกษา, บทสัมภาษณ์ "คนอย่างไรที่นายจ้างต้องการ" สัมภาษณ์ ชีรพจน์ วัชรราชย์, ผู้จัดการพัฒนาบุคคล บริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด, วันที่ 16 ธันวาคม 2530, หน้า 53.

¹¹เมธี ปิลันธนานนท์, "นิตหนึ่งเพื่อนักบริหารอาชีวศึกษา," กองทุนส่งเสริมการศึกษาเอกชน, ปีที่ 1 ฉบับที่ 9 (ธันวาคม 2531), หน้า 40.

บรรณานุกรม

กานดา ลือสุทธิวิบูลย์. "การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาดินเขตทางการวิจัยการศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาพหุบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

กรมอาชีวศึกษา. "ภาวะแรงงานอาชีวศึกษา." (กรกฎาคม-ธันวาคม 2530), หน้า 8.

กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา. "วิเคราะห์ความต้องการแรงงานจากหนังสือพิมพ์." (กรกฎาคม-สิงหาคม 2532), หน้า 8.

เกรียงศักดิ์ วัฒนะรัตน์. "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพนักงานอนามัย." วิทยานิพนธ์พหุบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. "การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์." วารสารเศรษฐศาสตร์ ฉบับที่ 11 (กรกฎาคม-กันยายน 2525), หน้า 108-119.

คลิฟฟอร์ด พี. พรอชลิคม, บริการแนะแนวโรงเรียน โดยกรมการฝึกหัดครู พระนคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญ, 2508.

คมเพชร จัตรศุกุล, การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

จินตนา เบญจเทพพานันท์, "การติดตามผลการดำเนินงานของบัณฑิตสาขาการสนธิวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี 2517-2521." วิทยานิพนธ์ พหุบัณฑิตภาควิชามัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

- จันทนา แอ้วสุวรรณ, "การติดตามผลมหาบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- จันทิมา โกญจนาท. อ้างในสุนทรภณ. มีสุข "การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาชีพนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ชัยวิชญ์ ภูงามทอง. "การติดตามผลบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษาในโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- พนัส หันนาคินทร์, การศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2521.
- ธงชัย สุวัฒน์เมทินทร์. "หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2524." สัมพันธ์กับหลักสูตร ม.ปลาย 2524 อย่างไร กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2528.
- ธีระ ทองยี่ลู่. "การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตสาขาการสอนสังคมศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521-2528 ในทัศนะของตนเอง และผู้บริหาร." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.
- บุญชัย บุญวิรัตน์. "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515." วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2517.

ประคอง กรรณสูตร. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2525.

ประสพสันต์ อักษรมัต. "การติดตามผลมทหานัดเขต สาขาวิชามนุษยศาสตร์." วิทยานิพนธ์มหา
บัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ประसार ทิพย์ธารา. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, มปป.

ปราณี เถกิงพล. การแนะแนวและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2515.

ฝ่ายสารสนเทศ, กองนโยบายและแผน, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน,
กระทรวงศึกษาธิการ, สถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2533. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

พุทธชาติ ราชปรีชา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์,
2523.

เมตตา นพประดิษฐ์. "การติดตามผลการศึกษาบัณฑิตจากวิทยาลัยครูภาคใต้." วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2525.

เมธี ปิยะคุณ. "การติดตามผลบัณฑิตศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยบรมราช
ปีการศึกษา 2525." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

เมธี บิลันธนานนท์. "นิตหนึ่งเพื่อนับบริหารอาชีพศึกษา." กองทุนส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
ปีที่ 1 ฉบับที่ 9 (ธันวาคม 2531), หน้า 40.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัชรีย์ ทวีชัยมี. การแนะนำอาชีพ. แผนกวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

วิไลวรรณ เจริญพงษ์ "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, แผนกวิชาวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

ศศิธร สิงหลชาติ. "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ.6) จากสถานศึกษาเอกชน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, แผนกวิชาวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2520.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. กระทรวงศึกษาธิการ. "20 ปี สช., " กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด 2529.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. "รายงานการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เรื่อง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสามารถและคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ระดับ ปวช." หลักสูตรอาชีวศึกษาเอกชนในอนาคต กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2532.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎมนตรี, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2529.

สถิติการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2535 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ สํารวจเมื่อ 10 มิ.ย.35, หน้า 11.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุนิตย์ แววศักดิ์. "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจาก วิทยาลัยครู." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, ภาควิชามัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

สมปอง สุขเอี่ยม. "การติดตามผลการประกอบอาชีพและศึกษาต่อของนักเรียนเฉลี่ยการรุ่นที่ 2504." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

สุรีย์ ธรรมเลิศล้ำ. "การติดตามผลบัณฑิตครุศาสตร์ สาขาวิชาการพลศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, ภาควิชาพลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

เสริมจิตต์ ชูพินิจ. "การสำรวจการทำงานของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย." กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

อนันต์ อนันตรังสี. หลักการแนะแนว กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2517.

Anne, Bottomley. *Guidance in Education* Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1978.

Appel, Robert Leonard. "An Evaluation of the Secondary Teacher Education Program at North Park College Based Upon a Follow-up Study and the Academic Record of the Secondary Teacher Graduates." *Dissertation Abstracts* (October), 1967.

Arbuckle, Dugald S. *Student Personal Service in Higher Education*. New York : McGraw-Hill Book Company, 1953.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Barella, Richard Vincent. "A Follow-up Study of Graduate Service Assistants Who Received A Master's Degree in Industrial Education from Ball State University." *Dissertation Abstract International* (February), 1976.

Beach, Dalé. *Practices in Guidances*. New York : Longman, 1976.

Berdie, Ralph F. Layton, Wilbur L. and Others, *Testing in Guidance and Counseling*. New York : McGraw-Hill Book Company, 1963.

Booth, Edward McFarland. "A Follow-up Study of Alumni Who Complete Doctoral Programs in the College of Education at the University of Georgia," *Dissertation Abstract International* 1971.

Campbell, Ikenneth Claude. "An Evaluation of the Undergraduate Elementary and Early Childhood Teacher Education Program at the University of Georgia Based on A Follow-up Study of Teaching Graduates," *Dissertation Abstracts* 31 (11) (May), 1971.

Chlapowkl, Anthony Joseph. "A Fifteen Year Follow Year Follow-up Study of Master's Degree Graduates from the Department of Vocational Education at the University of Wyoming." *Dissertation Abstract International* Vol. 48 No. 8 (February) 1988.

Craff, Paul Richard. "A Follow-up study of Graduates and Their Opinions of the Secondary Teacher Education Program of the University of Iowa 1970-1976." **Dissertation Abstracts** 37 (June), 1977.

Cronbach, Lee I. "Cross Improvement Through Education." **Teacher College Record** 64 , 1963.

Davis, Curtis Glen. "A Comparative Follow-up Study of Associate Degree Transfer Students to the University of Toledo Earning a Bachelor of Business Administration or Bachelor of Science in Business Services Degree Between 1976." **Dissertation Abstract International** 1987.

Downing, Lester N. **Guidance in Counseling Services on Introduction.** New York : McGraw-Hill Book Company, 1968.

Goings, Douglas Adren. "A Study of Determine the Education Requirements for Entry-level Office Occupations Workers Based on a Follow-up of McNesse State University Office Administration Graduates and Thier Entry-level Employers from 1970-0984," **Dissertation Abstract International** (January), 1988.

Good, Carter. V. **Dictionary of Education.** New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.

- Gilbert, Mary Jane. "A Follow-up Study of Health and Physical Education Majors who Graduated from the University of Arkansas at Moticello, 1975-1984." *Dissertation Abstract International* (March), 1986.
- Hatch, Rayman N. and Stefflre, Buford. *Administration of Guidance Service*. New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1965.
- Hatsan, Percival W. *The Guidance Function in Education*. New York : Appleton-Century-Crofts Inc., 1958.
- Heibuth, Donald Rober. "A Follow-up Study of 1974-1984 Psychology Baccalaureate Degree Graduates from a selected Institution for the Purpose of Program Evaluation," *Dissertation Abstract International*, 1986.
- Kauss, Theodore Rodney. "An Evaluation of Master of Arts in Teaching Program of Teacher Education at Northern University." *Dissertation Abstracts* 29 (November-January), 1968-1969.
- Keller, David Lawrence. "A Follow-up Study of Secondary Education Graduates of the College of Education, University of Kentucky." *Dissertation Abstracts* 39 (September), 1978.
- Linden, Patricia. "A Follow-up Study of the Graduates of the Competency Based on Teacher Education Program in the University Without Walls at Laretto Heights College." *Dissertation Abstract international* (December), 1986.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

MacDonald, Ellen. "Assessment of Preparation as a Professional : A Follow-up Study of Michigan State University's 1978/79 and 1982-83 College of Human Ecology Baccalaureate Graduates." **Dissertation Abstract International** (August), 1986.

Miller, Frank W. **Principles and Practices in Guidances**. New York : The Ronald Press Company, 1978.

McCorkle, Glaria. "A Follow-up Study of the 1980 Graduates of the Chicago Urban Skills Institute." **Dissertation Abstract International** (January), 1987.

Mcqueen, Childress "A Follow-up Study of Professional Graduate Programs in Business Education, Arizona State University." **Dissertation Abstract International** (April) 1977.

Pacheco-Molina, Manuel M. "The Merida Master's Degree Program In Education : A Follow-up Study Three Years After Graduation." **Dissertation Abstract International** (June), 1986.

Pinney, Feba. "A Follow-up Students of Advanced Teachers College, Kano (Northern Region, Nigeria)." **Dissertation Abstracts** 31 (December), 1970.

Schaefer, Reed Norman. "An Evaluation of the Teacher Education Program at Parson College." **Dissertation Abstracts** 22 (9) (March), 1962.

Presnal, Glade Charles. "Perception of Benefits of Selected Educational Experiences by Developing Country Agricultural Alumni of Oklahoma State University," *Dissertation Abstract International* (June), 1986.

Shafiq, Muhammad. "A Follow-up Study of Agricultural Education Graduates at the University of Agriculture, Faisalabad, Pakistan." *Dissertation Abstract International* (May), 1987.

Shertzer, Bruce and Stone, Shelley C. *Fundamental of Guidance*. Boston : Houghton Mifflin Book Company, 1981.

Stoope, Embery and Wahlquist, Gunner L. *Principles and Practices in Guidance*. New York : McGraw-Hill Book Co., 1958.

Trageler, Arther E. and North, Robert D. *Fundamental of Guidance*. Boston : Goughton Book Company.

Unger, Paul V. "A National Follow-up Study of Doctoral Graduates who Participated in the Vocational Education Leadership Development Program under the Education Professions Development Act, Part F, Section 552 (1970-1981)." *Dissertation Abstract International* (January), 1987.

Wetzler, James John. "A Follow-up Study to Determine if Teachers Trained in Teacher Expectations and Student Achievement Interact with Students more than Teachers no Trained." *Dissertation Abstract International* (March), 1987.

Wicker, Smith Eunide. "An Appraisal of the Elementary and Early Childhood Teacher Education Program at Xavier University of Louisiana Based on a Follow-up Study Relying on the Perceptions of the Graduates, 1972-1975." *Dissertation Abstracts* 37 (March), 1977.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ 94/2534

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการนิจารณาหัวข้อ
และ โครงการวิทยานิพนธ์ของนายชนะ ศรีวิหค

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายชนะ ศรีวิหค เป็นไปด้วยความ
เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการเพื่อควบคุมและนิจารณาหัวข้อและ
โครงการวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
รศ.ดร.เมธี บิลันธนานนท์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.สวัสดี อุดมโภชน์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
2. คณะกรรมการนิจารณาหัวข้อและ โครงการวิทยานิพนธ์
รศ.ดร.เมธี บิลันธนานนท์ ประธานกรรมการ
ดร.สวัสดี อุดมโภชน์ กรรมการ
ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล กรรมการ
อาจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย กรรมการ
ดร.ธีระพล เทนหัสติน ณ อยุธยา กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2534

รศ.ดร.เมธี บิลันธนานนท์
(คุณหญิงวนิดา ฐาปะเดมิย์)

คณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมทาบบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2534

1. นายชนะ ศรีวิหค ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาประเภทพาณิชย์กรรมในกรุงเทพมหานคร" โดยมี รศ.ดร. เมธี บิลันธนานนท์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สวัสดิ์ อุดมโภชน์ และ ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2534

(นายสุภชัย รตโนภาส)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1507/.3ว.70

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

12 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน รศ.ดร.เชาว์ โรจนแสง

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยในการตรวจแบบสอบถามให้กับนักศึกษาริฎฎาโทได้

จึงเรียนมา เพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อนายชนะ ศรีวิหค ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชยกรรมในกรุงเทพมหานคร"

บัณฑิตวิทยาลัย หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิลันธนานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1507/.3ว.70

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

12 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน รศ.ดร.อวยชัย ชะบา

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยในการตรวจแบบสอบถามให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมา เพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อนายชนะ ศรีวิหค ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชย์กรรมในกรุงเทพมหานคร"

บัณฑิตวิทยาลัย หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี บิลันธานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1507/.3ว.70

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

12 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน รศ.ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยในการตรวจแบบสอบถามให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมา เพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อนายชนะ ศรีวิหค ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชย์กรรมในกรุงเทพมหานคร"

บัณฑิตวิทยาลัย หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี บิลันธานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1507/.3ว.70

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

12 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน รศ.ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยในการตรวจแบบสอบถามให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมา เพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นายชนะ ศรีวิทล ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชย์กรรมในกรุงเทพมหานคร"

บัณฑิตวิทยาลัย หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี บิลันธานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1507/.3ว.70

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

12 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน รศ.ดร.จุมพล ทนิมพาณิชย์

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยในการตรวจแบบสอบถามให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมา เพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นายชนะ ศรีวิหค ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชย์กรรมในกรุงเทพมหานคร"

บัณฑิตวิทยาลัย หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี บิลันธานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504.7/12

บัณฑิตวิทยาลัย

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

มกราคม 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นายชนะ ศรีวิหค เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชย์กรรมในกรุงเทพมหานคร" ซึ่งโครงการวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการแล้ว เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2535

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านคือ โรงเรียนพาณิชย์การสามเสน

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิณฑานนท์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพลิชยการสามเสน"

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามทั้งหมดมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำเนื้อหาของหลักสูตร ไปใช้ประโยชน์

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการจัดบริการ
ต่าง ๆ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ในด้านต่าง ๆ

วิธีตอบ

2.1 กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่เลือกเพียงเครื่องหมายเดียว

2.2 กรอกข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ลงในวงเล็บ ( ) และเติมคำลงในช่องว่างตาม
ข้อเท็จจริงของท่าน

1.1 สถานภาพส่วนตัว

1. ปัจจุบันอายุ ..... ปี

2. ปีที่สำเร็จการศึกษา

( ) 2533

( ) 2532

( ) 2531

( ) 2530

( ) 2529

3. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

- ( ) การขาย
- ( ) การบัญชี

4. ศาสนาที่นับถือ

- ( ) พุทธ
- ( ) คริสต์
- ( ) อิสลาม
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. สถานภาพการสมรส

- ( ) โสด
- ( ) แต่งงาน
- ( ) หม้าย
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. อาชีพิตามารดา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) รัฐบาล
- ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- ( ) ค้าขาย
- ( ) ลูกจ้างเอกชน
- ( ) เกษตรกร
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. ภูมิลำเนาอยู่อาศัย

- ( ) กทม.
- ( ) ต่างจังหวัด (โปรดระบุจังหวัดที่เกิด).....

8. สถานภาพการทำงาน

- ( ) ว่างาน
- ( ) กำลังทำงาน
- ( ) กำลังศึกษาต่อ
- ( ) กำลังทำงาน และศึกษาต่อในขณะเดียวกัน

9. ข้อมูลสำหรับผู้กำลังศึกษาอยู่ (ตอบเฉพาะผู้ที่กำลังศึกษาต่อกับผู้ที่กำลังทำงาน

และศึกษาต่อในขณะเดียวกัน

9.1 ประเภทของสถานศึกษา .....

( ) รัฐบาล ( ) เอกชน

9.2 สาขาวิชาที่ศึกษาต่อ .....

9.3 วุฒิที่ศึกษาต่อ ..... ชื่อย่อ .....

9.4 ท่านมีอุปสรรคในการศึกษาต่อหรือไม่

( ) มี ( ) ไม่มี

ถ้ามีในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ความรู้วิชาสามัญน้อยเกินไป

( ) ความรู้วิชาชีพน้อยเกินไป

( ) ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติน้อยเกินไป

( ) โรคประจำตัว

( ) การเงิน

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

9.5 สาเหตุที่ท่านเลือกศึกษาต่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ความรู้ความสามารถที่มี ไม่เพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้

( ) เงินเดือนที่ได้จากการประกอบอาชีพน้อยเกินไป

( ) ไม่มีทุนที่จะประกอบอาชีพอิสระ

( ) ต้องการเพิ่มวุฒิ

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

10. ข้อมูลสำหรับผู้กำลังว่างงานอยู่ (ตอบเฉพาะผู้ที่ว่างงาน)

10.1 ท่านว่างงานเนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ยังไม่อยากทำงาน

( ) อัตราค่าจ้างต่ำเกินไป

( ) งานไม่เหมาะที่จะทำ

( ) ได้รับการปฏิเสธงานเพราะมีความรู้ความสามารถที่

ดีมากยิ่งขึ้นเพียงพอ

- ( ) สอบแข่งขันไม่ได้
- ( ) รอเวลาที่จะเรียนต่อ
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
- 10.2 ในระหว่างว่างงานนี้ ท่านต้องการทำอะไรมากที่สุด
- ( ) เรียนต่อ
- ( ) ทำงานทำให้มีรายได้ประจำ
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
- 10.3 ในระหว่างว่างงาน ท่านได้รับค่าใช้จ่ยจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) บิดา มารดา
- ( ) ญาติ
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
- 10.4 ในระหว่างว่างงานท่านอาศัยอยู่กับ
- ( ) บิดา มารดา
- ( ) ญาติ
- ( ) เพื่อน
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
- 10.5 ภูมิภาคที่อยู่อาศัยระหว่างว่างงาน
- ( ) กรุงเทพมหานคร
- ( ) ภาคเหนือ
- ( ) ภาคใต้
- ( ) ภาคกลาง
- ( ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ (เฉพาะผู้ที่กำลังทำงานกับผู้ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน)

1. สถานที่ทำงานปัจจุบัน .....
- ที่ตั้ง .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สังกัดแผนก/ฝ่าย (ในปัจจุบัน)

- ( ) บุคคล
 ( ) ชาย
 ( ) การเงิน/บัญชี
 ( ) ประชาสัมพันธ์
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

3. ลักษณะของงานที่ทำ

- ( ) ราชการ
 ( ) รัฐวิสาหกิจ
 ( ) ลูกจ้างเอกชน
 ( ) ค้าขาย
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

4. ความสอดคล้องของการศึกษาและงานที่ปฏิบัติอยู่

- ( ) ตรง ( ) ไม่ตรง

5. สาเหตุของการได้งานทำ

- ( ) มีทุนรอนที่ประกอบอาชีพอิสระ
 ( ) บิดามารดาหรือญาติช่วยเหลือฝากฝังให้
 ( ) ผู้อื่นช่วยเหลือ
 ( ) สอบคัดเลือกเข้าได้ด้วยความสามารถของตนเอง
 ( ) สำนักงานบริการจัดหางาน
 ( ) บริการแนะแนวการประกอบอาชีพของโรงเรียน
 ( ) ประกาศแจ้งความผ่านสื่อมวลชน
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

1.3 ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (ตอบเฉพาะผู้ที่กำลังทำงาน กับผู้ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน)

1. ตำแหน่งในปัจจุบัน.....
 2. ตำแหน่งงานครั้งแรกของท่านก่อนตำแหน่งปัจจุบัน.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ท่านได้รับการเลื่อนตำแหน่งมาแล้ว

- ( ) 1 ครั้ง
- ( ) 2 ครั้ง
- ( ) 3 ครั้ง
- ( ) 4 ครั้ง
- ( ) 5 ครั้ง
- ( ) มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป

4. ท่านได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน (พิเศษ 2 ขั้นขึ้นไป) มาแล้ว

- ( ) 1 ครั้ง
- ( ) 2 ครั้ง
- ( ) 3 ครั้ง
- ( ) 4 ครั้ง
- ( ) 5 ครั้ง
- ( ) มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป

5. ปัจจุบันท่านได้รับเงินเดือน

- ( ) ต่ำกว่า 3,050 บาท
- ( ) 3,050–3,799 บาท
- ( ) 3,800–4,249 บาท
- ( ) 4,250–5,299 บาท
- ( ) 5,300–7,370 บาท
- ( ) มากกว่า 7,370 บาท

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำเนื้อหาของหลักสูตรไปใช้ประโยชน์

ท่านคิดว่าโรงเรียนนิตยการสามเสน ได้จัดเนื้อหาทบทวนวิชาและเรื่องต่าง ๆ

ต่อไปนี้ แล้วท่านได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้เพียงใด

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในทุกข้อ ข้อละเครื่องหมายเดียวให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง	ใช้มากที่สุด	ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย	ใช้น้อยที่สุด
1.1 เนื้อหาหมวดวิชาแกนวิชาสามัญ					
ภาษาไทย	.....	.....	.....	.....	.....
สังคมศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
สุขศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
พลศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 เนื้อหาหมวดวิชาสัมพันธ์					
วิทยาศาสตร์	.....	.....	.....	.....	.....
คณิตศาสตร์พาณิชยกรรม	.....	.....	.....	.....	.....
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 เนื้อหาวิชาแกนวิชาชีพ					
ธุรกิจทั่วไป	.....	.....	.....	.....	.....
เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค	.....	.....	.....	.....	.....
นิมฟ์ติดไทย	.....	.....	.....	.....	.....
การบัญชี	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 เนื้อหาหมวดวิชาชีพ					
ปฏิบัติงานเสริมทักษะ	.....	.....	.....	.....	.....
การประกอบการ	.....	.....	.....	.....	.....
พระพุทธศาสนา	.....	.....	.....	.....	.....
เอกสารทางธุรกิจ	.....	.....	.....	.....	.....
เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	.....	.....	.....	.....	.....
นิมฟ์ติดอังกฤษ	.....	.....	.....	.....	.....
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ	.....	.....	.....	.....	.....
กฎหมายทั่วไป	.....	.....	.....	.....	.....
การดำเนินงานรายขายปลีก	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง	ใช้มากที่สุด	ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย	ใช้น้อยที่สุด
กฎหมายธุรกิจ	.....	.....	.....	.....	.....
การหาข้อมูลทางตลาด	.....	.....	.....	.....	.....
ต่อไปนี้ตอบเฉพาะผู้สำเร็จวิชาการบัญชี					
ภาษีเงินได้บุคคล	.....	.....	.....	.....	.....
บัญชีบริษัทจำกัด	.....	.....	.....	.....	.....
บัญชีเกี่ยวกับการขาย	.....	.....	.....	.....	.....
เฉพาะอย่าง	.....	.....	.....	.....	.....
การบัญชีพัสดุ	.....	.....	.....	.....	.....
การบัญชีอุตสาหกรรมและระบบ	.....	.....	.....	.....	.....
ใบสำคัญ	.....	.....	.....	.....	.....
การบัญชีค้าร่วมและระบบ	.....	.....	.....	.....	.....
บัญชีเดี่ยว	.....	.....	.....	.....	.....
ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีธนาคาร	.....	.....	.....	.....	.....
ต่อไปนี้ตอบเฉพาะผู้สำเร็จวิชาการขาย					
วิชาการโฆษณา	.....	.....	.....	.....	.....
การจัดจำหน่ายสินค้าเศรษฐกิจ	.....	.....	.....	.....	.....
การขนส่ง	.....	.....	.....	.....	.....
การจัดแสดงสินค้า	.....	.....	.....	.....	.....
การสหกรณ์	.....	.....	.....	.....	.....
ธุรกิจโรงแรม	.....	.....	.....	.....	.....
การประชาสัมพันธ์	.....	.....	.....	.....	.....
การขายประกันชีวิต	.....	.....	.....	.....	.....
1.5 เนื้อหาหมวดวิชาเลือกเสรี					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง	ใช้มากที่สุด	ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย	ใช้น้อยที่สุด
ภาษาจีน	.....	.....	.....	.....	.....
ภาษาฝรั่งเศส	.....	.....	.....	.....	.....
วิชาการพูด	.....	.....	.....	.....	.....
การแสดงออกต่อหน้าชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และการจัดบริการด้านต่าง ๆ

ท่านคิดว่าโรงเรียนพณิชยการสามเสน ได้จัดการเรียนการสอน การฝึกงาน และ
การบริการด้านต่าง ๆ ได้ดีเพียงใดในเรื่องต่อไปนี้

เรื่อง	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรแก้ไขปรับปรุง	ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างยิ่ง
1. การจัดการเรียนการสอน					
1.1 วิธีสอนของอาจารย์ประจำ	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 วิธีสอนของอาจารย์พิเศษ	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน และอาจารย์	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 การจัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับความเป็น พลเมืองดี	.....	.....	.....	.....	.....
1.5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพ	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรแก้ไขปรับปรุง	ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างยิ่ง
1.6 กิจกรรมเสริมหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....
1.7 เนื้อหาการสอนของอาจารย์ประจำ	.....	.....	.....	.....	.....
1.8 เนื้อหาการสอนของอาจารย์พิเศษ	.....	.....	.....	.....	.....
2. การฝึกงาน					
2.1 ความเหมาะสมของชั่วโมงในการฝึกงาน	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการส่งไปฝึกงาน	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 สถานที่เหมาะสมในการส่งไปฝึกงาน	.....	.....	.....	.....	.....
3. การบริการด้านต่าง ๆ					
3.1 อุปกรณ์การเรียนการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 ห้องปฏิบัติการ	.....	.....	.....	.....	.....
3.3 บริการห้องสมุด	.....	.....	.....	.....	.....
3.4 บริการแนะแนวศึกษาต่อและงานอาชีพ	.....	.....	.....	.....	.....
3.5 บริการสุขภาพ	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการนำความรู้ความสามารถต่อไปนี้ไปใช้ในการประกอบอาชีพคือทางวิชาการ ทางวิชาชีพ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษย์สัมพันธ์ และทัศนคติต่ออาชีพ (ตอบเฉพาะผู้กำลังทำงานเท่านั้น)

ขอให้ท่านประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานการประกอบอาชีพ ของท่านในแต่ละหัวข้อ โดยกาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความสามารถของท่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง	ใช้มากที่สุด	ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย	ใช้น้อยที่สุด
1. ความรู้ความสามารถทางวิชาการ					
1.1 ความรู้เกี่ยวกับงานปฏิบัติ	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเทคนิคในสายงานที่ปฏิบัติ	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย	.....	.....	.....	.....	.....
1.5 ความรู้เกี่ยวกับลัทธิและหน้าที่พลเมืองดี	.....	.....	.....	.....	.....
1.6 ความรู้ความสามารถในการคำนวณเบื้องต้น	.....	.....	.....	.....	.....
1.7 ความรู้กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
1.8 การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
2. ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ					
2.1 การปฏิบัติงานวิชาชีพ	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 การระวังรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 ความชำนาญในการใช้เครื่องมือปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 การบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง	ใช้มากที่สุด	ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย	ใช้น้อยที่สุด
2.5 การซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้	.....	.....	.....	.....	.....
2.6 ความประณีตในงานที่ทำ	.....	.....	.....	.....	.....
2.7 ความรับผิดชอบ	.....	.....	.....	.....	.....
2.8 ความอดทน	.....	.....	.....	.....	.....
3. การนำความรู้ไปปฏิบัติงาน					
3.1 ได้นำความรู้ไปใช้เกี่ยวกับเครื่อง การวางแผนการปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 การเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้	.....	.....	.....	.....	.....
3.3 ความมีระเบียบแบบแผนในการทำงาน	.....	.....	.....	.....	.....
3.4 ความละเอียดในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....
3.5 ความสุขุมในการปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....
3.6 การพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....
3.7 ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับ มอบหมาย	.....	.....	.....	.....	.....
4. คุณลักษณะพิเศษ					
4.1 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	.....	.....	.....	.....	.....
4.2 ความเป็นผู้นำ	.....	.....	.....	.....	.....
4.3 การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	.....	.....	.....	.....	.....
4.4 ความทะเยอทะยาน	.....	.....	.....	.....	.....
4.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	.....	.....	.....	.....	.....
4.6 ความซื่อสัตย์สุจริต	.....	.....	.....	.....	.....
4.7 ความเป็นผู้ที่มีเหตุผล	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง	ใช้มากที่สุด	ใช้มาก	ใช้ปานกลาง	ใช้น้อย	ใช้น้อยที่สุด
5. บุคลิกภาพ					
5.1 การแต่งกาย	.....	.....	.....	.....	.....
5.2 กริยามรรยาท	.....	.....	.....	.....	.....
5.3 ความประพฤติ	.....	.....	.....	.....	.....
5.4 ความมั่นคงทางอารมณ์	.....	.....	.....	.....	.....
5.5 ความคล่องแคล่วกระปรี้กระเปร่า	.....	.....	.....	.....	.....
5.6 ความมีไมตรีจิต	.....	.....	.....	.....	.....
6. มนุษยสัมพันธ์					
6.1 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา	.....	.....	.....	.....	.....
6.2 ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา	.....	.....	.....	.....	.....
6.3 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	.....	.....	.....	.....	.....
6.4 ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่คนงาน	.....	.....	.....	.....	.....
6.5 ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	.....	.....	.....	.....	.....
7. ทักษะติดต่ออาชีพ					
7.1 ความพอใจในอาชีพ	.....	.....	.....	.....	.....
7.2 ความกระตือรือร้นในงานที่ทำ	.....	.....	.....	.....	.....
7.3 ความเอาใจใส่ในงานที่ปฏิบัติ	.....	.....	.....	.....	.....
7.4 การแสวงหาความรู้ในสายงานเพิ่มเติม	.....	.....	.....	.....	.....
7.5 ความซื่อตรงต่อหน้าที่	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นายชนะ ศรีวิหค
วัน เดือน ปีเกิด	3 มกราคม 2505
สถานที่เกิด	จังหวัดสระบุรี
ประวัติการศึกษา	- ตั้งตรงจิตรนพิทยการ - ปริญญาตรีเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	ผู้จัดการ โรงเรียนนิตยการสามเสน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้